

Individ- och arbetsmarknadsnämnden

Datum	2024-04-17
Tid	Kl. 09.00 – ung. 10.30. Verksamhetsbesök socialpsykiatriboenden Kl. 11.00 – 13.00. Gruppmöten Kl. 13.00 – 13.15. Sekretessärenden, separat möteskallelse Kl. 13.20. Ordinarie ärenden
Plats	KS-salen, kommunhuset, Sundsvall
Justering av protokoll	Att utöver ordföranden Jonas Väst (S) justera protokollet föreslås Bertil Sidh (SD) med Lena Nordin (KD) som ersättare.
Ledamöter	Jonas Väst ordförande (S) Erfan Kakahani v ordförande (V) Lina Frankl (S) Ulla Näsman (S) Magnus Haak (S) Valencia Igiraneza (C) Oskar Brusell (M) Åsa Melander (M) Emir Özcelik (SD) Bertil Sidh (SD) Lena Nordin (KD)
Ersättare	Johan Nilsson Alsterbåge (S) Amanda Forsberg (S) Marie Sjöbom (S) Jimmy Nyman (S) Zhina Garmiani (S) Ingela Eriksson (V) Thomas Burman (M) Margareta Engström (M) Malkolm Uhlin (SD) Emelie Granemar (KD) Ann-Katrin Holmgren (L)

Tjänstemän

Denise Wallén	Förvaltningsdirektör
Eva Leijon	Verksamhetschef Barn, unga och familj
Jennie Marklund	Verksamhetschef Missbruk och psykisk ohälsa
Kerstin Nordensson	Skolchef Vuxenutbildningen
Håkan Norberg	Verksamhetschef Arbete och försörjning
Annika Backström	Stabschef
Ninni Embretsen	Enhetschef Sundsvalls Behandlingscentrum
Anette Ståby	Ekonomichef
Maria Pedersén	Förvaltningscontroller
Camilla Röckner	Verksamhetscontroller
Markus Juth	Nämndsekreterare

Nr Ärendelista

- 1 Goda exempel - idétavla, Sundsvalls Behandlingscentrum
Ninni Embretsen m.fl
Kl. 13.15 – 13.35
- 2 Förvaltningsdirektören informerar
Denise Wallén
Kl. 13.35 – 13.40
- 3 Ordföranden informerar
Jonas Väst (S)
Kl. 13.40 – 13.45
- 4 Ekonomisk månadsrapport för Individ och arbetsmarknadsnämnden, mars 2024
Maria Pedersén, Camilla Röckner, Anette Ståby, Denise Wallén
Kl. 13.45 – 14.15
- 5 Torsbodasatsningen - vuxenutbildningens del i projektet
Kerstin Nordensson
Kl. 14.15 – 14.25
- 6 Redovisning av aktuell arbetslöshetsstatistik
Håkan Norberg
Kl. 14.25 – 14.30
- 7 Svar på remiss gällande Sundsvalls registreringscentral – förslag till fortsatt verksamhet och finansiering
Håkan Norberg
Kl. 14.30 – 14.45
- 8 Besvarande av granskningsrapport avseende kommunens rutiner för användande av tjänstebilar
Annika Backström
Kl. 14.45 – 14.50
- 9 Tillsynsplan 2024 - Alkohol- och tobaksenheten
Annika Backström
Kl. 14.50 – 14.55
- 10 Revidering av IAN:s delegationsordning - ändring av delegation för Alkohol- och tobaksenheten
Annika Backström
Kl. 14.55 – 15.00
- 11 Redovisning av delegationsbeslut samt anmälningens ärenden, april 2024
Markus Juth
Kl. 15.00 – 15.05
- 12 Övrigt

Nr   **Ärendelista**
Kl. 15.05 -

	Tjänsteskrivelse	1(1)
	Datum	Dnr
	2024-04-09	IAN-2024-00002-48
Ninni Embretsen		
Enhetschef Sundsvalls Behandlingscentrum		

Goda exempel - idétavla, Sundsvalls Behandlingscentrum

Ärendet

Sundsvalls Behandlingscentrum informerar om deras användande av idétavla i verksamheten.

 Sundsvalls kommun	Tjänsteskrivelse	1(1)
	Datum	Dnr
Individ- och arbetsmarknadsförvaltningen	2024-04-09	IAN-2024-00002-49
Denise Wallén		
Förvaltningsdirektör		

Förvaltningsdirektören informerar

	Tjänsteskrivelse	1(1)
	Datum	Dnr
	2024-04-09	IAN-2024-00002-50

Ordföranden informerar

	Tjänsteskrivelse	1(5)
	Datum	Dnr
Individ- och arbetsmarknadsnämnden	2024-04-08	IAN-2024-00009-12
Maria Pedersen		
Förvaltningscontroller, Ekonomi och analys VOF/IAF	Individ och arbetsmarknadsnämnden	

Ekonomisk månadsrapport för Individ och arbetsmarknadsnämnden mars 2024

Förslag till beslut

Individ och arbetsmarknadsförvaltningen föreslår individ och arbetsmarknadsnämnden besluta

att godkänna månadsrapport för mars 2024

Ärendet

Individ och arbetsmarknadsnämnden visar ett negativt resultat om minus 11,2 miljoner kronor för perioden januari-mars. För motsvarande period föregående år redovisades ett resultat om plus 0,4 miljoner kronor. En resultatförändring med minus 11,6 miljoner kronor.

Förvaltningens överväganden

Prognosen för nämnden uppskattas preliminärt till minus 20 miljoner kronor. En mer genomgående analys görs i samband med delårsrapporten januari-april.

Med tanke på den komplexa karaktär av verksamheter som faller under nämndens ansvar kan snabba och kostsamma förändringar komma att ske på kort tid. En revidering av prognosen kan därför komma att ske återkommande under året.

Styrdokument och juridik

Ärendet följer kommunens regler för ekonomistyrning, KS-2016-00905, samt kommunens styrmodell.

Ekonomisk hållbarhet

Individ och arbetsmarknadsnämnden visar ett negativt resultat om minus 11,2 miljoner kronor för perioden januari-mars. För motsvarande period

föregående år redovisades ett resultat om plus 0,4 miljoner kronor. En resultatförändring med minus 11,6 miljoner kronor.

Förändringen beror till stora delar på högre kostnader för insatserna familjehem (2,8 mnkr) samt institutionsvård inom Barn, unga och familj (0,6 mnkr) samt Missbruk och psykisk ohälsa (3 mnkr). Även ökade kostnader för IT påverkar resultatet negativt (1,3 mnkr)

Prognos helår

Prognosen för nämnden uppskattas preliminärt till minus 20 miljoner kronor. En mer genomgående analys görs i samband med delårsrapporten januari-april.

Med tanke på den komplexa karaktär av verksamheter som faller under nämndens ansvar kan snabba och kostsamma förändringar komma att ske på kort tid. En revidering av prognosen kan därför komma att ske återkommande under året.

Prognosavvikelse helår -20 mnkr	Orsak/påverkan	Åtgärd
Arbete och försörjning, prognos plus 1 miljoner kronor		
Åtgärdsanställningar plus 2,5 miljoner kronor	2,5 Extern påverkan, antal möjliga deltagare i åtgärdsanställning lägre än tilldelade medel för	
Flyktmottagande plus 2,5 miljoner kronor	2,5 Extern påverkan, minskat flyktmottagande, lägre antal än tilldelade medel för lagstyr grunduppdrag	
Ekonomiskt bistånd minus 2 miljoner kronor	-2 Extern påverkan, arbetslöshet minskar ger lägre antal hushåll än tidigare prognostiserat för lagstyr grunduppdrag, indexpåverkan	IAN-2023-00246, §191 för 2024, 2025 och framåt
Resor daglig verksamhet minus 2 miljoner kronor	-2 Intern påverkan, kostnaderna för resor med Kommuntransporter har ökat	
Barn, unga och familj, prognos minus 18 miljoner kronor		
Familjehem minus 10 miljoner kronor	-10 Extern påverkan, insats i grunduppdrag, SKR rek. arvoden, + 6 i antal jämfört med prognos och budget (170)	Delkompenserat indexuppräknig. Från 2025 enl. IAN-2023-00246, §191 för 2024, 2025 och framåt
Institutionsvård placeringar minus 5 miljoner kronor	-5 Extern påverkan, lagstyr grunduppdrag, samhällets utveckling leder till fler komplexa placeringar, kostnadsökning per placering	Förändring lyft i långtidsprognos 2030
Övriga poster minus 3 miljoner kronor	-3 Extern påverkan, regeln om 11 timmars dygnsvilt kräver mer personal	
Förvaltningsövergripande/Direktör, prognos minus 3 miljoner kronor		
Alkoholtillstånd minus 0,5 miljon kronor	-0,5 Extern påverkan lagstyr grunduppdrag	
Ökade IT-kostnader minus 2,5 miljoner kronor	-2,5 Intern påverkan, förändring i kostnadsfördelning av kommunens gemensamma IT-kostnader	Förvaltningsledningens beslut dec 2023 genomgång ökade interna kostnader
Missbruk och psykisk ohälsa, prognos minus 6 miljoner kronor		
Bostadssociala gruppen minus 4 miljoner kronor	-4 Extern påverkan, lägre intäkter	Handlingsplan för bostadsförsörjning
Individstöd minus 1 miljon kronor	-1 Extern påverkan, ökad psykisk ohälsa i samhället medför ökning av insats Individstöd	Volymförändring lyft i långtidsprognos 2030
Boenden egna minus 1 miljoner kronor	-1 Intern påverkan, organisationsförändring Hammarvägen	
Vuxenutbildningen, prognos plus 6 miljoner kronor		
Yrkesvux plus 5 miljoner kronor	5 Extern påverkan lagstyr grunduppdrag, antal elever motsvarar ej tilldelade medel	
Övriga verksamheter plus 1 miljoner kronor	1 Intern påverkan, vakanser/sent tillsatta tjänster	

Osäkerheter som påverkar prognosen (*extern omvärldspåverkan*)

- Individ- och arbetsmarknadsnämnden påverkas av prishöjningar som utarmar budgeten för externa placeringar. Ökad arbetslöshet och utanförskap leder till ökade sociala problem, psykisk ohälsa ökar och då även behovet av t.ex. individstöd. Verksamheten är

också mycket beroende av regionens arbete och påverkas negativt när vården får mindre resurser.

- Samhällsutvecklingen med ökad kriminalitet bland barn och unga har stor påverkan på Individ- och arbetsmarknadsnämndens kostnader när det gäller placeringar av barn och unga. Externa placeringar och kostnader för barn och unga i samhällsvård ökar och mycket talar för en fortsatt hög nivå, inte minst på grund av ökat inflöde.
- Kostnaden för familjehem ökade kraftigt under 2023 till följd av SKR's (Sveriges Kommuner och Regioner) rekommenderade indexhöjning. Individ- och arbetsmarknadsnämnden har till viss del erhållit kompensation för detta men inte i den utsträckning som den faktiska höjningen av arvoden utgör.
- Behovet av kontaktfamiljer ökar och så även kostnaden för dem. Det arvode som kontaktfamiljer erhåller baseras på en rekommendation från SKR där dels prisbasbeloppet och löneläge ligger till grund för erhållen ersättning. Någon kompensation för ökade kostnader till följd av höjt prisbasbelopp eller ökat löneläge har ej tilldelats nämnden.
- Individ- och arbetsmarknadsnämnden påverkas kraftigt av yttre faktorer som påverkar antalet kommuninvånare som är berättigad till ekonomiskt bistånd. Det handlar dels om faktorer kopplade till arbetsmarknaden, som hur stor arbetslösheten är och vilka grundkrav som krävs för att vara anställningsbar. Verksamheten påverkas även av regler och förändringar inom de övriga bidragssystemen, t.ex. A-kassan, Sjukersättningen, CSN mm. Förändringar i bidragssystemen samt kostnadsökning till följd av den inflationen påverkar också storleken på utbetalt ekonomiskt bistånd. För 2024 uppgår riksnormen för ekonomiskt bistånd till 8,7%, något nämnden inte har kompenserats för.
- Uppdraget inom vuxenutbildning att vara ett kraftfullt verktyg för samhällets kompetensförsörjning gör verksamheten mycket omvärldsberoende som snabbt behöver avveckla utbildningar som inte längre efterfrågas och samtidigt bygga nya utbildningar inom bristyrkesområden.
- Finansieringen som för både yrkesvux på gymnasial nivå och yrkeshögskolan är statsbidragsfinansierad påverkar möjligheten till långsiktig planering.
- De nya reglerna om 11 timmars sammanhängande dygnsvila gör att

fler personal behövs inom vissa verksamheter, vilket gör att personalkostnaderna ökar.

Fortsatt högre inflationstakt

Inflationen toppade på 12 % i februari 2023 och är även om det gått ner från toppnoteringen fortsatt hög, 4,5 % i februari 2024 (KPI). Sveriges kommuner och regioner har räknat med svagare konjunktur och högre priser i budgetförutsättningar för åren 2022 - 2025, (SKR cirkulär 22:37).

Den höga inflationen är mycket kännbar för förvaltningens kostnadsutveckling för bidrag som arvoden till familjehem samt försörjningsstödet, som årligen räknas upp med den så kallade riksnormen, grundat på konsumentverkets pris- och konsumtionsundersökningar. SKR:s prisindex för kommunal verksamhet, (PKV), uppgår till 4,5 procent för 2024 (6,1% 2023), medan riksnormen för ekonomiskt bistånd räknas upp med 8,7 % för 2024. Indexet används av kommuner vid beräkning av kostnadernas utveckling i fasta löner och priser.

Den höga inflationen har fortsatt stor påverkan på förvaltningens kostnader även framåt. Prisbasbeloppet för 2024 är 57 300 kr, en ökning med 4 800 kr, 9,1%. Det kommer fortsatt att påverka kostnadsutvecklingen under 2024, där personalkostnadspålägg PO, riksnorm ekonomiskt bistånd etc. påverkas av ökningen.

Att kommunfullmäktige beaktar den höga inflationens påverkan för förvaltningarna, (erhållet inflationsstöd 2024) och beaktar nämndens begäran om kompensation för kostnadsökningar, i mål- och resursplan är avgörande för att fortsatt möta kostnadsutvecklingen framåt.

Beslutet skickas till

Månadsuppföljningar, delårsrapporter och bokslut skickas vidare till KS för vidare handläggning.

Förslag till uppföljning

Förvaltningen följer upp ekonomin månadsvis. Nämnden får en månadsrapportering åtta gånger per år. Därutöver tillkommer två delårsrapporter, en i april och en i augusti där även alla verksamhetschefer, enhetschefer och rektorer genomlyser och redovisar en prognos, samt ett bokslut.

5(5)

Denise Wallén
Förvaltningsdirektör

Anette Ståby
Ekonomichef
Ekonomi och analys VOF/IAF

Individ och arbetsmarknad

Mars 2024

Fastställt av Individ och arbetsmarknad

IAN 2024-04-17, IAN 2024-00009-12

Innehållsförteckning

1 Ekonomi.....	3
Resultaträkning	3
Nettokostnad verksamhetsområde.....	3
Periodens resultat	4
Prognos helår	5
Åtgärder.....	8
Övrig uppföljning	11

1 Ekonomi

Resultaträkning

	Ack utfall	Ack utfall fg år	Budget ack	Budget helår	Prognos	Diff Budget/prognos
Verksamhetens intäkter	41,9	43,0	46,7	186,7	184,2	-2,5
Personalkostnader	-143,6	-132,2	-141,0	-564,0	-569,9	-5,9
Verksamhetens övriga kostnader	-115,5	-102,9	-111,7	-446,7	-458,2	-11,5
Avskrivningar	-0,3	-0,3	-0,3	-1,1	-1,1	0,0
Verksamhetens nettokostnad	-217,5	-192,4	-206,3	-825,1	-845,1	-20,0
Skattemedel	206,3	192,8	206,3	825,1	825,1	0,0
Finansiella intäkter						
Finansiella kostnader	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
RESULTAT	-11,2	0,4	0,0	0,0	-20,0	-20,0

Nettokostnad verksamhetsområde

	Ack utfall	Ack utfall fg år	Budget ack	Budget helår	Prognos	Diff Budget/prognos
Nettokostnad Miljö- och hälsoskydd	-0,2	-0,3	-0,3	-1,3	-1,3	0
Nettokostnad Vuxenutbildning	-20,6	-18,1	-22,4	-89,4	-83,4	6
Nettokostnad Omsorg om funktionshindrade	-33,8	-30,1	-31,5	-125,9	-129,9	-4
Nettokostnad Individ- och familjeomsorg	-131,9	-117,1	-121,1	-484,5	-508,5	-24
Nettokostnad Flyktingmottagande	0	-0,3	-0,3	-1,3	1,2	2,5
Nettokostnad Arbetsmarknadsåtgärder	-17,3	-17,2	-17,8	-71,2	-68,7	2,5
Nettokostnad Övrig kommungemensam vht	-0,4	-0,3	-1,6	-6,5	-6,5	0
Nettokostnad Politisk verksamhet	-0,7	-0,7	-0,6	-2,5	-2,5	0
Nettokostnad Administration och övrigt	-9,8	-6,2	-10,6	-42,5	-45,5	-3

Periodens resultat

Jämförelse med föregående år (utfall)

Individ och arbetsmarknadsnämnden visar ett negativt resultat om minus 11,2 miljoner kronor för perioden januari-mars. För motsvarande period föregående år redovisades ett resultat om plus 0,4 miljoner kronor. En resultatförändring med minus 11,6 miljoner kronor.

Förändringen beror till stora delar på högre kostnader för insatserna familjehem (2,8 mnkr) samt institutionsvård inom Barn, unga och familj (0,6 mnkr) samt Missbruk och psykisk ohälsa (3 mnkr). Även ökade kostnader för IT påverkar resultatet negativt (1,3 mnkr)

Intäkterna för januari-mars 2024 uppgår till 41,9 miljoner kronor, vilket är 1,1 miljon kronor lägre jämfört med motsvarande period föregående år. Skillnaden beror främst på lägre intäkter i form av lönebidrag för åtgärdsanställningar (1,5 mnkr) samt lägre intäkter från BOS-hyror (hyror för bostadssociala åtgärder) (1,2 mnkr), lägre intäkter för migrationsmedel för ensamkommande barn (EKB) (1,6 mnkr). Vilket kompenseras av högre intäkter i form av bidrag inom Barn, unga och familj (0,6 mnkr) samt statsbidrag för yrkesvux (1,3). Statsbidragen periodiseras efter upparbetad kostnad för gymnasiala utbildningar i extern regi, varför beloppen varierar mellan åren.

Personalkostnaderna för januari-mars 2024 uppgår till 143,6 miljoner kronor, vilket är 11,4 miljoner kronor högre jämfört med samma period för 2023.

Kostnadsökningen består bland annat av högre arvoden för insatsen Familjehem (1,7 mnkr), tillsatta vakanser för handläggare inom Barn, unga och familj (1,2 mnkr), samt högre PO (personalomkostnadspålägg) för 2024 (ca 4 mnkr).

Verksamhetens övriga kostnader är 12,6 miljoner kronor högre jämfört med samma period för 2023, vilket främst beror på högre kostnader för insatsen institutionsvård inom Barn, unga och familj (0,5 mnkr) och Missbruk och psykisk ohälsa (3,1 mnkr). Kostnaden för försörjningsstöd inom Arbeta och försörjning har också ökat mellan åren (0,6 mnkr) samt att de interna IT-kostnaderna ökat (1,3 mnkr) och även kostnaden för förstärkta familjehem har ökat mellan åren (2 mnkr). Inom vuxenutbildningen har kostnaden för yrkesvux ökat som en effekt av att man gör fler utbildningar 2024 än 2023 (1,4 mnkr)

Jämförelse med budget (utfall)

Budgetram 2024

Enligt beslut av kommunfullmäktige 2023-09-25 (KS-2023-00583-4) så uppgår Individ- och arbetsmarknadsnämndens budgetram för år 2024 till 825 081 kkr. Budgetramen som är tekniskt omräknad utgår från årsbudget 2023 och har kompenseras för helårseffekt avseende löneöversyn 2023. Demografimedel avseende dagliga verksamheter kompenseras varje år med 1 000 kkr.

Kommunfullmäktige har beslutat om förstärkning av arbetslinjen om 15 000 kkr, lönekompensation 2024 (3,7%) om 14 203 kkr, höjt PO 2024 med 3 952 kkr samt

kompensation för nettokostnadsökning (inflationstöd 2,8%) om 8 000 kkr.

Avdrag i budgetramen har gjorts till följd av besparingskravet ej återbesatta pensionsavgångar, interna köp (IT, fordon, adm.) om 1 633 kkr. Det innebär att den tänkta kompensationen från kommunfullmäktige för ökade nettokostnader 2024 redan har förbrukats med 1,6 miljoner kronor vid årets ingång. Således kvarstår 6,4 miljoner kronor som ska kompensera den väntade kostnadsutvecklingen 2024, vilket förutsätter en rejäl minskning av inflationspåverkan under 2024. Ramen har även korrigerats för minskade kapitalkostnader.

25 mars beslutade kommunfullmäktige om överföring av nämndernas resultat och investeringsanslag 2023 samt anslag för förbrukning av överskott, (KS-2024-00170-1, § 60). För individ- och arbetsmarknadsförvaltningen innebär det att begärda medel för ianspråktagande av 2023 års överskott, 1 miljon kronor för Sommarjobb och 1 miljon kronor för Motivationsteam, tillfaller nämnden 2024. Samt att resterande del av nämndens överskott för 2023 (6,4 mnkr) regleras mot ackumulerat underskott. Tillförda medel ingår inte i periodens resultat.

Orsaker till budgetavvikelse januari-mars

Verksamhetens utfall för nettokostnader avviker mot ackumulerad med totalt 11,2 miljoner kronor för perioden. Den negativa avvikelsen mellan budget och utfall för perioden januari-mars för intäkterna, på 4,8 miljoner kronor, beror bland annat på lägre intäkter för lönebidrag inom Arbeta och försörjning (0,3 mnkr), lägre intäkter BOS-hyror (1,6 mnkr).

Utfallet för personalkostnaderna för perioden januari-mars visar en negativ avvikelse på 2,6 miljoner kronor mot budget. Ökade kostnader för arvoden till insatserna Familjehem och Kontaktfamiljer påverkar lönekostnaden negativt (2,3 mnkr för perioden). Även semesterlöneskulden* påverkar utfallet. Ett antal vakanser påverkar även resultatet positivt.

Utfallet för verksamhetens övriga kostnader för perioden januari-mars visar en negativ avvikelse mot budget på 3,8 miljoner kronor och beror främst på ökade kostnader för insatsen ekonomiskt bistånd inklusive flykting (0,7 mnkr) samt ökade kostnader för insatsen institutionsplaceringar inom Barn, unga och familj (1,9 mnkr), och ökade kostnader förstärkt familjehem (1,8 mnkr).

* Semesterlöneskulden utgör den totala upplupna semesterlönen som de anställda har tjänat in under året. Semesterlöneskulden ökar under året för varje dag som de anställda tjänar in och sjunker främst under juni-augusti när semester främst tas ut.

Prognos helår

Jämförelse med budget (prognos)

Prognos helår

Prognosen för nämnden uppskattas preliminärt till minus 20 miljoner kronor. En mer genomgående analys görs i samband med delårsrapporten januari-april.

Med tanke på den komplexa karaktär av verksamheter som faller under nämndens ansvar kan snabba och kostsamma förändringar komma att ske på kort tid. En revidering av prognosen kan därför komma att ske återkommande under året.

Prognosavvikelse helår -20 mnkr		Orsak/påverkan	Åtgärd
Arbete och försörjning, prognos plus 1 miljoner kronor			
Åtgärdsanställningar plus 2,5 miljoner kronor	2,5	Extern påverkan, antal möjliga deltagare i åtgärdsanställning lägre än tilldelade medel för	
Flyktningmottagande plus 2,5 miljoner kronor	2,5	Extern påverkan, minskat flyktningmottagande, lägre antal än tilldelade medel för lagstyrkt grunduppdrag	
Ekonomiskt bistånd minus 2 miljon kronor	-2	Extern påverkan, arbetslöshet minskar ger lägre antal hushåll än tidigare prognostiserat för lagstyrkt grunduppdrag, indexpåverkan	IAN-2023-00246, §191 för 2024, 2025 och framåt
Resor daglig verksamhet minus 2 miljoner kronor	-2	Intern påverkan, kostnaderna för resor med Kommuntransporter har ökat	
Barn, unga och familj, prognos minus 18 miljoner kronor			
Familjehem minus 10 miljoner kronor	-10	Extern påverkan, insats i grunduppdrag, SKR rek. arvoden, + 6 i antal jämfört med prognos och budget (170)	Delkompenserat indexuppräknning. Från 2025 enl. IAN-2023-00246, §191 för 2024, 2025 och framåt
Institutionsvård placeringar minus 5 miljoner kronor	-5	Extern påverkan, lagstyrkt grunduppdrag, samhällets utveckling leder till fler komplexa placeringar, kostnadsökning per placering	Förändring lyft i långtidsprognos 2030
Övriga poster minus 3 miljoner kronor	-3	Extern påverkan, regeln om 11 timmars dygnsvila kräver mer personal	
Förvaltningsövergripande/Direktör, prognos minus 3 miljoner kronor			
Alkoholtillstånd minus 0,5 miljon kronor	-0,5	Extern påverkan lagstyrkt grunduppdrag	
Ökade IT-kostnader minus 2,5 miljoner kronor	-2,5	Intern påverkan, förändring i kostnadsfördelning av kommunens gemensamma IT-kostnader	Förvaltningsledningens beslut dec 2023 genomgång ökade interna kostnader
Missbruk och psykisk ohälsa, prognos minus 6 miljoner kronor			
Bostadssociala gruppen minus 4 miljoner kronor	-4	Extern påverkan, lägre intäkter	Handlingsplan för bostadsförsörjning
Individstöd minus 1 miljon kronor	-1	Extern påverkan, ökad psykisk ohälsa i samhället medför ökning av insats Individstöd	Volymförändring lyft i långtidsprognos 2030
Boenden egna minus 1 miljoner kronor	-1	Intern påverkan, organisationsförändring Hammarvägen	
Vuxenutbildningen, prognos plus 6 miljoner kronor			
Yrkesvux plus 5 miljoner kronor	5	Extern påverkan lagstyrkt grunduppdrag, antal elever motsvarar ej tilldelade medel	
Övriga verksamheter plus 1 miljoner kronor	1	Intern påverkan, vakanser/sent tillsatta tjänster	

Osäkerheter som påverkar prognosen (*extern omvärldspåverkan*)

- Individ- och arbetsmarknadsnämnden påverkas av prishöjningar som utarmar budgeten för externa placeringar. Ökad arbetslöshet och utanförskap leder till ökade sociala problem, psykisk ohälsa ökar och då även behovet av t.ex. individstöd. Verksamheten är också mycket beroende av regionens arbete och påverkas negativt när vården får mindre resurser.
- Samhällsutvecklingen med ökad kriminalitet bland barn och unga har stor påverkan på Individ- och arbetsmarknadsnämndens kostnader när det gäller placeringar av barn och unga. Externa placeringar och kostnader för barn och unga i samhällsvård ökar och mycket talar för en fortsatt hög nivå, inte minst på grund av ökat inflöde.
- Kostnaden för familjehem ökade kraftigt under 2023 till följd av SKR's (Sveriges Kommuner och Regioner) rekommenderade indexhöjning. Individ- och arbetsmarknadsnämnden har till viss del erhållit kompensation för detta men inte i den utsträckning som den faktiska höjningen av arvoden utgör.
- Behovet av kontaktfamiljer ökar och så även kostnaden för dem. Det arvode som kontaktfamiljer erhåller baseras på en rekommendation från SKR där dels prisbasbeloppet och löneläge ligger till grund för erhållen

ersättning. Någon kompensation för ökade kostnader till följd av höjt prisbasbelopp eller ökat löneläge har ej tilldelats nämnden.

- Individ- och arbetsmarknadsnämnden påverkas kraftigt av yttre faktorer som påverkar antalet kommuninvånare som är berättigad till ekonomiskt bistånd. Det handlar dels om faktorer kopplade till arbetsmarknaden, som hur stor arbetslösheten är och vilka grundkrav som krävs för att vara anställningsbar. Verksamheten påverkas även av regler och förändringar inom de övriga bidragssystemen, t.ex. A-kassan, Sjukersättningen, CSN mm. Förändringar i bidragssystemen samt kostnadsökning till följd av den inflationen påverkar också storleken på utbetalt ekonomiskt bistånd. För 2024 uppgår riksnormen för ekonomiskt bistånd till 8,7%, något nämnden inte har kompenserats för.
- Uppdraget inom vuxenutbildning att vara ett kraftfullt verktyg för samhällets kompetensförsörjning gör verksamheten mycket omvärldsberoende som snabbt behöver avveckla utbildningar som inte längre efterfrågas och samtidigt bygga nya utbildningar inom bristyrkesområden.
- Finansieringen som för både yrkesvux på gymnasial nivå och yrkeshögskolan är statsbidragsfinansierad påverkar möjligheten till långsiktig planering.
- De nya reglerna om 11 timmars sammanhängande dygnsvila gör att fler personal behövs inom vissa verksamheter, vilket gör att personalkostnaderna ökar.

Fortsatt högre inflationstakt

Inflationen toppade på 12 % i februari 2023 och är även om det gått ner från toppnoteringen fortsatt hög, 4,5 % i februari 2024 (KPI). Sveriges kommuner och regioner har räknat med svagare konjunktur och högre priser i budgetförutsättningar för åren 2022 - 2025, (SKR cirkulär 22:37).

Den höga inflationen är mycket kännbar för förvaltningens kostnadsutveckling för bidrag som arvoden till familjehem samt försörjningsstödet, som årligen räknas upp med den så kallade riksnormen, grundat på konsumentverkets pris- och konsumtionsundersökningar. SKR:s prisindex för kommunal verksamhet, (PKV), uppgår till 4,5 procent för 2024 (6,1% 2023), medan riksnormen för ekonomiskt bistånd räknas upp med 8,7 % för 2024. Indexet används av kommuner vid beräkning av kostnadernas utveckling i fasta löner och priser.

Den höga inflationen har fortsatt stor påverkan på förvaltningens kostnader även framåt. Prisbasbeloppet för 2024 är 57 300 kr, en ökning med 4 800 kr, 9,1%. Det kommer fortsatt att påverka kostnadsutvecklingen under 2024, där personalkostnadspålägg PO, riksnorm ekonomiskt bistånd etc. påverkas av ökningen.

Att kommunfullmäktige beaktar den höga inflationens påverkan för förvaltningarna, (erhållet inflationsstöd 2024) och beaktar nämndens begäran om kompensation för kostnadsökningar, i mål- och resursplan är avgörande för att fortsatt möta kostnadsutvecklingen framåt.

Ökade kostnader för interna tjänster och IT

Förvaltningsledningen beslutade 2023-11-20 att göra en genomgång av gemensamma och interna kostnader, med främsta fokus på kostnader för datorer, mobil, bil och felaktiga fakturor.

Bakgrunden är omfattande kostnadsökningar för IT och interna tjänster samtidigt som avdrag har gjorts i budgetramen 2024 till följd av besparingskrav ej återbesatta pensionsavgångar och interna köp (IT, fordon, adm.), 1 633 kkr.

Åtgärder

Åtgärder vid ekonomisk avvikelse

Åtgärdsplan 2021-2023

Kommunens ekonomi måste vara i balans och långsiktigt hållbar ur ett generationsperspektiv. Nämndens beslutade åtgärder enligt åtgärdsplan 2021-2023 har verkställts med önskvärd ekonomisk effekt. Totalt omfattade åtgärdsplanen beslutade åtgärder för drygt 62 miljoner kronor, något som uppnåddes redan under 2022 då den totala effekten för 2021-2022 blev 64 miljoner kronor. Störst ekonomisk effekt har varit att minska de externa placeringarna till förmån för hemmaplanslösningar.

Åtgärder 2023 inför 2024

Den höga inflationstakten påverkar fortsatt kostnadsutvecklingen. Inflationstakten enligt KPI var 4,5 procent i februari 2024, något högre än december 2023 då den var 4,4 procent (SCB 2024-02-19). Förvaltningen följer nogsamt den ekonomiska utvecklingen.

Åtgärd - årliga indexuppräknings inom grunduppdraget

I december 2023 beslutade Individ- och arbetsmarknadsnämnden att hos kommunfullmäktige begära revidering av ekonomisk ram 2024 i kompletteringsbudget 2024, för indexuppräkning enligt riksnorm för ekonomiskt bistånd 2024 samt att hos kommunfullmäktige begära att nämndens ekonomiska ram från och med mål- och resursplan 2025 och framåt, årligen revideras med indexuppräkning enligt riksnorm för ekonomiskt bistånd samt övriga Indexuppräknings inom grunduppdraget, (IAN-2023-00246, § 191).

Kostnadsökningar till följd av årliga indexuppräknings och hög inflationstakt medför stor påverkan på exempelvis försörjningsstöd även om antal hushåll som uppbär försörjningsstöd har minskat och för arvoden familjehem på grund av nya rekommendationer för arvoden familjehem där nämnden inte har kompenserats full ut.

Bakgrund - årliga indexuppräknings inom grunduppdraget

Kostnadsökningar orsakade av indexuppräknings som är utan förvaltningens påverkan behöver räknas in i kommunfullmäktiges beslut om mål- och resursplan och ekonomisk ram för varje verksamhetsår. Insatser vars kostnader årligen räknas upp med index är lagstyrda och kan inte nedprioriteras av förvaltningen. Nedprioritering inom lagstyrda verksamheter skulle innebära att

medborgare/brukare/deltagares rättigheter skulle inskränkas och att förvaltningen och kommunen inte följer lagen.

Kostnader för ekonomiskt bistånd, räknas årligen upp enligt riksnorm för ekonomiskt bistånd (8,7 %, 8,6 % 2023) som regeringen fastställer utifrån konsumentverkets senaste pris- och konsumtionsundersökningar samt utifrån regeringens prognos för konsumtionsprisindex KPI för innevarande år. I kommunstyrelsens beslut om ram för 2023 (KS-2023-00107, § 10) ingick kompensation för höjd bidragsnorm ekonomiskt bistånd 2023, men i kommunstyrelsens beslut om ram för 2024 (KS-2023-00913, § 214), ingick ingen kompensation.

För ekonomiskt bistånd fanns vid slutet av 2023 en prognostiserad ekonomisk avvikelse med 9,6 miljoner kronor för 2024 inklusive indexuppräknings (riksnorm för ekonomiskt bistånd 8,7 % 2024) baserat på en prognos om 1 050 hushåll för 2024. En ny prognos är nu gjord och bedömningen är att antal hushåll som uppbär ekonomiskt bistånd kan hållas lägre 2024 med hjälp av insatsen Förstärkt arbetslinje. Den nya prognosen baseras på 1 030 hushåll 2024.

Platser inom socialpsykiatri och missbruksvård, räknas årligen upp med omsorgsprisindex (OPI), som fastställd av Sveriges kommuner och regioner (SKRs) styrelse i december varje år. Omsorgsprisindex var 4,6 % 2023. Indexuppräknings är inte kompenserad i ram 2024.

Arvoden familjehem, räknas årligen upp i enlighet med Sveriges kommuner och regioners (SKRs) rekommendation för arvoden familjehem, 2,5 % för 2024. I kommunstyrelsens beslut om ekonomiska ramar för mål och resursplan 2024 (årsbudget 2024) KS-2023-00913-1 § 214, kompenseras individ- och arbetsmarknadsnämnden för *del* av kostnadsökningen gällande arvoden familjehem (2,2 mnkr för 2024).

För familjehem fanns vid slutet av 2023 en prognostiserad avvikelse med 4-5 miljoner kronor för 2024 baserad på en prognos om 170 familjehem 2024. Prognosen uppgår nu till 10 miljoner kronor för 2024 och kostnaderna för familjehem avviker med 2,2 miljoner kronor mot ackumulerad budget till och med februari.

Arvoden kontaktpersoner och kontaktfamiljer, räknas årligen upp enligt Sveriges kommuner och regioner (SKRs) generella rekommendationer för omkostnads- och arvodesersättning för kontaktpersoner och kontaktfamiljer (SKR cirkulär 22:43). Indexuppräknings behöver inkluderas i ram.

Volymökningar inom grunduppdraget

Den samhällsutveckling som ses har stor påverkan på delar av nämndens förvaltning och under de senaste åren har en utveckling setts med ökat inflöde av ärenden för barn och unga. Externa placeringar och kostnader för barn och unga i samhällsvård, SIS* placeringar, har ökat mot bakgrund av den utveckling som kan ses i samhället med ökad kriminalitet och narkotikamissbruk bland barn och unga. *(SIS = Statens institutionsstyrelse).

I Långtidsprognos 2030 (IAN- 2023-00246, § 191) som har överlämnats till kommunstyrelsekontoret, identifierar nämndens kommande utmaningar samt prognos för volymer och kostnadsutveckling inför mål-och resursplan från 2025-2030. I långtidsprognosen beskrivs även den historiska utvecklingen för volymer. Under 2024 och kommande år ska flera utmaningar mötas samtidigt som det ställs allt ökade krav. Volymförändringar ses inom samtliga verksamhetsområden 2024-2030. 2024 främst inom Vuxenutbildningen (utökning på grund av etablering) Barn, unga och familj (ökning på grund av nya lag skyddat boende), Arbete och försörjning (ökning för daglig verksamhet och arbetsmarknadsåtgärder).

I långtidsprognos 2030 prognostiserades volymförändringar och indexuppräkningsförändringar medföra ökade kostnader för driftverksamheten med 31 miljoner kronor 2024. För åren 2025-2030 är total påverkan beräknad till 71,6 miljoner kronor exklusive KomiJobb eller 74,1 miljoner kronor inklusive KomiJobb. Bedömd volymförändring inom Vuxenutbildning har prioriterats från kommunfullmäktige med tilldelade medel.

Beslut om begäran om revidering av demografimedel

Individ- och arbetsmarknadsnämnden tilldelas varje år 1 miljon kronor i demografimedel för att kunna möta den ökade efterfrågan på daglig verksamhet. Beloppet möjliggör i dagsläget inte nystarter av verksamheter i den takt som behövs för att verkställa de beslut som nämndens förvaltning enligt lag är skyldiga att verkställa. Det medför risker för viten som är mycket kostsamma för kommunen. De tilldelade demografimedlen bör därför ökas till 1,6 miljoner kronor 2025 för att därefter uppräknas motsvarande årlig lönekostnadsökning i Sundsvalls kommun. Mot bakgrund av det beslutade nämnden i samband med årsrapport 2023 att hos kommunfullmäktige begära att årlig budgettram för demografi daglig verksamhet, 1 miljon kronor, revideras till 1,6 miljoner kronor inför mål-och resursplan 2025- 2026 med plan för 2027-2028, IAN-2023-00280 § 4.

Åtgärder 2024

Förvaltningsledningen följer den ekonomiska utvecklingen och förväntas redogöra för förslag till möjliga ytterligare åtgärder för en budget i balans.

Åtgärd -interna kostnader

Förvaltningsledningen beslutade 2023-11-20 att göra en genomgång av gemensamma och interna kostnader, med främsta fokus på kostnader för datorer, mobil, bil och felaktiga fakturor.

Bakgrunden är omfattande kostnadsökningar för IT och interna tjänster samtidigt som avdrag har gjorts i budgetramen 2024 till följd av besparingskrav ej återbesatta pensionsavgångar och interna köp (IT, fordon, adm.), 1 633 kkr.

Individ- och arbetsmarknadsnämndens beslut -förslag på att sänka kostnader för en budget i balans

Individ- och arbetsmarknadsnämnden beslutade i samband med redovisningen av månadsrapport februari 20 mars, (IAN-2024-00009, § 41) att förvaltningen får i

uppdrag att till nämndens sammanträde i april 2024 inkomma med förslag på att sänka kostnader i syfte att få en budget i balans under 2024.

Övrig uppföljning

Volymer, kostnadsutveckling och prognos

Volymer till och med 2023

För detaljerad analys av volymer och kostnadsutveckling till och med 2023 hänvisas till avsnittet Volymer i Årsrapport för Individ- och arbetsmarknadsnämnden 2022, IAN-2023-00280).

Volymer 2024-2030

För analys av volymer och beräknad kostnadsutveckling 2024 och framåt, hänvisas till Långtidsprognos 2030, (IAN-2023-00246-4). I långtidsprognosen uppgår beräknad kostnadsökning för driftverksamheten till 31 miljoner kronor 2024, varav 14,6 miljoner kronor avser årliga indexuppräknningar för ekonomiskt bistånd och familjehem.

För 2024 beräknas volymförändringar till följd av ny lag om skyddat boende från och med 2024 (+ 20 placeringar barn, 4-5 familjer). Insatsen familjehem beräknas vara oförändrad 2024-2030 (170), utfallet är dock något högre i februari 2024 (176 familjehem).

Inom socialpsykiatri (platser externt) prognostiseras en minskad volym från 2028, vilket delvis möts av en ökning av interna platser. Antal vuxna med pågående insats individstöd bedöms öka mot bakgrund av den ökning av psykisk ohälsa som ses i samhället. Antal beslut inom missbruksvården bedöms vara oförändrat 2024-2027, så även externa platser för missbruk. För bostadssociala åtgärder, prognostiseras en minskning av antal lägenheter från 400 2025 till 250 2027, i enlighet med kommunens bostadsförsörjningsplan.

För antal platser inom daglig verksamhet SOL (Socialtjänstlagen) prognostiseras en ökning till 2024 därefter oförändrat. För platser inom daglig verksamhet LSS (Lag om stöd och service för vissa funktionshindrade) prognostiseras en årlig ökning med 5 till 2030. För arbetsmarknadsåtgärderna prognostiseras en minskning från 140 till 40 platser från 2025, till följd av att finansieringen utgår i mål-och resursplan från 2025. Mot bakgrund av det väntas antal hushåll med ekonomiskt bistånd att öka med 100 från 2025.

Prognosen för Vuxenutbildningen förutsätter en ökning av elever mot bakgrund av kommande industrietablering. Antal elever inom gymnasial yrkesutbildning väntas öka med 115 till 2024, grundläggande vuxenutbildning med 200 till 2024 och minska med 30 till 2025, gymnasiala allmänna öka med 176 till 2024. Antalet elever inom SFI bedöms minska 2024-2030,

	Tjänsteskrivelse	1(1)
	Datum	Dnr
Individ- och arbetsmarknadsförvaltningen	2024-04-09	IAN-2023-00186-17
Kerstin Nordensson		
Skolchef, Vuxenutbildningen		

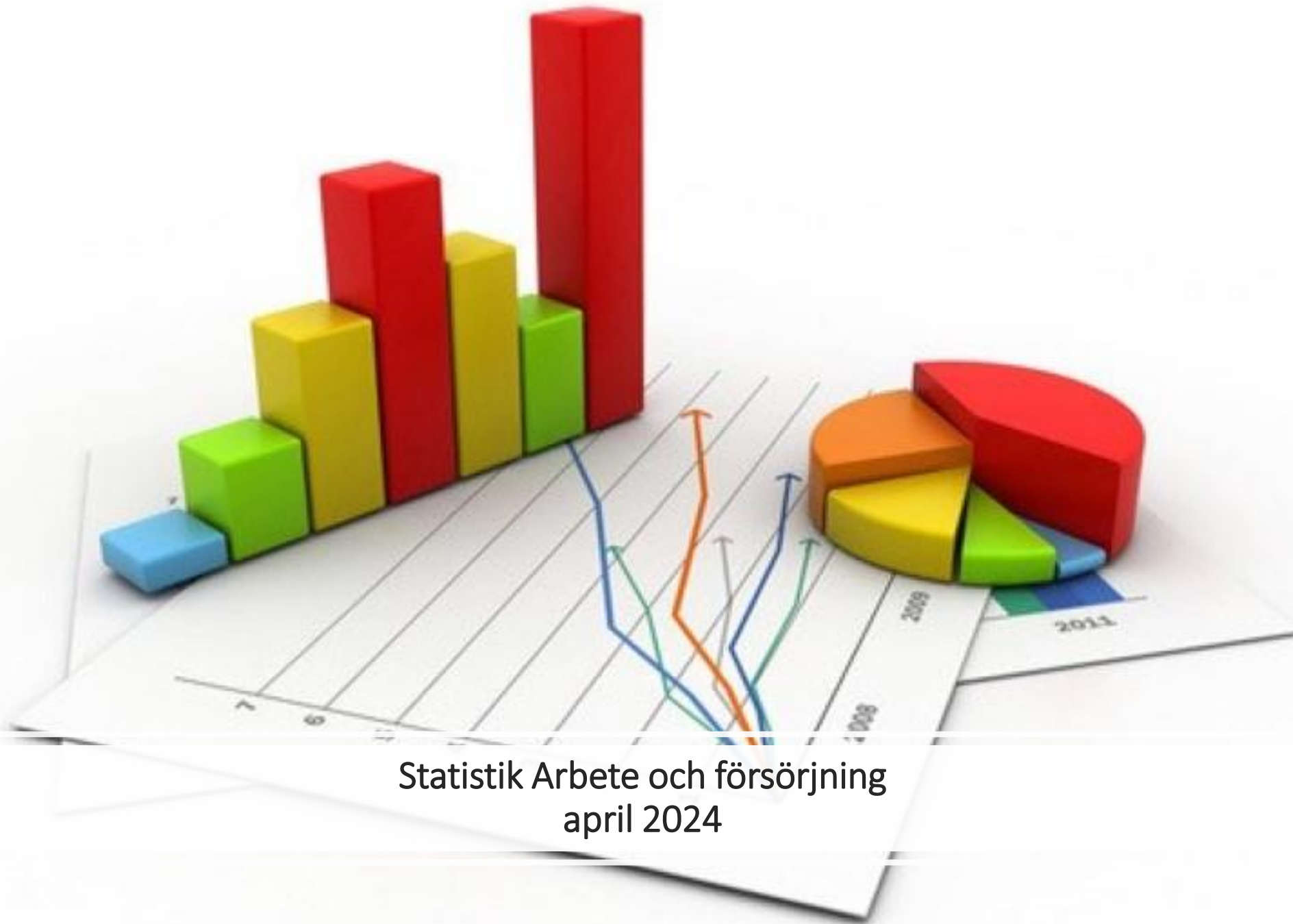
Torsbodasatsningen - vuxenutbildningens del i projektet

 Sundsvalls kommun	Tjänsteskrivelse	1(1)
	Datum	Dnr
Individ- och arbetsmarknadsförvaltningen	2024-04-09	IAN-2024-00009-14
Håkan Norberg		
Verksamhetschef, Arbete och försörjning		

Redovisning av aktuell arbetslöshetsstatistik

Ärendet

Förvaltningen presenterar aktuell statistik över arbetslöshet och ekonomiskt bistånd.

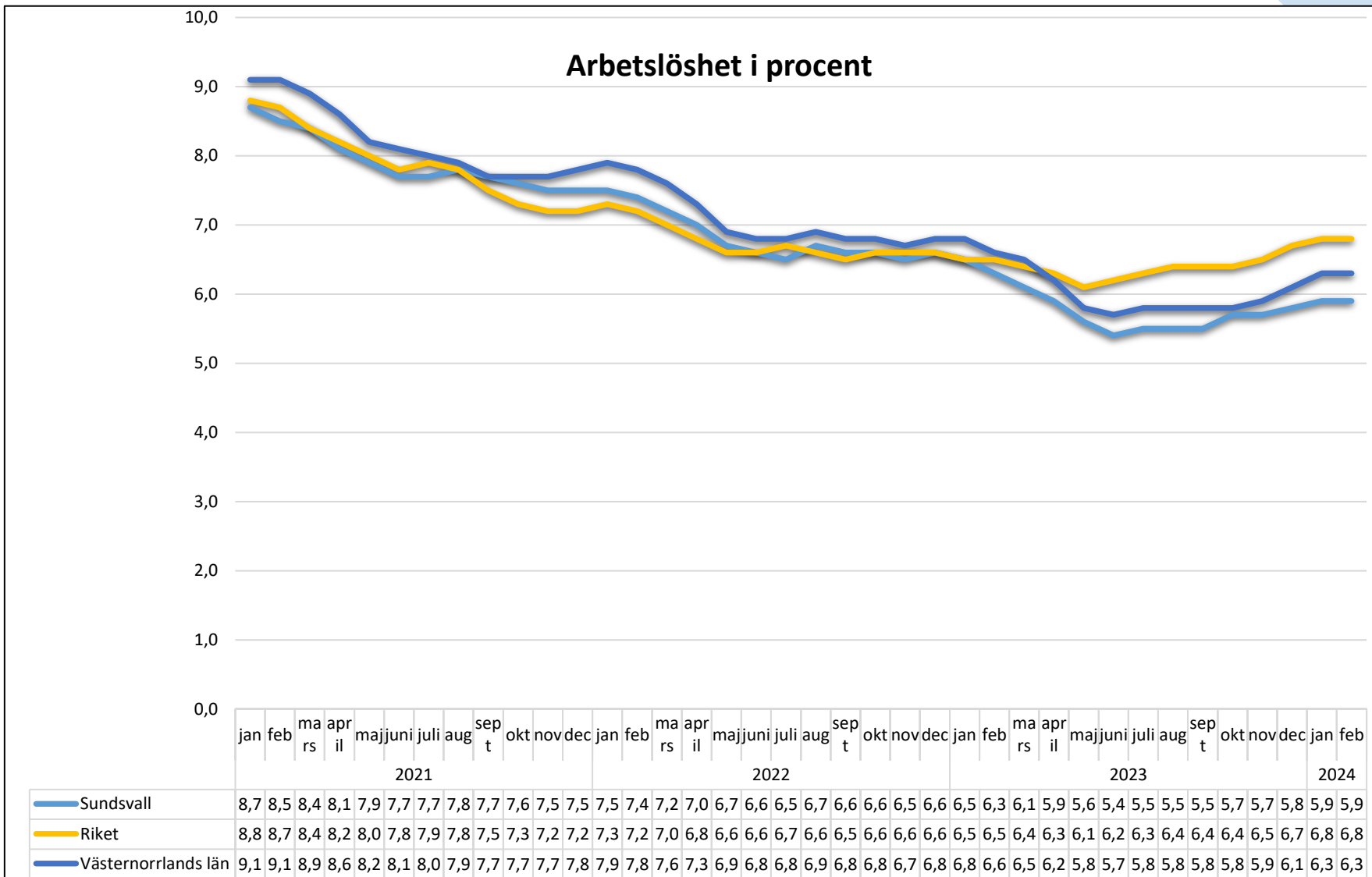
Statistik Arbete och försörjning april 2024

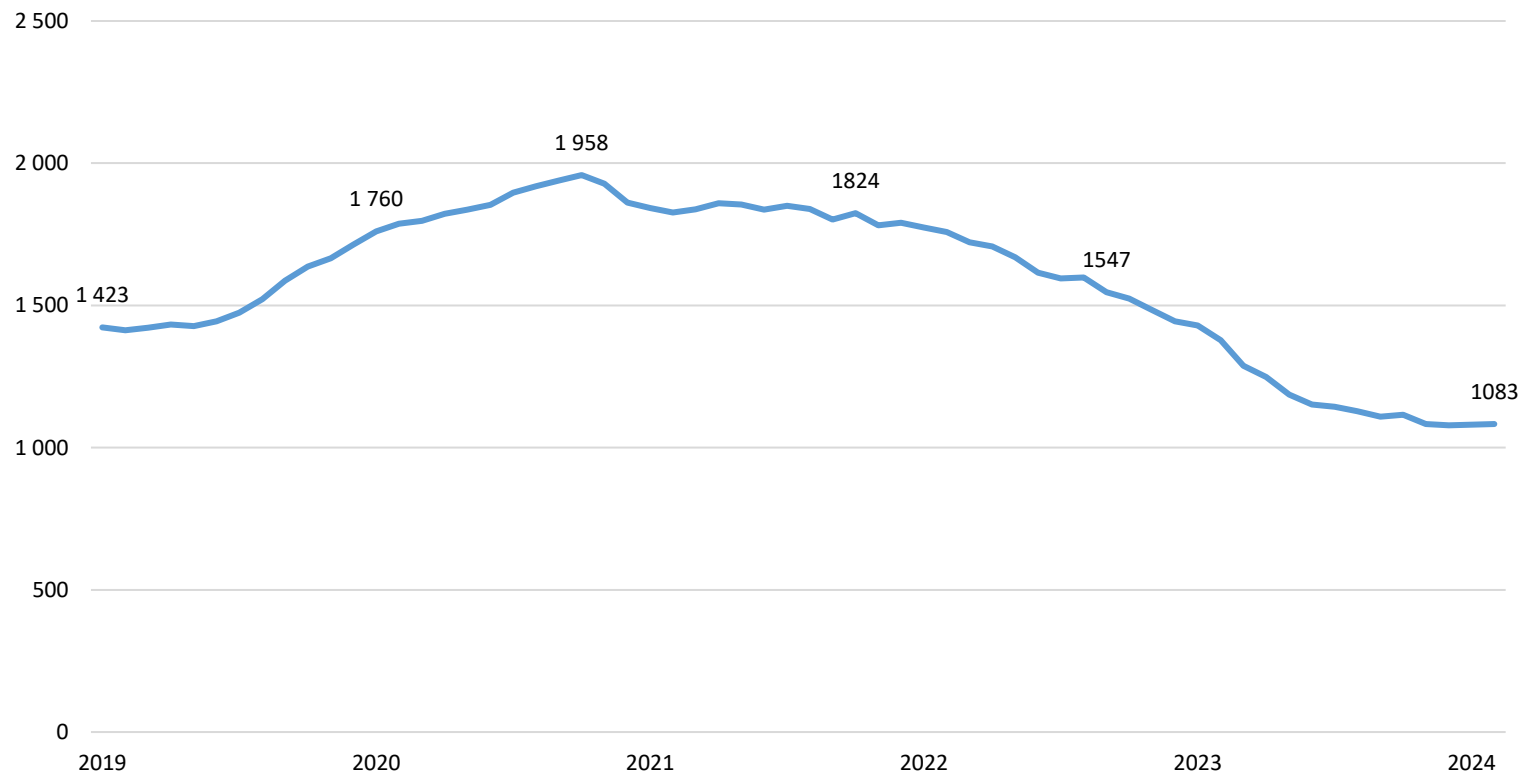

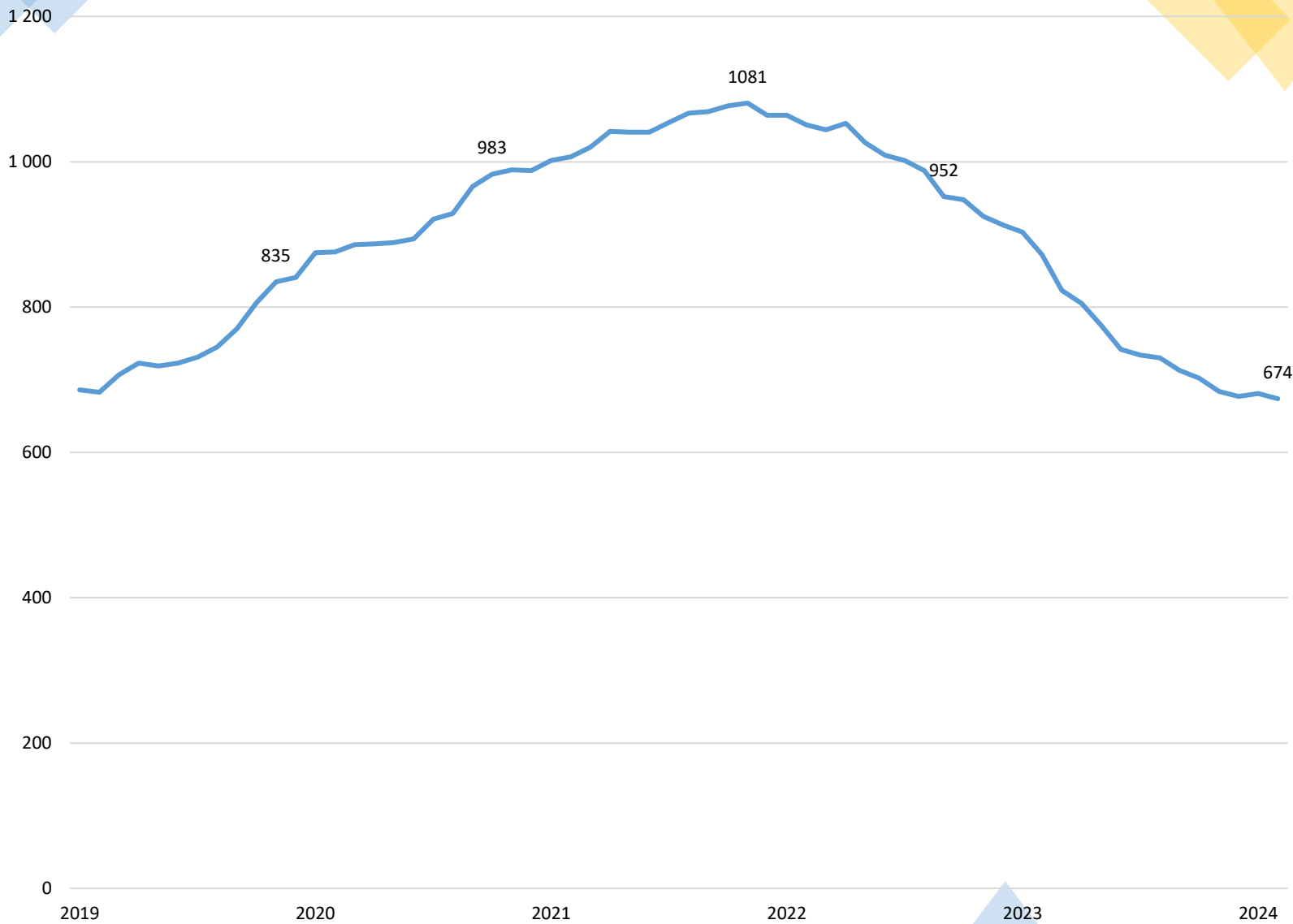

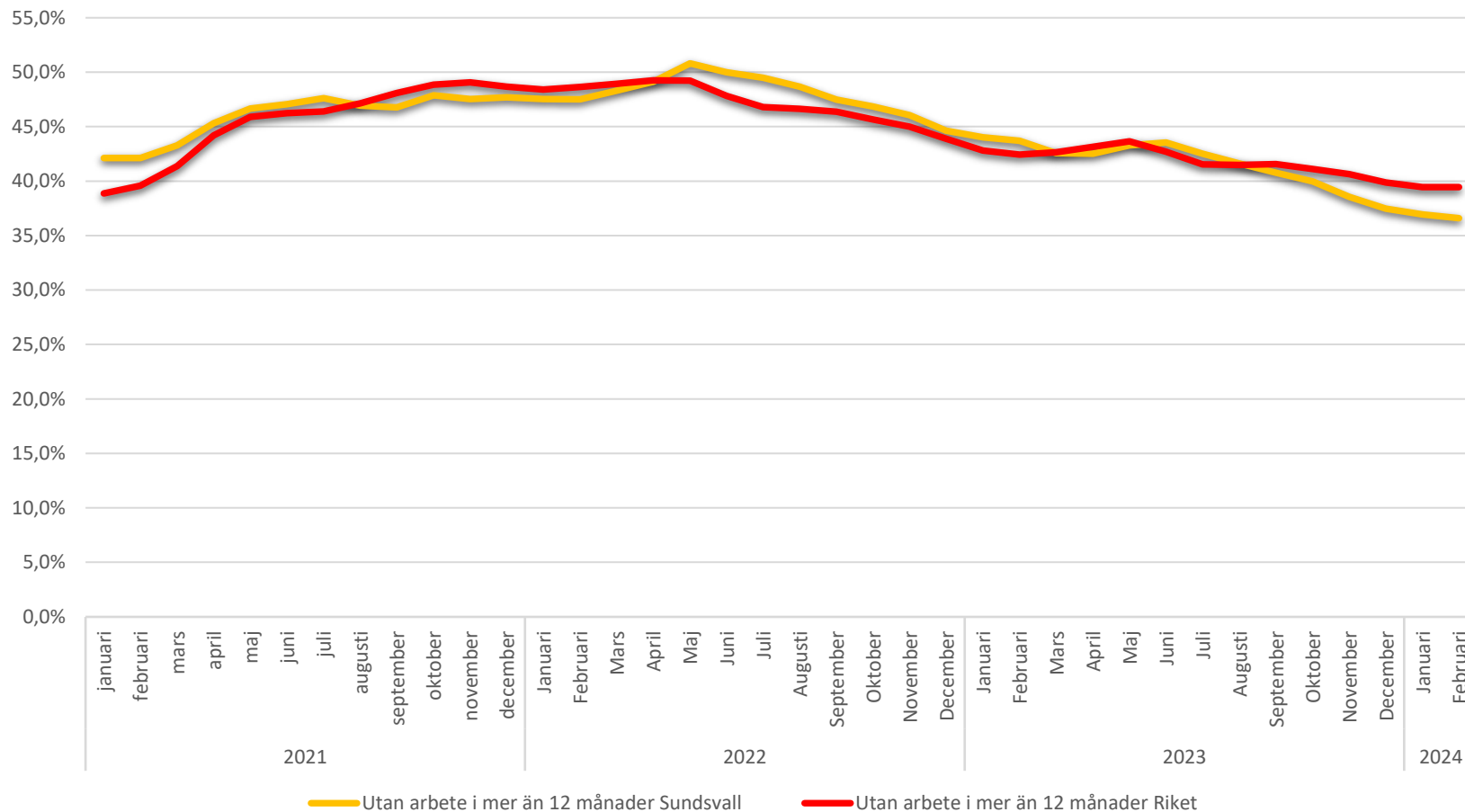
- därav utan arbete i mer än 12 månader (Totalt) Sundsvall, antal

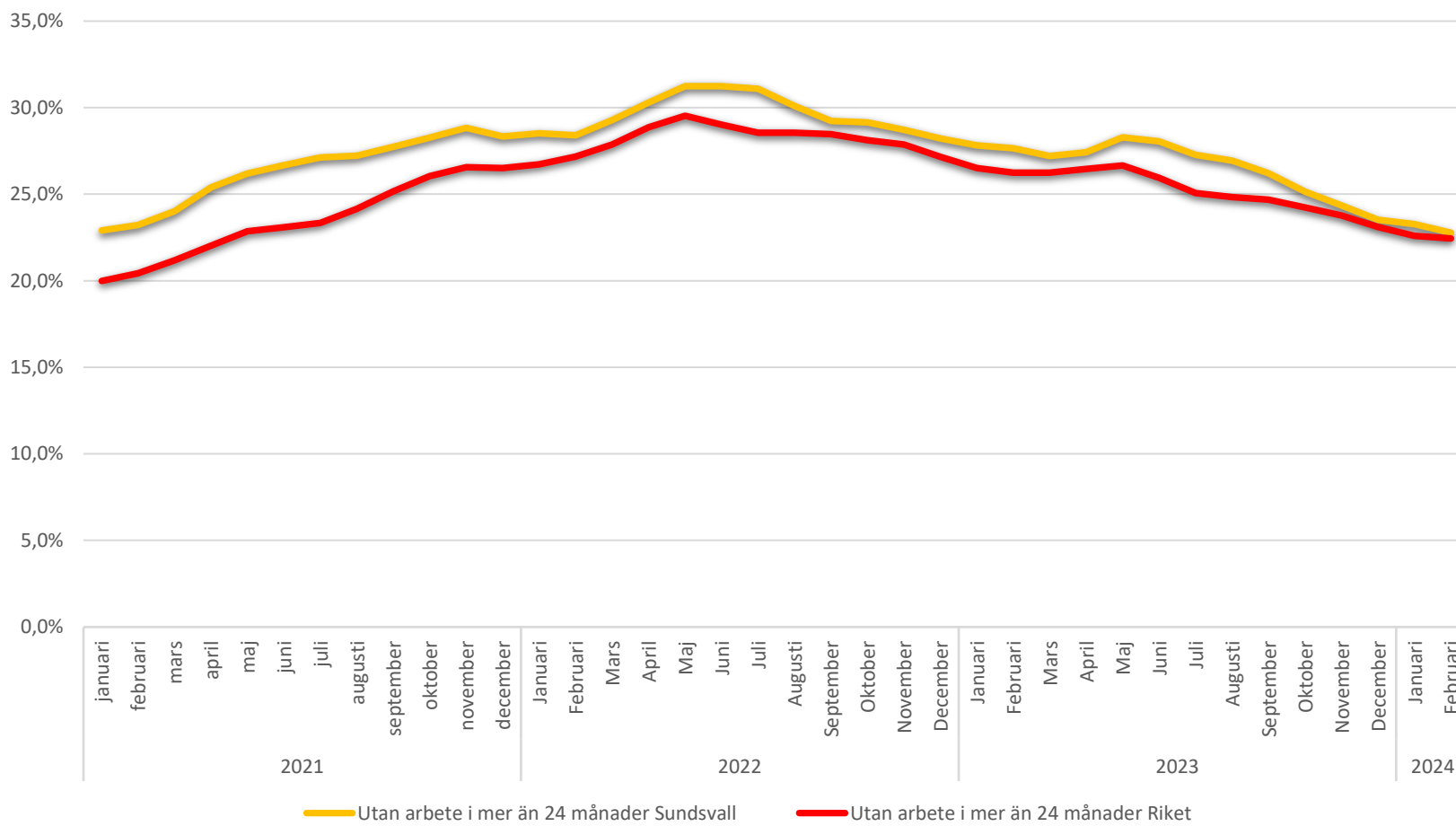
- därav utan arbete i mer än 24 månader (Totalt) Sundsvall, antal

Andel långtidsarbetslösa av öppet arbetslösa och sökande i program - mer än 12 månader

Andel långtidsarbetslösa av öppet arbetslösa och sökande i program - mer än 24 månader

§ 28 Svar på remiss gällande Sundsvalls registreringscentral – förslag till fortsatt verksamhet och finansiering

(IAN-2023-00274)

Beslut

Individ- och arbetsmarknadsnämndens arbetsutskott beslutar

att överlämna ärendet till nämnden utan eget ställningstagande.

Ärendet

Kommunstyrelsekontoret har skickat en remiss angående Sundsvalls registreringscentral och överlämnar ett förslag till fortsatt verksamhet och finansiering. Kommunstyrelsekontorets förslag innebär att de vill flytta över kostnaderna för registreringscentralen på Individ- och arbetsmarknadsnämnden (IAN), trots att enbart ett fåtal platser nyttjas av nämnden.

Bakgrund

Ärendet behandlades vid IAN:s sammanträde 2024-01-24, § 9, med följande beslut:

att innan en eventuell flytt så ska det göras en konsekvensanalys över den eventuella tilltänkta flytten,

att förvaltningen kontinuerligt informerar nämnden hur diskussionen går mellan individ- och arbetsmarknadsförvaltningen och kommunstyrelsekontoret om en eventuell flytt av registreringscentralen till Iaf,

att nämnden efter genomförd konsekvensanalys tar ställning i ärendet, samt

att en förutsättning för att Iaf ska ta över registreringscentralen är att Iaf får full kostnadstäckning från kommunstyrelsen.

Kompletterings genomförande

För att kunna genomföra den beslutade konsekvensanalysen har förvaltningen träffat representanter för kommunstyrelsen som varit med och tagit fram förslaget. I det samtalet framkom nya uppgifter som påverkar upplägget på den här kompletteringen. Vid mötet uppger kommunstyrelsens representanter att det blivit ett missförstånd i ärendet. Deras förslag är inte att registreringscentralen

skall flyttas till Iaf för att bedrivas som en arbetsträningsarena inom ramen för Arbete och försörjning. Deras förslag rör bara den framtida finansieringen av registreringscentralen där de vill att IAN är med och finansierar verksamheten årligen. För 2024 skulle kostnaden för IAN enligt förslaget vara 1 355 tkr. Driften skall bedrivas i nuvarande form inom ramen för kommunstyrelsen.

De nya uppgifterna, att det inte finns någon föreslagen flytt av verksamheten, gör att förvaltningen inte längre ser ett behov av att göra en konsekvensanalys. Däremot vill förvaltningen lämna kompletterande synpunkter på förslaget gällande att IAN skall finansiera driften av registreringscentralen.

Förvaltningens överväganden

Kommunstyrelsekontorets förslag innebär att merparten av den kommunala finansieringen av registreringscentralen skulle ligga på IAN trots att man endast nyttjar fem arbetsträningsplatser på registreringscentralen. Kommunstyrelsekontorets förslag innebär stora kostnadsökningar för Iaf som saknar medel för den föreslagna finansieringen. Skulle ett beslut tas enligt förslaget skulle det innebära att Iaf behöver lägga ner någon annan, troligen mer ändamålsenlig verksamhet, för att hitta finansiering. Att en del av förvaltningens budget skulle vara ”låst” till en verksamhet som förvaltningen inte bedriver själv skulle dessutom minska möjligheten att ändra förvaltningens insatsmix utifrån kommuninvånarnas behov.

Överläggning

Håkan Norberg, verksamhetschef för Arbete och försörjning, redovisar ärendet och svarar på frågor.

Oskar Brusell (M) meddelar att han tar inte ställning till något beslutsförslag utan överlämnar det istället till nämndens sammanträde.

Ordföranden föreslår att ärendet överlämnas till nämnden utan något ställningstagande från arbetsutskottet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse med bilagor, 2024-03-18.

	Tjänsteskrivelse	1(3)
	Datum	Dnr
	2024-03-18	IAN-2023-00274-9
Håkan Norberg		
Verksamhetschef, Arbete och försörjning		

Svar på remiss gällande Sundsvallsregistreringscentral – förslag till fortsatt verksamhet och finansiering. Komplettering av uppgifter

Förslag till beslut

Individ- och arbetsmarknadsförvaltningen föreslår individ- och arbetsmarknadsnämnden besluta

att avge yttrandet till kommunstyrelsekontoret och motsätta sig den föreslagna finansieringsmodellen

Ärendet

Kommunstyrelsekontoret har skickat en remiss angående Sundsvalls registreringscentral och överlämnar ett förslag till fortsatt verksamhet och finansiering. Kommunstyrelsekontorets förslag innebär att de vill flytta över kostnaderna för registreringscentralen på Individ- och arbetsmarknadsnämnden (IAN), trots att enbart ett fåtal platser nyttjas av nämnden.

Bakgrund

Ärendet behandlades vid IAN:s sammanträde 2024-01-24 med följande beslut:

att innan en eventuell flytt så ska det göras en konsekvensanalys över den eventuella tilltänkta flytten,

att förvaltningen kontinuerligt informerar nämnden hur diskussionen går mellan individ- och arbetsmarknadsförvaltningen och kommunstyrelsekontoret om en eventuell flytt av registreringscentralen till Iaf,

att nämnden efter genomförd konsekvensanalys tar ställning i ärendet, samt

att en förutsättning för att Iaf ska ta över registreringscentralen är att Iaf får full kostnadstäckning från kommunstyrelsen.

Ärendets tidigare handläggning

IAN 2024-01-24, § 9.

Kompletteringens genomförande

För att kunna genomföra den beslutade konsekvensanalysen har Håkan Norberg, verksamhetschef, och Nuria Valiulina, enhetschef, som ansvarar för förvaltningens arbetsträningsarenor, träffat representanter för kommunstyrelsen som varit med och tagit fram förslaget. I det samtalet framkom nya uppgifter som påverkar upplägget på den här kompletteringen.

Nya uppgifter

Vid mötet uppger kommunstyrelsens representanter att det blivit ett missförstånd i ärendet. Deras förslag är inte att registreringscentralen skall flyttas till Iaf för att bedrivas som en arbetsträningsarena inom ramen för Arbete och försörjning. Deras förslag rör bara den framtida finansieringen av registreringscentralen där de vill att IAN är med och finansierar verksamheten årligen. För 2024 skulle kostnaden för IAN enligt förslaget vara 1 355 tkr. Driften skall bedrivas i nuvarande form inom ramen för kommunstyrelsen.

De nya uppgifterna, att det inte finns någon föreslagen flytt av verksamheten, gör att förvaltningen inte längre ser ett behov av att göra en konsekvensanalys. Däremot vill vi lämna kompletterande synpunkter på förslaget gällande att IAN skall finansiera driften av registreringscentralen.

Synpunkter på förslaget

Ekonomi

I kommunstyrelsekontorets skrivelse uppges att Iaf successivt minskat finansieringen av verksamheten, vilket inte är en korrekt beskrivning. Under de fyra år Iaf funnits har finansieringen hela tiden bestått av ca 250 000 kronor i form av betalning för de fem platser som använts av förvaltningen. Det avtalet övertogs från förvaltningen för arbetsmarknad, vuxenutbildning och integration (FAVI). Vid en genomgång av de avtal FAVI haft avseende registreringscentralen så är det äldsta avtal som hittats från 2013. Dåvarande summa var då ca 200 tkr per år. Så om FAVI tidigare betalat en större summa så är det en överenskommelse som frångicks för mer än 11 år sedan och ersattes med det nya avtalet.

Som beskrivits i tidigare skrivelse från förvaltningen så har Iaf inga ekonomiska möjligheter att finansiera registreringscentralen.

Styrning och ledning

3(3)

Att våra nämnder har olika ansvarsområden borgar för en hög kvalitet och kostnadseffektivitet då kunskaperna hos nämnd och förvaltning kan hållas på en hög nivå. När det gäller Arbetsmarknadsområdet är detta viktigt då målgruppen vi arbetar med ständigt förändras. Det gör att även våra insatser behöver förändras utifrån våra kommuninvånarnas behov, vad behöver vi för insatser för att hjälpa personer till en varaktig egen försörjning? Att då låsa fast en del av budgeten för arbetsmarknadsinsatser till en viss verksamhet, som inte bedrivs av förvaltningen, vore mycket negativt då möjligheten till en förändrad insatsmix minskar.

Förvaltningens överväganden

Kommunstyrelsekontorets förslag innebär att merparten av den kommunala finansieringen av registreringscentralen skulle ligga på individ- och arbetsmarknadsnämnden trots att vi endast nyttjar fem arbetsträningsplatser på registreringscentralen. Kommunstyrelsekontorets förslag innebär stora kostnadsökningar för Iaf som saknar medel för den föreslagna finansieringen. Skulle ett beslut tas enligt förslaget skulle det innebära att Iaf behöver lägga ner någon annan, troligen mer ändamålsenlig verksamhet, för att hitta finansiering. Att en del av förvaltningens budget skulle vara "låst" till en verksamhet som vi inte bedriver själv skulle dessutom minska möjligheten att ändra vår insats mix utifrån kommuninvånarnas behov.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsekontoret.

Förslag till uppföljning

Ingen uppföljning föreslås.

Denise Wallén
Förvaltningsdirektör

Håkan Norberg
Verksamhetschef
Arbete och försörjning

§ 9 Svar på remiss gällande Sundsvalls registreringscentral – förslag till fortsatt verksamhet och finansiering

(IAN-2023-00274)

Beslut

Individ- och arbetsmarknadsnämnden beslutar

att innan en eventuell flytt så ska det göras en konsekvensanalys över den eventuella tilltänkta flytten,

att förvaltningen kontinuerligt informerar nämnden hur diskussionen går mellan Iaf och kommunstyrelsekontoret om en eventuell flytt av registreringscentralen till Iaf,

att nämnden efter genomförd konsekvensanalys tar ställning i ärendet, samt

att en förutsättning för att Iaf ska ta över registreringscentralen är att Iaf får full kostnadstäckning från kommunstyrelsen.

Ärendet

Kommunstyrelsekontoret har skickat en remiss angående Sundsvalls registreringscentral och överlämnar ett förslag till fortsatt verksamhet och finansiering. Kommunstyrelsekontorets förslag innebär att de vill flytta över kostnaderna för registreringscentralen på individ- och arbetsmarknadsnämnden, trots att enbart ett fåtal platser nyttjas av nämnden.

Individ- och arbetsmarknadsförvaltningens (IAF) huvuduppdrag inom arbetsmarknadsområdet är att stötta individer som uppbär ekonomiskt bistånd till egen försörjning. I det arbetet används ett flertal olika insatser, bl.a. arbetsträningsarenor.

Registreringscentralen bedrivs inte som en renodlad arbetsträningsarena och ett väldigt litet antal av deltagarna har gått vidare från registreringscentralen mot arbete. IAF har inga ekonomiska möjligheter att ta över registreringscentralen utan medföljande finansiering, utan då behöver verksamheten avvecklas. Alternativet är att avveckla någon annan för ändamålet mer effektiv verksamhet inom IAF för att finansiera registreringscentralen.

Kommunstyrelsekontorets förslag skapar därför inte den långsiktiga stabilitet för verksamheten som önskas och medför inte heller någon ökad ekonomisk stabilitet. Då det saknas ekonomiska förutsättningar och en flytt av Registreringscentralen inte medför den ökade stabilitet som kommunstyrelsekontoret önskar uppnå, föreslås nämnden besluta att avge yttrandet och motsätta sig den föreslagna flytten av verksamheten.

Överläggning och beslutsgång

Håkan Norberg redovisar ärendet och svarar på frågor.

Ajournering

Erfan Kakahani (V) begär att nämnden ajournerar sig för interna överläggningar. Ajournering sker kl 15.01 – 15.15.

Överläggning och beslutsgång

Ulla Näsman (S) yrkar på följande attsatser:

att innan en eventuell flytt så ska det göras en konsekvensanalys över den eventuella tilltänkta flytten,

att förvaltningen kontinuerligt informerar nämnden hur diskussionen går mellan Iaf och kommunstyrelsekontoret om en eventuell flytt av registreringscentralen till Iaf,

att nämnden efter genomförd konsekvensanalys tar ställning i ärendet, samt

att en förutsättning för att Iaf ska ta över registreringscentralen är att Iaf får full kostnadstäckning från kommunstyrelsen.

Oskar Brusell Strid (M) frågar vem som får uppdraget att göra konsekvensanalysen. Jonas Väst (S) svarar att det uppdraget går till förvaltningen.

Emir Özcelik (SD) frågar när ärendet återkommer till nämnden. Enligt Håkan Norberg borde det gå relativt snabbt, tidigast till nämndens sammanträde i mars.

Emir Özcelik (SD) yrkar bifall till Ulla Näsmans (S) förslag på attsatser nr 1-3 samt en omformulering av den fjärde attsatsen enligt följande:

att nämnden efter genomförd konsekvensanalys tar ställning i ärendet och att verksamheten passar in i Individ- och arbetsmarknadsnämndens uppdrag enligt Gemensamt reglemente för styrelsen och övriga nämnder i Sundsvalls kommun faställt av kommunfullmäktige.

Ajournering

Oskar Brusell Strid (M) begär att nämnden ajournerar sig för ytterligare överläggningar. Ajournering sker kl 15.27 - 15.37.

Beslutsgång

Oskar Brusell Strid (M) och Lena Nordin (KD) bifaller Emir Özceliks (SD) förslag.

Ordföranden konstaterar först att nämnden bifaller enhälligt Ulla Näsmans (S) förslag vad gäller attsatser nr 1-3.

Därefter konstaterar ordföranden att det finns två förslag till beslut vad gäller som attsats nr 4; dels Ulla Näsmans (S) förslag och dels Emir Özceliks (SD) med fleras förslag. Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att individ- och arbetsmarknadsnämnden beslutar enligt Ulla Näsmans förslag (S).

Reservation

Oskar Brusell Strid (M), Åsa Melander (M), Lena Nordin (KD), Emir Özcelik (SD) och Bertil Sidh (SD) reserverar sig mot beslutet.

Beslutsunderlag

Protokoll IAN:s arbetsutskott 2024-01-10, § 7.
Tjänsteskrivelse med bilagor, 2023-12-19.

Sundsvalls registreringscentral – förslag till fortsatt verksamhet och finansiering

Sammanfattande förslag

Förslaget handlar om att fortsätta driva Sundsvalls registreringscentral (SRC) som en arena för arbetsträning för personer som står långt från arbetsmarknaden och skapa en långsiktig finansiering. Verksamheten består av bearbetning, digitalisering och tillgängliggörande av arkivmaterial.

Förslaget innebär följande:

- Att Sundsvalls kommun fortsätter driva Sundsvalls Registreringscentral som en arbetsmarknadsarena och från och med 2024.
- Att kostnaderna för personal- och arbetsmarknadsinsatser för Sundsvalls Registreringscentral finansieras inom individ- och arbetsmarknadsnämndens budget samt att kostnaden för arkivbeställningen och Sundsvallsminnen bekostas inom kommunstyrelsens budget i enlighet med föreslagen finansieringsmodell.

Bakgrund

Sundsvalls registreringscentral har drivits av Sundsvalls kommun sedan 1998 som ett arbetsmarknadsprojekt för dataregistrering av arkivmaterial. Under de första åren arbetade SRC främst med registrering av handlingar ur Sundsvalls sjömanshus arkiv. Från och med år 2000 utvecklades SRC till en gemensam resurs för registrering och digitalisering av olika material från Sundsvallsområdets arkiv och museer. Idag hanteras arkivmaterial från kommunarkivet, Sundsvalls museum och Föreningsarkivet Västernorrland. Verksamheten är placerad hos Servicecenter Administration, kommunstyrelsekontoret.

Det digitaliserade arkivmaterialet tillgängliggörs genom webbportalen Sundsvallsminnen, en portal för Sundsvallsområdets lokalhistoria. Portalen drivs i SRC/kommunarkivets regi i samarbete med Sundsvalls Museum och Föreningsarkivet Västernorrland. Här kan allmänhet och forskare med flera söka information och källmaterial om människor, miljöer och händelser i Sundsvallsområdet. Det digitaliserade materialet tillgängliggörs också genom DigitaltMuseum, en webbplats som innehåller objekt och information från många olika samlingar hos museer, föreningar och arkivinstitutioner i Sverige och Norge.

Verksamheten byggdes från början upp av Sundsvalls kommun tillsammans med Arbetsförmedlingen i Sundsvall och fungerade som rehabiliterande arbetsträning för personer med särskilda behov och arbetsskador. Fram till idag har verksamheten fungerat som en arena för personer som står långt från arbetsmarknaden som har behov av arbetsträning inom en

planerad rehabilitering. Det kan vara arbetslösa personer med funktionsvariation, bland annat ungdomar och utlandsfödda som även behöver ökad erfarenhet av arbetslivet och språkträning eller liknande.

SRC har sedan start finansierats genom kommunala och statliga medel. Under perioden 2000–2005 delfinansierades verksamheten även med strukturfondsmedel. Kommunstyrelsen och tidigare nämnden för arbetsmarknad, vuxenutbildning och integration (NAVI) har under ett antal år finansierat verksamheten gemensamt.

Individ- och arbetsmarknadsförvaltningen (IAF), som idag ansvarar för arbetsmarknadsinsatser, har minskat sin finansiering över tid och idag består den av kostnad för fem platser för personer som arbetstränar. Finansiering i övrigt består av lönebidrag och medel till rehabilitering från Arbetsförmedlingen, medel från Riksantikvarieämbetet (Kulturarvs-IT) för handledare samt medel från kommunstyrelsekontoret och andra förvaltningar som utnyttjar tjänsterna.

Sedan start 1998 har finansieringen förändrats flera gånger och de senaste åren har verksamheten inte haft en budget i balans. Verksamheten är av stor samhällsvikt genom att fungera som en arena där personer som står långt från arbetsmarknaden kan få möjlighet att arbetsträna och bidra till tillgängliggörande av historiskt källmaterial. Därav behövs en långsiktig finansiering av SRC.

Verksamheten – arbetsmarknadsarena och tillgängliggörande av kulturarv

Arbetsträning för personer som står långt från arbetsmarknaden

I verksamheten arbetstränar ca 25–30 personer samtidigt och SRC tar emot drygt 50 arbetstränande personer under ett år. Platserna är attraktiva och många står i kö för att få en plats. Tanken är att den enskilde får möjlighet att arbetsträna och skaffa sig färdigheter som kan komma till användning i nästa steg i arbetslivet. På SRC består momenten av scanning, bearbetning och registrering av arkivmaterial.

SRC är en mycket individanpassad arena där deltagaren är i fokus. Verksamheten ger möjlighet till ett första steg ut i arbetslivet. För många deltagare kan målet först och främst handla om att bryta en isolering genom att komma ut i ett socialt sammanhang och hitta en bra balans genom bra rutiner för arbete och fritid. Arbetsuppgifterna utförs utan tidskrav eller andra krav som kan leda till stress för deltagaren. Under arbetsträningens gång kan kraven öka successivt så att deltagaren får nya utmaningar.

Verksamheten hos SRC är viktig samhällsekonomiskt för att bryta utanförskapet i samhället och för att fler människor ska kunna gå till en egen försörjning. Konsekvensen om finansieringen minskar eller upphör skulle innebära att kommunen arbetsträningsplatser försvinner.

Tillgängliggöra kulturarv i form av arkivmaterial

Verksamheten utför digitalisering av historiskt källmaterial. Materialet tillgängliggörs genom Sundsvallsminnen och DigitaltMuseum och på så vis kan vårt gemensamma kulturarv användas till studier, undervisning och gemensam kunskapsuppbyggnad.

Verksamheten har god kompetens och bra tekniska möjligheter för att bedriva kvalificerat arbete med historiska dokument, fotografier och databaser. Organisation och kunskap har byggts upp under lång tid.

Digitaliseringen kan ha både negativa och positiva effekter på miljön. Rätt utnyttjad överväger de positiva effekterna för hela samhället och spar både tid och resurser som i sin tur bidrar till ett hållbart och klimatsmart samhälle. Den digitalisering som utförs av SRC bidrar på så sätt att historien i arkiven direkt blir tillgänglig för alla som är intresserade av Sundsvallsområdets historia.

Kostnader och förslag till ny finansieringsmodell

Kostnader

Kostnaderna består av två handledare, sju personer med lönebidrag samt kostnader för drift, lokal, OH och datorer. Den totala kostnaden 2023 var 4 260 000 kronor och beräknas till 4 350 000 kronor för 2024.

Finansiering av verksamheten idag (budget 2023):

Arbetsförmedlingen i form av lönebidrag	1 800 000 kronor
Riksantikvarieämbetet i form av bidrag Kulturarvs IT	500 000 kronor
kommunstyrelsen (del av arkivbeställningen)	325 000 kronor
kommunstyrelsen	1 260 000 kronor
övriga förvaltningar	125 000 kronor
individ- och arbetsmarknadsnämnden	250 000 kronor
Summa	4 260 000 kronor

Kommunstyrelsekontoret har gjort förändringar i budgeten för att kunna hålla nere kostnaderna, men då dessa främst består av personalkostnad för handledare går det inte att minska dessa utan att hela verksamheten påverkas. Utan handledare går det inte att bedriva arbetsträning.

Ny finansieringsmodell från och med 2024

Förvaltningen bedömer att det behövs en långsiktig ekonomisk plan för att skapa stabilitet för verksamheten och en stabil ekonomi.

IAN fullgör kommunens uppgifter gällande den lokala arbetsmarknadspolitiken och ansvarar för att bidra till att motverka arbetslösheten i kommunen. Nämndens ansvar omfattar bland annat övergripande insatser för arbetslöshet, inklusive förebyggande insatser och utveckling samt samordning, genomförande och uppföljning av kommunens arbetsmarknadspolitiska insatser för kommuninvånare som av försörjningsskäl är i behov av sådana insatser. Då verksamheten hos SRC till stor del är en arbetsmarknadsverksamhet föreslås att kostnaderna för personal- och arbetsmarknadsinsatser för Sundsvalls Registreringcentral från och med 2024 finansieras inom individ- och arbetsmarknadsnämndens budget.

Hos kommunstyrelsen ligger ansvaret för arkivbeställningen och Sundsvallsminnen. Förslaget innebär att kostnader för arkivbeställning och Sundsvallsminnen bekostas inom kommunstyrelsens budget.

Förslag till ny finansieringsmodell (budget 2024):

Arbetsförmedlingen i form av lönebidrag	2 000 000 kronor
Riksantikvarieämbetet i form av bidrag Kulturarvs IT	500 000 kronor
kommunstyrelsen (del av arkivbeställningen)	370 000 kronor
individ- och arbetsmarknadsnämnden (personal- och arbetsmarknadsinsatser)	1 355 000 kronor
övriga förvaltningar (osäkra uppdrag)	125 000 kronor
Summa	4 350 000 kronor

§ 27 Besvarande av granskningsrapport avseende kommunens rutiner för användande av tjänstebilar

(IAN-2023-00216)

Förslag till beslut

Individ- och arbetsmarknadsnämndens arbetsutskott föreslår individ- och arbetsmarknadsnämnden besluta

att godkänna förvaltningens svar på granskningsrapporten, och

att skicka svaret till kommunens revisorer samt KPMG enligt begäran.

Ärendet

Revisionsbyrån KPMG har på uppdrag av kommunens revisorer översiktligt granskat kommunens rutiner kring användningen av tjänstebilar. Revisionen önskar nu få Individ- och arbetsmarknadsnämndens synpunkter på de slutsatser som redovisas i granskningsrapporten. Svaren ska avges till revisionen senast 2024-04-26.

KPMG:s rekommendationer som berör Individ- och arbetsmarknadsnämnden avser att:

- Kommunstyrelsen och samtliga nämnder bör fortsätta arbeta aktivt för att säkerställa att chefer har förutsättningar att genomföra tillräcklig uppföljning och kontroll av fordonsanvändningen
- Kommunstyrelsen och samtliga nämnder bör se över uppföljning av drivmedelskostnader

Förvaltningens överväganden

Förvaltningen instämmer med revisionens rekommendation att kommunen bör fortsätta arbeta aktivt för att säkerställa att chefer har rätt förutsättningar för att genomföra den uppföljning och kontroll som den upprättade rutinen ålägger dem ansvar för. Chefer i kommunorganisationen har ansvar för många olika delar och man behöver ha i åtanke att uppgifter som ska kontrolleras och följas upp behöver vara lättillgängliga och tydliga. De uppgifter som behövs för att man ska kunna ta sitt ansvar och löpande följa och kontrollera bilanvändningen bör därför inte behöva sökas upp i olika system eller tolkas utan ska med fördel skickas ut till berörda chefer med

regelbundenhet. Uppgifterna förväntas även vara korrekta och beröra rätt personal på rätt enhet. Om det återkommande är en massa felaktigheter blir det inte relevant för hårt belastade chefer att fortsätta följa upp och risken är överhängande att man ger upp. Det finns sedan maj 2023 en övergripande riktlinje i kommunen för hur kommunens tjänstebilar får användas och vem som ansvarar för vad i samband med tjänstebilarnas nyttjande samt uppföljning och kontroll. KPMG har rekommenderat kommunen att förtydliga denna riktlinje. Det som bland annat inte framgår i den befintliga rutinen är hur olika kontroller ska genomföras och det finns idag ingen tydlig rutin för hantering av t.ex. körjournaler. Det råder också viss otydlighet vem som kan ta del av körjournaler och hur man bär sig åt för att se de som är relevanta för den egna verksamheten. Detta försvårar såklart för chefer att göra rätt. Förvaltningen ser gärna att detta förtydligas och förenklas.

Uppföljningen av drivmedelskostnaden är idag inget som enskilda chefer kan utföra. Kostnader för drivmedel registreras inte på respektive enhet eller ens verksamhetsområde och är omöjliga att skilja från andra kostnader i förvaltningens transaktioner.

Nämnden betalar idag återkommande s.k. klumpsummor till fordonsservice för användning av bilar, såväl de som leasas som de som erhålls via bilpoolen. I den totala summan ingår både hyra av bil och kostnad för drivmedel, men någon särredovisning förekommer inte. Det är med andra ord inte möjligt för förvaltningen idag att följa upp denna kostnad utifrån den redovisning som man får. För att detta skulle kunna genomföras behöver systemet göras om och fordonsservice redovisa kostnader på ett helt annat sätt.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse med bilaga, 2024-03-21.

	Tjänsteskrivelse	1(3)
	Datum	Dnr
	2024-03-21	IAN-2023-00216-8
Annika Backström		
IAF/Stab		

Besvarande av granskningsrapport avseende kommunens rutiner för användande av tjänstebilar

Förslag till beslut

Individ- och arbetsmarknadsförvaltningen föreslår individ- och arbetsmarknadsnämnden besluta

att godkänna förvaltningens svar på granskningsrapporten, och

att skicka svaret till kommunens revisorer samt KPMG enligt begäran

Ärendet

KPMG har på uppdrag av kommunens revisorer översiktligt granskat kommunens rutiner kring användningen av tjänstebilar. Revisionen önskar nu få Individ- och arbetsmarknadsnämndens synpunkter på de slutsatser som redovisas i granskningsrapporten. Svaren ska avges till revisionen senast 2024-04-26.

KPMG:s rekommendationer som berör Individ- och arbetsmarknadsnämnder avser att:

- Kommunstyrelsen och samtliga nämnder bör fortsätta arbeta aktivt för att säkerställa att chefer har förutsättningar att genomföra tillräcklig uppföljning och kontroll av fordonsanvändningen
- Kommunstyrelsen och samtliga nämnder bör se över uppföljning av drivmedelskostnader

Bakgrund

KPMG har av Sundsvalls kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska kommunens rutiner kring användning av tjänstebilar. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023. Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunens styrning och uppföljning av tjänstebilar är tillfredsställande.

Ärendets tidigare handläggning

Ärendet har inte handlagts tidigare.

Förvaltningens överväganden

Förvaltningen instämmer med revisionens rekommendation att kommunen bör fortsätta arbeta aktivt för att säkerställa att chefer har rätt förutsättningar för att genomföra den uppföljning och kontroll som den upprättade rutinen ålägger dem ansvar för. Chefer i vår kommunorganisation har ansvar för många olika delar och man behöver ha i åtanke att uppgifter som ska kontrolleras och följas upp behöver vara lättillgängliga och tydliga. De uppgifter som behövs för att man ska kunna ta sitt ansvar och löpande följa och kontrollera bilanvändningen bör därför inte behöva sökas upp i olika system eller tolkas utan ska med fördel skickas ut till berörda chefer med regelbundenhet. Uppgifterna förväntas även vara korrekta och beröra rätt personal på rätt enhet. Om det återkommande är en massa felaktigheter blir det inte relevant för hårt belastade chefer att fortsätta följa upp och risken är överhängande att man ger upp.

Styrdokument och juridik

Det finns sedan maj 2023 en övergripande riktlinje i kommunen för hur kommunens tjänstebilar får användas och vem som ansvarar för vad i samband med tjänstebilarnas nyttjande samt uppföljning och kontroll. KPMG har rekommenderat kommunen att förtydliga denna riktlinje. Det som bland annat inte framgår i den befintliga rutinen är hur olika kontroller ska genomföras och det finns idag ingen tydlig rutin för hantering av t.ex körjournaler. Det råder också viss otydlighet vem som kan ta del av körjournaler och hur man bär sig åt för att se de som är relevanta för den egna verksamheten. Detta försvårar såklart för chefer att göra rätt. Förvaltningen ser gärna att detta förtydligas och förenklas.

Ekonomisk hållbarhet

Uppföljningen av drivmedelskostnaden är idag inget som enskilda chefer kan utföra. Kostnader för drivmedel registreras inte på respektive enhet eller ens verksamhetsområde och är omöjliga att skilja från andra kostnader i förvaltningens transaktioner.

Nämnden betalar idag återkommande sk klumpsummor till fordonsservice för användning av bilar, såväl de som leasas som de som erhålls via bilpoolen. I den totala summan ingår både hyra av bil och kostnad för drivmedel, men någon särredovisning förekommer inte. Det är med andra ord inte möjligt för oss idag att följa upp denna kostnad utifrån den redovisning som vi får. För att detta skulle kunna genomföras behöver systemet göras om och fordonsservice redovisa kostnader på ett helt annat sätt.

Beslutet skickas till

Revisorerna och KPMG

3(3)

Förslag till uppföljning

Ingen uppföljning föreslås.

Denise Wallén
Förvaltningsdirektör

Annika Backström
Stabschef

SUNDSVALLS KOMMUN

2024-01-19

Revisorerna

Till Kommunstyrelsen
Barn- och utbildningsnämnden
Individ- och arbetsmarknadsnämnden
Kultur- och fritidsnämnden
Lantmäterinämnden
Miljönämnden
Stadsbyggsnämnden
Vård- och omsorgsnämnden

För kännedom Kommunfullmäktiges presidium
Kommunstyrelsen
Överförmyndarnämnden

Granskning av kommunens användning av tjänstebilar

KPMG har på uppdrag av kommunens revisorer översiktligt granskat kommunens rutiner kring användning av tjänstebilar.

Revisionen önskar att kommunstyrelsen och nämnderna lämnar synpunkter på de slutsatser som finns redovisade i rapporten senast den 26 april 2024. Av svaret bör det framgå vilka eventuella åtgärder som ska vidtas och när de beräknas vara genomförda.

För Sundsvalls kommuns revisorer

Rodney Engström
Ordförande

Lena Brunzell
Vice ordförande

Granskning av kommunens användning av tjänstebilar

Rapport

Sundsvalls kommun

KPMG AB

2024-01-19

Antal sidor 17

Antal bilagor 1

Sundsvalls kommun

Granskning av kommunens användning av tjänstebilar

2024-01-19

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	4
2.1	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	4
2.2	Revisionskriterier	4
2.3	Metod	5
3	Resultat av granskningen	6
3.1	Intern utredning av användning av kommunens bilar	6
3.2	Riktlinjer och rutiner för användning av tjänstebilar	8
3.3	Uppföljning av fordonsanvändning	11
3.4	Ansvarsfördelning	13
4	Samlad bedömning och rekommendationer	15
A	Tabell antal fordon per förvaltning per 2023-10-27 (exkl. bilpoolen)	17

Sundsvalls kommun
Granskning av kommunens användning av tjänstebilar

2024-01-19

1 Sammanfattning

KPMG har av Sundsvalls kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska kommunens rutiner kring användning av tjänstebilar. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunens styrning och uppföljning av tjänstebilar är tillfredsställande.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunens styrning och uppföljning av tjänstebilar inte fullt ut är tillfredsställande.

Kommunen har antagit styrdokument som till största del reglerar användningen av tjänstebilar. Vi bedömer dock att det finns områden som kan utvecklas ytterligare. Detta handlar i huvudsak om att beskriva vissa delar mer detaljerat för att skapa ett tydligt ramverk för samtliga aspekter av fordonsanvändningen.

Vidare bedömer vi att uppföljning och kontroll av fordonsanvändningen behöver förbättras. Vi ser ett flertal områden där detta brister, främst vad gäller chefers förutsättningar att genomföra verksamhetsnära kontroll. Vi noterar dock att systemet för körjournaler är nytt och således har endast begränsad uppföljning genomförts vid tillfället för granskningen.

Vi ser även att det finns viss utvecklingspotential vad gäller att förtydliga ansvarsfördelningen för styrning och uppföljning.

I det följande redovisas våra bedömningar och rekommendationer kopplat till revisionsfrågorna.

Revisionsfråga	Bedömning: Delvis	Rekommendationer
Finns rutiner och riktlinjer för användning av tjänstebilar?	Vi bedömer att det finns styrdokument för användning av tjänstebilar men att dessa i vissa delar kan utvecklas och förtydligas.	- Kommunstyrelsen bör se över och förtydliga styrdokument kring användning och uppföljning av tjänstebilar.
Revisionsfråga	Bedömning: Delvis	Rekommendationer
Finns rutiner för att säkerställa att tjänstebilar används ändamålsenligt?	Vi bedömer att det finns arbetsrutiner för att säkerställa ändamålsenlig fordonsanvändning men att det finns vissa utvecklingsområden.	

Sundsvalls kommun

Granskning av kommunens användning av tjänstebilar

2024-01-19

Revisionsfråga	Bedömning: Nej	Rekommendationer
Genomförs tillräcklig uppföljning av fordonsanvändningen?	Vi bedömer att uppföljningen av fordonsanvändningen inte är tillräcklig. Vi anser att det finns ett flertal områden som brister vad gäller uppföljning, huvudsakligen avseende chefers förutsättningar att genomföra uppföljning och kontroll.	<ul style="list-style-type: none"> - Kommunstyrelsen och samtliga nämnder bör fortsätta arbeta aktivt för att säkerställa att chefer har förutsättningar att genomföra tillräcklig uppföljning och kontroll av fordonsanvändningen. - Kommunstyrelsen bör tydliggöra hur genomförd uppföljning och kontroll ska återrapporteras. - Kommunstyrelsen och samtliga nämnder bör se över uppföljning av drivmedelskostnader.
Revisionsfråga	Bedömning: Delvis	Rekommendationer
Är ansvarsfördelningen för styrning och uppföljning tydlig?	Vi bedömer att det delvis finns en tydlig ansvarsfördelning för styrning och uppföljning men att det finns ett behov av utveckling.	<ul style="list-style-type: none"> - Kommunstyrelsen bör säkerställa att ansvarsfördelningen för styrning och uppföljning är tydlig i alla aspekter. - Kommunstyrelsen bör säkerställa att arbetet med att uppdatera information och länkar gällande fordonshanteringen på intranätet fullföljs.

Sundsvalls kommun

Granskning av kommunens användning av tjänstebilar

2024-01-19

2 Bakgrund

KPMG har av Sundsvalls kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska kommunens rutiner kring användning av tjänstebilar. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Sundsvalls kommun använder sig av fordon för att utföra de tjänster som omfattar det kommunala uppdraget. Tillgången till tjänstebilar innebär krav på kontroll över användande och en fungerande uppföljning. För att förhindra att förtroendesador uppstår är det viktigt att kommunen har ändamålsenliga regler och rutiner för användning av tjänstefordon.

Revisorerna bedömer att det finns en risk för att kommunens rutiner för fordonsanvändning inte är tillräckliga för att säkerställa att tjänstebilar används på ett ändamålsenligt sätt. Vidare bedömer revisorerna att det finns en risk att uppföljningen av fordonsanvändningen inte är tillräcklig för att identifiera brister i hanteringen av fordon.

2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunens styrning och uppföljning av tjänstebilar är tillfredsställande.

Granskningen avser besvara följande revisionsfrågor:

- Finns rutiner och riktlinjer för användning av tjänstebilar?
- Finns rutiner för att säkerställa att tjänstebilar används på ett ändamålsenligt sätt?
- Genomförs tillräcklig uppföljning av fordonsanvändningen?
- Är ansvarsfördelningen för styrning och uppföljning tydlig?

Granskningen avgränsas till kommunens fordonsanvändning gällande personbilar.

Överförmyndarnämnden har inga egna bilar och utnyttjar enligt uppgift bilpoolen mycket sparsamt och ingår därmed inte i granskningen.

2.2 Revisionskriterier

I granskningen utgörs revisionskriterierna av:

- Kommunallagen 6 kap. § 6.
- Riktlinje för kommunens fordon och dess nyttjande.

Sundsvalls kommun

Granskning av kommunens användning av tjänstebilar

2024-01-19

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier av riktlinje för kommunens fordon och dess nyttjande, reseriktlinjer för Sundsvalls kommunkoncern, rutin för kontroll av resor, rapport över genomlysning av samtliga resor med bilar i Sundsvalls kommun 2020–2022 och kommunstyrelsekontorets utredning angående användandet av en kommunal bil för privata resor.
- Intervjuer/avstämningar med kommundirektör, verksamhetschef för kommunstyrelsekontorets servicecenter, representanter från samtliga förvaltningar (förutom överförmyndarkontoret) och fastighetschef för Drakfastigheter.

Rapporten är faktakontrollerad av samtliga intervjuade.

Sundsvalls kommun

Granskning av kommunens användning av tjänstebilar

2024-01-19

3 Resultat av granskningen

3.1 Intern utredning av användning av kommunens bilar

Kommunens kansli- och säkerhetsavdelning har med anledning av ett uppmärksammat missbruk av fordon genomfört en intern utredning av användningen av kommunens bilar. Utredningen omfattar bland annat en genomlysning om det har förekommit missbruk av kommunens bilar och förslag på löpande uppföljning.

Underlag för genomlysningen var data från kommunens system för körjournaler 2020–2022. Analysen visade att antalet resor utanför kommunen var förhållandevis få och att det fanns legitima anledningar till att medarbetare reser utanför kommunen. Utifrån genomlysningen var slutsatsen på så vis att kommunens fordon inte systematiskt används felaktigt utanför kommunen i någon omfattande utsträckning. Det finns enskilda resor utanför kommunen som enligt utredningen är felaktiga. Utredningen konstaterar att sett till det totala antalet resor uppgår de felaktiga resorna till en liten andel.

Vad gäller resor inom kommunen framgår av utredningen att det utifrån befintlig data kan vara svårt att avgöra om en resa genomförs i tjänsten eller om det kan ifrågasättas om fordonet har används för att utföra privata ärenden, exempelvis till och från hemmet. Det noteras att det finns många rimliga förklaringar till att en slutplats för en resa är en privat bostadsadress. Exempelvis kan hemtjänsten besöka en privat bostad och detta registreras då i systemet som slutplats vid en privat adress. Slutsatsen blev ändå att det finns ett antal slutplatser där det kan ifrågasättas hur resans slut har koppling till tjänsten.

Av utredningen framgår en redovisning av antal resor utan registrerad förare per förvaltning eller verksamhet och antalet resor utanför kommunen. År 2020 var det 195 016 av totalt 681 198 resor (28,6 procent) som genomfördes utan registrerad förare. Den största andelen av dessa (45 procent) avsåg ej placerade fordon (nyinköpta bilar med förarregistreringssystem men som ännu inte placerats vid en specifik förvaltning och enhet). Därefter var det vård- och omsorgsförvaltningen som uppvisade den största andelen (29 procent). Majoriteten av dessa resor avsåg hemtjänstverksamheten. Totalt var det 912 av samtliga resor som genomfördes utanför kommunen.

År 2021 var det 139 352 av totalt 939 777 resor (14,8 procent) som genomföres utan registrerad förare. 54,9 procent av dessa genomfördes av medarbetare inom vård- och omsorgsförvaltningen och 18,8 procent avsåg ej placerade fordon. Totalt 1 603 av samtliga resor genomfördes utanför kommunen.

År 2022 var det 123 000 av totalt 1 048 575 resor (11,7 procent) som genomfördes utan registrerad förare. 59,9 procent av dessa genomfördes av medarbetare inom vård- och omsorgsförvaltningen och 11,7 procent avsåg ej placerade fordon. Totalt 1 284 av samtliga resor genomfördes utanför kommunen.

Sundsvalls kommun

Granskning av kommunens användning av tjänstebilar

2024-01-19

Nedan följer en sammanfattande tabell av ovanstående uppgifter.

	2020	2021	2022
Antal resor	681 198	939 777	1 048 575
Antal resor utan registrerad förare	195 016 (28,6 %)	139 352 (14,8 %)	123 000 (11,7 %)
Antal resor utanför kommunen	912 (0,13 %)	1 603 (0,17 %)	1 284 (0,12 %)

Vidare framgår av utredningen att i maj 2023 infördes ett nytt system för körjournaler som syftar till att öka möjligheter till uppföljning av fordonsanvändningen.

Av utredningen framgår att för längre resor utanför kommunen kommer systemet möjliggöra att sätta larm som signalerar att ett fordon varit utanför ett visst geografiskt område. Utmaningen med ett larm är svårigheter att definiera tillåtna geografiska områden, då det kan finnas legitima skäl att fordon befinner sig på en viss plats vid vissa tillfällen.

I utredningen förslogs avseende löpande uppföljning att resor utanför kommungränsen ska godkännas av närmaste chef i efterhand och att stickprov avseende fordonsanvändningen ska genomföras regelbundet. Stickprovernas omfattning och val av underlag ska genomföras av fordonsenheten inom servicecenter, som ligger under kommunstyrelsen, och rapport ska skickas till berörda chefer för hantering av avvikelser.

Vidare konstateras i utredningen att kommunen under år 2020–2022 inte har haft några kommunövergripande riktlinjer för fordonsanvändning och att det inte funnits någon enhetlig rutin för uppföljning av körjournaler.

Sundsvalls kommun

Granskning av kommunens användning av tjänstebilar

2024-01-19

3.2 Riktlinjer och rutiner för användning av tjänstebilar

En riktlinje för kommunens fordon och dess nyttjande antogs i maj 2023¹. Verksamhetschef för servicecenter har också fastställt en rutin för kontroll av resor i september 2023². Denna redovisas ytterligare under avsnittet om uppföljning av fordonsanvändning.

Av riktlinjen framgår att innan användning av kommunens fordon ska en bedömning av resan göras med utgångspunkt i resepolicy för Sundsvalls kommunkoncern.

Av resepolicyen framgår en prioriteringsordning för hur resande ska gå till. I den satta ordningen så är bilresor endast prioriterade före flygresor. I övrigt ska andra resesätt prioriteras om digitalt möte inte är möjligt att genomföra. Enligt uppgifter erhållna i intervju kan resepolicyen behöva utvecklas och göras med synlig.

Av riktlinjen för kommunens fordon och dess nyttjande framgår att syftet med den är att inköp och avyttrande, skötsel samt användande av kommunens fordon ska bidra till en hållbar ekonomi för kommunen, klimatsmart resande och ökad säkerhet för kommunens personal.

Av riktlinjen framgår att vid inköp av fordon ansvarar servicecenter på kommunstyrelsekontoret för att fordon utrustas med alkolås och elektronisk körjournal med föraridentifiering. Fordon får inte användas innan elektronisk körjournal är installerad.

Av kommunens interna utredning framgår att taggar används kopplat till körjournalssystemet för att identifiera föraren. Det finns dock enheter inom kommunen där en tagg används av en grupp medarbetare, vilket medför att det verkliga antalet unika förare är betydligt fler och att resor inte alltid kan kopplas till enskilda medarbetare.

Medarbetare får enligt riktlinjen inte använda kommunens bilar för privat bruk, exempelvis till och från arbetet, förskola, skola och affär. Om detta inte efterlevs kan det leda till arbetsrättsliga åtgärder och förmånsbeskattning. Medarbetare som använder en bil privat trots förbud förmånsbeskattas enligt Skatteverkets regler och kan bli ersättningskyldig för kostnader. Det kan även bli aktuellt med polisanmälan. Det framgår dock att det finns undantag för detta. En medarbetare kan, vid enstaka tillfällen, påbörja resan från bostaden om tjänsteresan ska påbörjas tidigt på morgonen. Bilar som används inom ramen för beredskap kan i vissa fall parkeras vid bostaden. Dock framgår av riktlinjen att om en sådan bil inte heller används för andra resor än för resorna mellan bostaden och arbetsplatser, bör inte bilförmån påföras enligt Skatteverket. Medarbetaren måste dock vara beredd att visa att bilen inte används privat i mer än ringa omfattning.

Av riktlinjen framgår även uppföljning och ansvarsfördelning. Detta redovisas under kommande avsnitt.

I genomförda intervjuer framkommer att riktlinjen i huvudsak har kommunicerats till medarbetarna på samtliga förvaltningar genom att den har gått igenom i samband

¹ KF 2023-05-29 § 128.

² Daterad 2023-09-25.

Sundsvalls kommun

Granskning av kommunens användning av tjänstebilar

2024-01-19

med arbetsplatsträffar (APT). HR har tagit fram material som kan användas vid genomgången. Enligt de intervjuade upplevs riktlinjen generellt vara tydlig men att det finns utrymme för ytterligare förtydliganden. Ett exempel på något som enligt flera intervjuade behöver förtydligas är vad som gäller kring att stanna på vid affär och köpa lunch. De intervjuade uppger att det är otydligt huruvida detta är tillåtet eller om det anses vara att använda bilarna i privat bruk. Det uppges även finnas ett behov av att skapa en samsyn mellan förvaltningarna avseende hur de ska förhålla sig till riktlinjen. Vidare framkom i intervjuer att förvaltningarna inte ser ett behov av ta fram egna riktlinjer eller rutiner som komplement till den övergripande riktlinjen.

3.2.1 System för användning av bilar

Samtliga förvaltningar förutom miljökontoret har bilar som är placerade som verksamhetsbilar hos förvaltningen. I intervju framkom att samtliga förvaltningar även använder bilpoolen som är placerade under servicecenter. Dock noterades av både lantmäterikontoret och vård- och omsorgsförvaltningen att de sällan använder bilpoolen. Samtliga bilar, både de i bilpoolen och de som är placerade hos förvaltningarna, hanteras och ligger avtalsmässigt under servicecenter. Verksamhetsbilarna är långtidshyrda till förvaltningarna.

Enligt uppgifter erhållna i intervju är det inte möjligt för en medarbetare att hämta ut en bil från kommunens bilpool utan att registrera sig i systemet. Vid bokning av bilpoolens bilar ska resans syfte samt startplats och slutplats för resan anges. Det framgår även vem som har bokat bilen och denne anges som förare. Vid bokningen anges även vilket garage bilen ska hämtas ur och då kommer förslag på bil utifrån bland annat ett miljöperspektiv. Medarbetaren får därefter en kod som krävs för att kunna hämta ut bilen. Medarbetarna har tillgång en tagg som måste registreras i bilen, annars ljuder ett larm i bilen under hela resan. Det är taggen som kopplar individen till bilen samt körjournalen och möjliggör uppföljning av vem som använt en bil och var den har framförts. Servicecenter kan då också se om någon annan än den som bokat bilen har använt taggen. Mätarställningen i bilen går i gång automatiskt när bilen startas. Enligt uppgift används samma system för de bilar som är placerade på förvaltningarna. Den enda skillnaden är att förvaltningsbilarna inte bokas på samma sätt som bilpoolens bilar vilket innebär att syfte med resan inte anges. Det uppges inte vara möjligt att ange syfte då exempelvis hemtjänsten kan besöka många platser under samma dag.

Vi har tagit del av ett antal körjournaler och av dessa framgår vilket fordon som avses, datum, tid och adress för resans start och slut, ingående och utgående mätarställning, restyp, syfte med resan, förare, sträcka samt resans längd i minuter. Dock är syfte och förare inte alltid ifyllt. Vi har erhållit en förklaring till att syfte inte alltid är ifyllt, se avsnitt 3.2.1. Vi noterar även att restyp genomgående fylls i med "tjänst". Skatteverket rekommenderar att körjournaler utöver ovanstående bör innehålla anteckningar om bilförare och tankning med mera.

Vad gäller tankning av bilar finns det enligt uppgift ett tvåkortssystem med ett förarkort och ett kort kopplat till respektive bil. Båda korten måste användas samtidigt för att det ska vara möjligt att tanka. Detta utgör en kontrollfunktion för säkerställa att privata bilar inte tankas med kommunens drivmedelskort. Avseende elbilar har kommunen egna laddstolpar och det krävs taggar för att kunna använda dessa.

Sundsvalls kommun

Granskning av kommunens användning av tjänstebilar

2024-01-19

Fordonsförteckning

Servicecenter har en förteckning över kommunens samtliga bilar och ansvarar för att hålla den uppdaterad. Samtliga bilar finns också registrerade i ett system som framöver ska föras ihop med kommunens system för nyckeltal och analys.

Syftet med detta är att skapa en bättre översyn av bilarna och ge servicecenter större möjligheter att analysera fordonsanvändningen.

I diagrammet nedan redovisas det totala antalet bilar, antalet personbilar och antalet bilar med RFID-läsare³ per förvaltning.

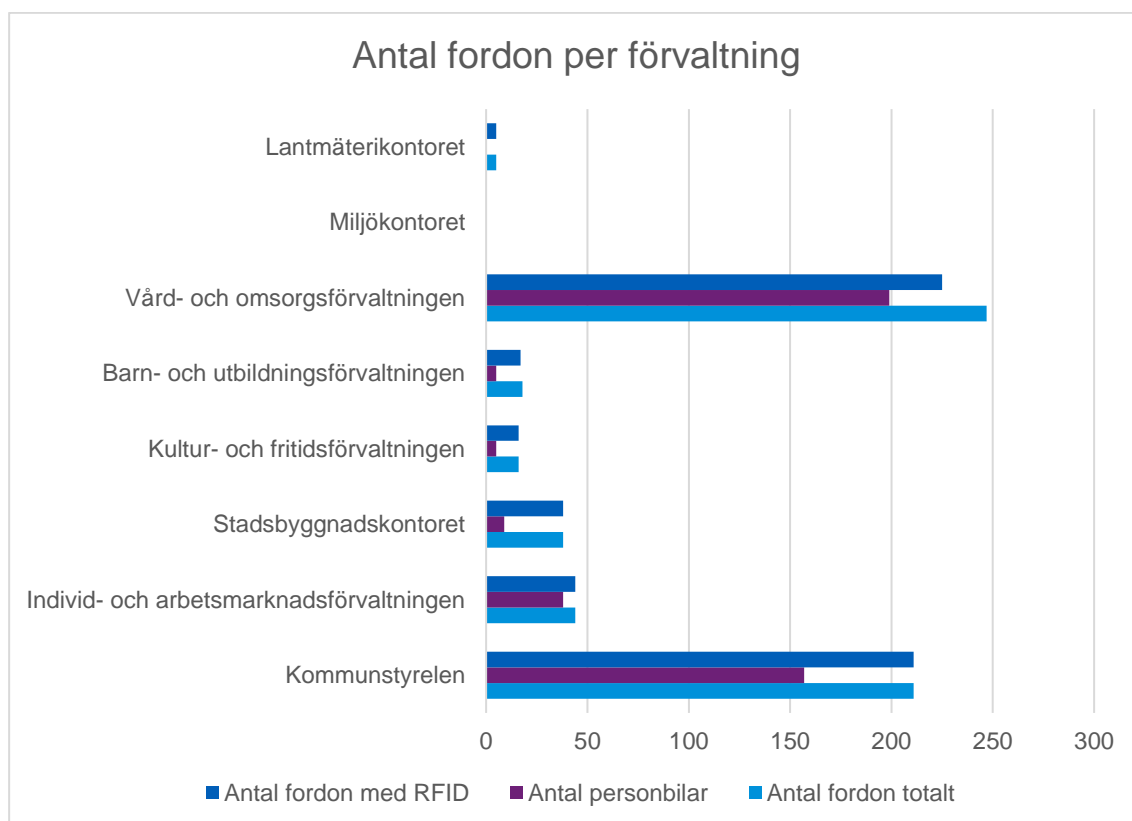

Diagram 1: Fördelning av antal fordon, antal personbilar och antal fordon med RFID per förvaltning (per 2023-10-27).

³ RFID-läsare är en enhet som används för att kommunicera med taggar genom att sända och ta emot radiosignaler. Det används här för de elektroniska körjournalerna.

Sundsvalls kommun

Granskning av kommunens användning av tjänstebilar

2024-01-19

3.2.2 Bedömning

Vår bedömning är att det finns en riktlinje för användning av tjänstebilar men att den kan förtydligas.

Vi noterar att en riktlinje för kommunens fordon och dess nyttjande har tagits fram under året. Vi ser dock att den i vissa avseenden kan förtydligas något, exempelvis med mer detaljerad beskrivning av vad som omfattar privat bruk.

Vi anser även att det vore fördelaktigt att ta fram underlag som säkerställer samsyn mellan förvaltningarna kopplat till riktlinjen.

Vidare bedömer vi att det delvis finns rutiner för att säkerställa att tjänstebilar används ändamålsenligt men att det finns utvecklingspotential.

Vi noterar att det finns arbetsrutiner för att säkerställa ändamålsenlig fordonsanvändning, i form av systemet för föraridentifiering.

Vi bedömer även att det finns utrymme för utveckling vad gäller körjournalernas innehåll, exempelvis bör det alltid framgå vem som använt bilen och restyp bör beskrivas mer specifikt än enbart "tjänst".

3.3 Uppföljning av fordonsanvändning

Av riktlinjen för kommunens fordon och dess nyttjande framgår att användning av kommunens fordon följs upp genom stickprov av den elektroniska körjournalen. Detta för att säkerställa att missbruk av fordon inte förekommer. De elektroniska körjournalerna ska säkerställa att alla uppgifter som Skatteverket kan kräva finns dokumenterade.

Rutinen för kontroll av resor riktas till samtliga nämnden som har fordon via servicecenter. Syftet med rutinen är att minska risken att kommunens fordon används felaktigt och att följa upp efterlevnaden av kommunens riktlinjer avseende fordon. Servicecenter ansvarar för genomförandet av kontrollerna och mottagare av resultatet är närmaste chef till berörd medarbetare. I rutinen noteras att denna kontroll inte ersätter verksamheternas egna kontroller av körjournaler. Servicecenters kontroller ska genomföras en gång per månad och avser avvikande resmönster i föregående månads körjournaler, såsom återkommande resor till privata adresser samt resor på kvällar och helger. Urvalet i kontrollen är ett antal registreringsnummer, och ska uppgå till fem procent av antalet fordon samt 40 förare.

Vid konstaterade avvikelser ska servicecenter enligt rutinen sammanställa en rapport. Enligt uppgift ska rapporten även skickas till närmaste chef vid kontroll och inte bara konstaterade avvikelser. Enligt rutinen ska rapporten skickas till medarbetarens närmaste chef vid kontroll av förare. Vid kontroll av registreringsnummer ska rapporten skickas till den chef som ansvarar för verksamheten som har nyttjat fordonet.

Vid tillfälle för granskningen har enligt uppgift en stickprovskontroll enligt de nya rutinerna genomförts av servicecenter. I de fall avvikelser har identifierats har detta kommunicerats till ansvarig chef och HR ska agera som stöd i hanteringen av detta. I intervjuer noteras dock att även om något identifieras som en avvikelse finns det ofta en rimlig anledning som har godkänts av ansvarig chef.

Sundsvalls kommun

Granskning av kommunens användning av tjänstebilar

2024-01-19

Servicecenters kontroller ska kompletteras med att respektive förvaltning ska genomföra egna kontroller av körjournaler. Det saknas dock riktlinjer för hur detta ska genomföras. Det uppges finnas brister med det nya körjournalssystemet, främst avseende att chefer inte får tillgång till körjournaler. I det tidigare systemet har detta skett automatiskt månadsvis men nu måste körjournalerna efterfrågas. I faktakontroll framkom att arbete med att skapa rapporter i uppföljningssystemet pågår och beräknas vara färdigt under år 2024. I intervju framgår att när en chef efterfrågade körjournaler fick denne endast tillgång ett fåtal. Kontroll genomfördes på dessa körjournaler och då framkom att en medarbetare hade registrerats på tre bilar på under samma period. Förklaringen till detta var att medarbetaren hade bokat en bil från bilpoolen som sedan inte fanns i garaget. Medarbetaren fick då en annan bil men i systemet är det registrerat att medarbetaren har använt båda bilarna. Ytterligare en brist är att körjournalerna som skickas till chefer från servicecenter ibland avser fel medarbetare och innehåller felaktiga uppgifter. I faktakontroll framkom att under arbetet med att koppla ihop bokningssystemet med data har medarbetares organisatoriska hemvist lagts in manuellt. Detta har försvårats av att medarbetare ibland byter förvaltning. Det uppges att detta ska korrigeras när arbetet med systemet och data är genomfört. Vidare framkom i intervju att det inte heller finnas några krav på hur förvaltningarnas egna kontroller ska återrapporteras. En förklaring till problemen med att få ut körjournaler uppges vara att servicecenter befunnits sig i en infasningsperiod av det nya systemet.

Ytterligare uppföljning av fordonsanvändningen sker enligt uppgift genom månadsvis kontroll av fakturor för drivmedelskostnader. Det är servicecenter som ansvarar för att attestera fakturorna men ansvariga chefer kan få ta del av dem om något ser avvikande ut. Det uppges dock vara svårt för chefer att få ta del av sammanställningar över kostnaderna. I intervju lyftes ett exempel där en chef efterfrågat en lista över drivmedelskostnader och då fått en lista med medarbetare som inte tillhörde den aktuella förvaltningen. I samband med detta uppstod frågetecken kring huruvida förvaltningar debiteras för rätt fordonsanvändare. Generellt uppges i intervjuer att underlaget för chefer att följa upp drivmedelskostnader är bristfälligt, exempelvis får cheferna inte information om kostnader per arbetsplats utan en samlad faktura. En förvaltning uppger att de har efterfrågat mer detaljerad information men inte fått det. Vidare sker enligt uppgift ingen systematisk ekonomisk uppföljning av bränsleförbrukning per bil men att statistik på en enskild bil kan tas fram av servicecenter vid efterfrågan. Ekonomisk uppföljning av bränsleförbrukning per bil uppges innebära mycket manuellt arbete men servicecenter arbetar med att se över möjligheter att införa det i kommunens uppföljningssystem.

Vad gäller rapportering av skador uppges i intervjuer att det generellt sett inte finns problem med att rapportering uteblir. Skador kan rapporteras till servicecenter direkt i systemet och det finns även koordinationer som medarbetare kan ringa till för att anmäla skador. I intervju med en förvaltning noterades dock att rapporteringen är bristfällig. Detta härleddes till att medarbetare förmodligen inte vågat rapportera skador. Förvaltningen arbetar med detta genom att exempelvis besöka arbetsplatser för att informera om skaderapportering. Enligt uppgift rapporterar servicecenter alltid till chefer/verksamheter när bedömningen är att det uppkommit skador till följd av slarv, oaktksamhet eller annan uppenbar orsak.

Sundsvalls kommun

Granskning av kommunens användning av tjänstebilar

2024-01-19

3.3.1 Bedömning

Vår bedömning är att det inte genomförs tillräcklig uppföljning av fordonsanvändningen.

Vi noterar att en rutin för kontroll av resor har fastställts. I denna noteras att kontrollen som genomförs av servicecenter inte ersätter verksamheternas egna kontroller. Däremot framgår inte av rutinen, eller riktlinjen för kommunens fordon och dess nyttjande, hur verksamheternas kontroller ska genomföras.

Vi noterar att arbete pågår med att införa ett nytt system för körjournaler och uppföljning av dem men vi ser att det finns brister kopplat till detta. Vi noterar att RFID-läsare inte finns installerade i samtliga bilar. Detta förklaras delvis av byte av system. Dock framgår av riktlinjen för kommunens fordon och dess nyttjande att fordon inte får användas förrän elektronisk körjournal är installerad.

Vidare noterar vi att verksamheterna enligt den övergripande riktlinjen ska genomföra egna kontroller av fordonsanvändningen men att det inte finns riktlinjer för hur detta ska genomföras. Ansvariga chefer upplever att de inte får förutsättningar för att kunna genomföra kontrollerna. Vi noterar att arbete pågår med att åtgärda detta. Vi vill betona vikten av att detta arbete fullföljs snarast möjligt. Det bör även förtydligas hur denna kontroll ska återrapporteras till kommunstyrelsen och nämnder.

Vi noterar även att innehållet i körjournaler har varit felaktigt och att körjournalerna har avsett andra förvaltningars medarbetare. Vi noterar att arbete med att korrigerera detta är planerat. Vi vill betona vikten av att detta genomförs för att korrekt kontroll ska kunna genomföras och att avvikelser ska kunna hanteras på rätt sätt.

Även avseende uppföljningen av drivmedelskostnader finns utvecklingspotential. Vi noterar att det dels är svårt för chefer att få ta del av underlag över kostnaderna, dels att utdrag över kostnader har innehållit felaktigheter. Detta bör ses över för att både säkerställa tillräcklig uppföljning och rätt debitering.

3.4 Ansvarsfördelning

Av riktlinje för kommunens fordon och dess nyttjande framgår följande ansvarsfördelning:

- Nämnd ansvarar för att följa upp att alla verksamheter i förvaltningen har förutsättningar att följa riktlinjen.
- Chefer ansvarar för att ha kunskap om, tillämpa, kommunicera riktlinjen och att den efterlevs.
- Medarbetare ansvarar för att ha kunskap om och följa riktlinjen.
- Avdelningschef för kansli och säkerhet har det övergripande ansvaret för riktlinjen.

Vad gäller ansvarsfördelningen mellan servicecenter och förvaltningarna framgår av intervjuerna att en del upplever att ansvarsfördelningen är tydlig och att kommunikationen fungerar väl. Andra upplever det motsatta. I en intervju uppgavs att tydligheten snarare finns i chefsansvaret då varje chef ansvarar för sina medarbetare och således även för bilanvändningen.

Sundsvalls kommun

Granskning av kommunens användning av tjänstebilar

2024-01-19

En brist uppges vara att informationen på intranätet inte är uppdaterad utan länkarna leder till gamla system, vilket skapar otydlighet för chefer och medarbetare. I faktakontroll framkom att arbete med att uppdatera informationen har påbörjats men att visst arbete kvarstår.

Avseende service och skötsel av bilarna ansvarar servicecenter för bokning av besiktning men förvaltningarna ansvarar för att genomföra besiktningen samt att sköta däckbyten, städ och tvätt av bilarna. Vid användning av bilpoolen uppges det finnas en tydlig rutin för hur medarbetare ska gå till väga vid exempelvis tvätt eller skaderapportering. Vidare uppges att det skulle kunna finnas en bättre planering för det operativa arbetet, exempelvis genom ett årshjul för när service ska ske.

3.4.1 Bedömning

Vår bedömning är att det delvis finns en tydlig ansvarsfördelning för styrning och uppföljning men att den kan förtydligas ytterligare.

Vi noterar att ansvarsfördelningen mellan servicecenter och förvaltningarna till viss del är tydlig men att det finns förbättringsområden, exempelvis gällande planering för det operativa arbetet.

Vidare noterar vi att information och länkarna på intranätet inte är uppdaterade. Arbetet pågår med att åtgärda detta. Vi vill betona vikten av arbetet fullföljs snarast möjligt för att skapa ytterligare tydlighet för chefer och medarbetare kring vad som gäller avseende hantering av tjänstebilar och vem som ansvarar för vad.

Sundsvalls kommun

Granskning av kommunens användning av tjänstebilar

2024-01-19

4 Samlad bedömning och rekommendationer

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunens styrning och uppföljning av tjänstebilar är tillfredsställande.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunens styrning och uppföljning av tjänstebilar inte fullt ut är tillfredsställande.

Kommunen har antagit styrdokument som till största del reglerar användningen av tjänstebilar. Vi bedömer dock att det finns områden som kan utvecklas ytterligare. Detta handlar i huvudsak om att beskriva vissa delar mer detaljerat för att skapa ett tydligt ramverk för samtliga aspekter av fordonsanvändningen.

Vidare bedömer vi att uppföljning och kontroll av fordonsanvändningen behöver förbättras. Vi ser ett flertal områden där detta brister, främst vad gäller chefers förutsättningar att genomföra verksamhetsnära kontroll. Vi noterar dock att systemet för körjournaler är nytt och således har endast begränsad uppföljning genomförts vid tillfället för granskningen.

Vi ser även att det finns viss utvecklingspotential vad gäller att förtydliga ansvarsfördelningen för styrning och uppföljning.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi att:

- Kommunstyrelsen bör se över och förtydliga styrdokument kring användning och uppföljning av tjänstebilar, se avsnitt 3.2 och 3.3
- Kommunstyrelsen och samtliga nämnder bör fortsätta arbeta aktivt för att säkerställa att chefer har förutsättningar att genomföra tillräcklig uppföljning och kontroll av fordonsanvändningen, se avsnitt 3.3
- Kommunstyrelsen bör tydliggöra hur genomförd uppföljning och kontroll ska återrapporteras, se avsnitt 3.3
- Kommunstyrelsen och samtliga nämnder bör se över uppföljning av drivmedelskostnader, se avsnitt 3.3
- Kommunstyrelsen bör säkerställa att ansvarsfördelningen för styrning och uppföljning är tydlig i alla aspekter, se avsnitt 3.4
- Kommunstyrelsen bör säkerställa att arbetet med att uppdatera information och länkar gällande fordonshanteringen på intranätet fullföljs, se avsnitt 3.4

Sundsvalls kommun

Granskning av kommunens användning av tjänstebilar

2024-01-19

Datum som ovan

KPMG AB

DocuSigned by:

E19D2305348F412...

Frida Starbrant

Certifierad kommunal yrkesrevisor

DocuSigned by:

AC68F42812FC43C...

Kristin Larsson

Verksamhetsrevisor

DocuSigned by:

9CB391F9DD1D41B...

Lena Medin

Certifierad kommunal yrkesrevisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

Sundsvalls kommun

Granskning av kommunens användning av tjänstebilar

2024-01-19

A Tabell antal fordon per förvaltning per 2023-10-27 (exkl. bilpoolen)

Förvaltning	Antal personbilar	Antal fordon totalt	Antal fordon med RFID
Barn- och utbildningsförvaltningen	5	18	17
Individ- och arbetsmarknadsförvaltningen	38	44	44
Kommunstyrelsen	157	211 (265*)	211
Kultur- och fritidsförvaltningen	5	16	16
Lantmäterikontoret	0	5	5
Miljökontoret	0	0	0
Stadsbyggnadskontoret	9	38	38
Vård- och omsorgsförvaltningen	199	247	225

*Bland de 265 fordonen finns 51 fordon som har levererats men ej tagits i bruk samt 3 fordon som står för försäljning. Således har samtliga av kommunstyrelsens fordon i bruk RFID-läsare.

	Tjänsteskrivelse	1(2)
	Datum	Dnr
Individ- och arbetsmarknadsnämnden	2024-03-21	IAN-2024-00112-1
Annika Backström		
IAF/Stab		

Tillsynsplan 2024 - Alkohol- och tobaksenheten

Förslag till beslut

Individ- och arbetsmarknadsförvaltningen föreslår individ- och arbetsmarknadsnämnden besluta

att godkänna tillsynsplan för 2024 gällande tillsyn över alkoholserving, folkölsförsäljning samt försäljning av tobak och tobaksfria nikotinprodukter, samt

att överlämna upprättad tillsynsplan till Länsstyrelsen enligt 9 kap 2 § Alkohollagen.

Ärendet

Tillsynsplanen omfattar den planerade tillsynen enligt Alkohollagen, Lag om tobaksvaror och liknande produkter samt Lag om tobaksfria nikotinprodukter.

Bakgrund

Enligt 9 kapitlet 2 § alkohollagen (2010:1622) är kommunen tillsammans med Polismyndigheten tillsynsmyndighet avseende efterlevnaden av bestämmelserna som gäller servering av alkoholdrycker. Enligt samma paragraf i alkohollagen ska kommunen upprätta en tillsynsplan och lämna planen till Länsstyrelsen.

Det finns inget krav att upprätta en tillsynsplan enligt Lag om tobaksvaror och liknande produkter (LTLP), men i prop 2009/10:207 framgår att en effektiv kommunal tillsyn är grundläggande för att uppnå en bättre efterlevnad av bestämmelserna om åldersgräns enligt lagen. Länsstyrelsen ser därför positivt på att kommunens tillsynsplan omfattar både Alkohollagen och LTLP.

I Sundsvall ligger uppdraget på Individ- och arbetsmarknadsförvaltningen som genom Alkohol- och tobaksenheten planerar och utför tillsyn. I uppdraget ingår, förutom direkt tillsyn över serveringsställen med serveringstillstånd, även tillsyn över detaljhandelsställen där försäljning av folköl (2,26 – 3,5 %) sker. Enheten ansvarar även över tillsynen av

2(2)

försäljning av tobaksprodukter enligt LTLP och tobaksfria nikotinprodukter.

Förvaltningens överväganden

Förvaltningen bedömer att den målsättning som tillsynsplanen anger för 2024 är rimlig och genomförbar.

Beslutet skickas till

Länsstyrelsen i Västernorrland.

Förslag till uppföljning

Ingen uppföljning föreslås.

Denise Wallén
Förvaltningsdirektör

Annika Backström
Stabschef

Tillsynsplan 2024 – Alkohol- & Tobaksenheten, Sundsvall kommun

Tillsynsplanen omfattar den planerade tillsynen enligt Alkohollagen, Lag om tobaksvaror och liknande produkter samt Lag om tobaksfria nikotinprodukter. Planen omfattar både yttre och inre tillsyn.

Tillsyn enligt alkohollagen - serveringsställen

Alkohollagen är en social skyddslag med mål att begränsa alkoholens skadeverkningar. Tillgången till alkohol begränsas genom att tillståndshavarna ska uppfylla högt ställda krav för att få ett serveringstillstånd samt under tillståndets löptid efterleva alkohollagen och fortsätta uppfylla de initialt ställda kraven. Kommunens uppgift är att ge information och stöd till tillståndshavarna samt kontrollera att reglerna följs.

Enligt 9 kapitlet 2 § alkohollagen (2010:1622) är kommunen tillsammans med Polismyndigheten tillsynsmyndighet avseende efterlevnaden av bestämmelserna som gäller servering av alkoholdrycker.

I Sundsvall ligger uppdraget på Individ- och arbetsmarknadsförvaltningen som genom Alkohol- & Tobaksenheten planerar och utför tillsyn. I uppdraget ingår förutom direkt tillsyn över serveringsställen med serveringstillstånd, även tillsyn över detaljhandelsställen där försäljning av folköl (2,26 – 3,5 %) sker. Tillsynen av serveringsställen med serveringstillstånd består av förebyggande samt inre och yttre tillsyn

Förebyggande tillsyn

Med förebyggande tillsyn menas information till sökande av serveringstillstånd och tillståndshavare samt utbildning riktad till restaurangpersonal (Ansvarfull Alkoholservering – AAS). Alkohol- och Tobaksenheten även fortsättningsvis att delta vid samarbete enligt metoden Krogar mot knark som drivs av polismyndigheten och kommunens narkotikaförebyggare.

Ansvarsfull alkoholservering

Ansvarsfull Alkoholservering är en viktig del av det förebyggande arbetet. Utbildningsinsatsen vänder sig till samtliga serveringsställen med serveringstillstånd och erbjuds normalt två gånger per år.

Inre tillsyn

Inre tillsyn betyder dels att man kontrollerar att grundläggande förutsättningar för serveringstillstånd fortfarande är uppfyllda t ex. vad gäller ekonomisk och personlig lämplighet och marknadsföring. Tillståndshavaren är anmälningspliktig gällande förändringar på restaurangen eller i bolaget. För den inre tillsynen är samarbete med andra myndigheter avgörande. I den inre tillsynen görs kontroll av olika uppgifter hos Miljökontoret, Räddningstjänsten, Kronofogden, Skatteverket, kreditupplysningsföretaget Syna och Polismyndigheten. Ibland sker även kontroll hos andra kommuner om sökande drivit verksamhet där.

Under året är målsättningen att starta upp arbetet med att utföra inre tillsyn och bygga upp rutiner för detta.

Yttre tillsyn

Yttre tillsyn genomförs av kommunens egna handläggare och innebär fysiska besök på serveringsställen för att kontrollera att alkohollagen och dess serveringsbestämmelser följs.

Tillsynen ska vara både generell och riktad. Vid generell tillsyn tittar enheten på alla delar i tillsynsansvaret. Riktad tillsyn är tillsyn av något speciellt förhållande på ett antal ställen, exempelvis särskild kontroll av tillgång till lagad mat, hur stängningstiderna sköts, ordning och nykterhet i anslutning till stängning, efterlevnad av tilldelade uteserveringsytor.

Yttre tillsyn kan också ske på förekommen anledning, då uppgifter från allmänhet eller andra myndigheter eller tidigare tillsynsbesök motiverar att uppföljningsbesök görs på individuella serveringsställen. Uppföljande tillsyn är i första hand korrigerande av gällande brister och i syfte att förhindra framtida problem.

Tillsynen syftar till att få bukt med missförhållanden, förhindra att nya uppstår och att få till stånd ett gott och nära samarbete mellan kommunen och restaurang- och krogbranschen.

Som utgångspunkt ska alla serveringsställen med tillstånd tillsynas minst en gång per år. För att nå detta mål planerar Alkohol- och Tobaksenheten att genomföra tillsyner vid två tillfällen per månad.

Samordnad tillsyn

Alkohol- & Tobaksenheten har ett bra samarbete med andra myndigheter och förvaltningar med gemensamma tillsyner som ger bra resultat. Gemensamma tillsynsbesök på serveringsställen brukar genomföras vid 2-3 tillfällen per år och då besöker man som regel ett flertal serveringsställen per kväll.

De som deltar förutom Alkohol- & Tobaksenheten är Polismyndigheten och Räddningstjänsten och kommunens narkotikaförebyggare. Ibland deltar även

Tullverket och Gränspolisen. Skatteverket och Miljökontoret har meddelat att de inte har resurser att delta i samordnad tillsyn under året. Skatteverket kommer heller inte att delta i de samordningsmöten som hålls en gång i månad. Kronofogden är med i planeringen av dessa besök, men deltar inte aktivt i själva tillsynen. Varje myndighet gör tillsyn utifrån sin egen lagstiftning, ansvar och uppdrag och ansvarar själv för rapporter till tillståndshavaren.

Tillsyn vid tillfälliga serveringstillstånd

Tillsyn vid tillfälliga serveringstillstånd kan vara till exempel festivaler och liknande. Inför större arrangemang samverkar enheten ofta med Miljökontoret, Polismyndigheten, Räddningstjänsten m.fl. i planeringsträffar. Det kan handla om att bland annat planera samordning, säkerhet och överblick av serveringsytor som är svåra att korrigera när evenemanget öppnar.

Alkohol- & Tobaksenheten har som målsättning att genomföra minst ett tillsynsbesök vid de större evenemang som planeras under året med tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten.

Försäljnings- och serveringsställen, öl klass II (folköl)

Försäljning och servering av folköl regleras i alkohollagen, liksom kommunens ansvar att genomföra tillsyn av dessa verksamheter. Inget tillstånd krävs, det räcker med att anmäla verksamheten till kommunen innan den påbörjas. Vid anmälan sker ingen lämplighetsprövning. Däremot ställs krav på hur försäljning och servering i praktiken sker, till exempel kontroll av kundens ålder och nykterhet, att verksamheten tillhandahåller mat och har ett egenkontrollprogram. Tillsynsbesöken sker oanmälda och samordnas med tillsyn av tobak då folköl i stort sett genomgående säljs vid ställen med tobaksförsäljning.

Kommunens uppgift är att ge service till försäljnings- och serveringsställena och kontrollera att reglerna följs. Verksamheten finansieras av en fast årlig tillsynsavgift.

Det är ytterst få serveringsställen i kommunen som endast serverar folköl utan att ha ett serveringstillstånd för annan alkoholserving. Det är betydligt vanligare att man anmäler försäljning av folköl i butik. Folkölstillsynen kommer under året att genomföras i samband med annan tillsyn, antingen vid tillsyn av serveringstillstånd eller tillsyn av försäljning av tobak och tobaksfria nikotinprodukter.

Tillsyn enligt Lag om tobak och liknande produkter samt Lag om tobaksfria nikotinprodukter

Försäljning av tobak regleras i Lag om tobak och liknande produkter (2018:2088). För att sälja tobak krävs sedan 1 juli 2019 att verksamhetsutövaren har sökt och erhållit ett försäljningstillstånd. För att erhålla tillstånd krävs att verksamhetsutövaren uppfyller vissa lämplighetskrav. Kraven kvarstår när tillståndet har erhållits. Lagen beskriver också att kommunerna ansvarar för att genomföra inre och yttre tillsyn på området.

Försäljning av tobaksfria nikotinprodukter regleras i Lag om tobaksfria nikotinprodukter (2022:1257). Denna lag trädde i kraft 2022-08-01 och medför krav på att den som vill sälja tobaksfria nikotinprodukter ska anmäla denna försäljning till kommunen. Något tillstånd krävs dock inte. Kommunen är ansvarig för att genomföra tillsyn av försäljningen för att tillse att försäljningen sker på ett korrekt sätt, bland annat avseende ålderskontroll, marknadsföring mm.

Inre och yttre tillsyn

Inre tillsyn av tobaksförsäljare överensstämmer i stort med beskrivningen av inre tillsyn för serveringstillstånd. Yttre tillsyn av tobaksförsäljning sker normalt dagtid, utförs av enhetens egna handläggare och fokuserar på skyltning, marknadsföring, märkning, uppsikt och personalens kunskap om regler och egenkontrollrutiner. Ansvaret omfattar också elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare. Ytterligare besök kan bli aktuella om första tillsynsbesöket kräver uppföljning liksom vid tips från allmänhet eller myndigheter.

Enheten planerar att genomföra inre tillsyner under år 2024. Yttre tillsyner kommer att genomföras i samband med folkölstillsyner och då även inkludera tillsyn av tobaksfria nikotinprodukter.

Kontrollköp

Metoden kontrollköp är en förebyggande tillsynsåtgärd. Den går ut på att kommunen arvoderar personer över 18 år med ett ungdomligt utseende som ges i uppdrag att genomföra försök till köp av tobak i butiker. Kontrollköpen utförs under direkt överinseende av tillståndsenhetens handläggare. Resultatet kan inte användas för sanktion. Syftet är i stället att kontrollköpen ska utgöra en grund för information och samtal med verksamhetsutövarna om vikten av noggrann ålderskontroll av den som vill köpa tobak. Ett första samtal med butikspersonalen tas alltid i direkt anslutning till kontrollköpet, en skriftlig bekräftelse på besöket lämnas och en muntlig återkoppling sker till ansvarig verksamhetsutövare.

Enheten har inte arbetat med kontrollköp på några år. Rutiner behöver därför ses över och rekrytering av kontrollköpare göras innan vi kan återuppta arbetet med kontrollköp. Enheten planerar att arbeta med detta under året.

2024– Målsättning/plan

Målsättningen för 2024 för tillsynen är att genomföra:

- Vara delaktig i det arbete som genomförs inom ramen för ”Krogar mot knark”
- Uppdatera utbildningsmaterialet avseende Ansvarsfull alkoholserving och genomföra utbildning
- Genomföra inre tillsyner och skapa rutiner för detta.
- Kontinuerligt genomföra yttre tillsyner enligt alkohollagen på serveringsställen med målet att alla ska ha besökts minst en gång under året.
- Genomföra tillsyner enligt alkohollagen tillsammans med andra myndigheter enligt gemensam planering.
- Genomföra minst en yttre tillsyn vid samtliga större tillfälliga evenemang med serveringstillstånd till allmänheten.
- Genomföra yttre tillsyner av folkölsförsäljning, försäljning av tobak samt försäljning av tobaksfria nikotinprodukter löpande under året.

	Tjänsteskrivelse	1(3)
	Datum	Dnr
Individ- och arbetsmarknadsnämnden	2024-04-05	IAN-2024-00005-7
Annika Backström		
IAF Stab		

Revidering av IAN's delegationsordning - ändring av delegation för Alkohol- och tobaksenheten

Förslag till beslut

Individ- och arbetsmarknadsförvaltningen föreslår individ- och arbetsmarknadsnämnden besluta

att till handläggare vid Alkohol- och tobaksenheten delegera rätten att besluta:

- om serveringstillstånd till allmänheten under enstaka tid enl 8 kap 2 § Alkohollagen
- att avsluta utredning utan åtgärd samt avskriva ärende enligt 8 kap 12 § Alkohollagen
- om tillstånd enl 8 kap 14 § Alkohollagen för servering på gemensam serveringsyta, stadigvarande, förutsatt att serveringstillstånd beviljats
- om ändrad serveringstid senare än normalt kl 01.00 vid ansökan om tillfällig utökning enl 8 kap 19 § Alkohollagen

att återta delegation till handläggare vid Alkohol- och tobaksenheten gällande beslut enl 8 kap 12 § Alkohollagen att ej meddela serveringstillstånd pga att ansökningsavgift ej erlagts eller att sökanden ej har lämnat erforderliga ansökningshandlingar

Ärendet

I syfte att underlätta handläggningen vid främst ansökningar om olika former av tillfälliga tillstånd eller utökningar föreslås handläggare vid Alkohol- och tobaksenheten få en utökad delegation att fatta dessa beslut som tidigare delegerats till Individutskottet. Dessutom vill förvaltningen passa på att korrigera vissa andra felaktigheter och otydligheter.

Förvaltningens överväganden

Idag har handläggare vid Alkohol- och tobaksenheten delegation att besluta om serveringstillstånd under enstaka tid, det vi brukar kalla tillfälligt tillstånd, men endast upp till tre dagar och så länge de inte omfattar serveringstid senare än normaltiden till kl 01.00. Med begreppet enstaka tid menas några dagar upp till ett par månader. Det är med andra ord en väldigt kort tid det rör sig om och ansökningarna kommer vanligen

in med kort varsel varför utredningstiden blir väldigt ansträngd. Det skulle förenkla för alla involverade om handläggare själva har delegation att fatta beslut om tillstånd under enstaka tid. Vissa tillfälliga evenemang som arrangörer planerar genomföra är dessutom önskvärda att få pågå någon timme längre än normaltiden och då har beslutet behövt tas i Individutskottet. Vi ser att detta blir en extra krånglig handläggning för en eller två tillfällen som det vanligen rör sig om.

Det finns heller ingen tydlig anledning till att Individutskottet ska besluta i frågor som rör gemensam eller enskild serveringsyta, inte så länge det finns ett beslut om stadigvarande serveringstillstånd. Den här formen av förfrågningar är dessutom sällan förekommande.

I dagens delegationsordning saknas förtydligande om att handläggare kan besluta om att avsluta utredning utan åtgärd eller avskryva ett ärende varför det är önskvärt att detta införs. Att avsluta en utredning utan åtgärd blir aktuellt om sökande inte skickar in de handlingar som efterfrågas, dvs att ansökan inte är fullständig, eller om man inte klarar av kunskapsprovet t.ex. Att avskryva ett ärende görs när sökande återtagit sin ansökan. I befintlig delegationsordning står det, lite felaktigt, att handläggare har delegation att ej meddela serveringstillstånd pga att ansökningsavgiften ej erlagts eller att sökanden ej har lämnat erforderliga handlingar. Vi kräver dels inte att avgift ska erläggas innan ansökan hanteras och dels avslås inte en ansökan av handläggarna om den inte blir komplett utan man avslutar ärendet utan åtgärd, dvs ansökan prövas aldrig. Därmed bör delegationen ändras i denna del så att den är korrekt.

Styrdokument och juridik

De förslag som läggs fram möter inga hinder i alkohollagstiftningen gällande möjlighet till delegation.

Ekonomisk hållbarhet

Syftet med de föreslagna ändringarna i delegationsordningen är att underlätta handläggningen av vissa ärenden, främst ansökningar om tillfälliga tillstånd eller tillfälliga utökningar. Många gånger rör dessa ansökningar särskilda evenemang som är tidsbestämda att gå av stapeln en viss dag och tid. Inte sällan är tidsramen för utredning och tillståndsbedömning kort och det har vid ett flertal tillfällen krävts att man kallat till extra Individutskott för att hinna fatta beslut innan evenemangsdatumet. Detta kostar extra och orsakar stress, inte bara för handläggare och ledamöter utan även för de näringsidkare som får besked om sitt tillstånd i absolut sista sekund.

3(3)

Social hållbarhet

Med en utökad delegation till handläggare bedöms möjligheten att tillsammans med näringslivet i kommunen föra en bättre dialog öka samt att man kan vara mer tillgänglig och tillmötesgående i fråga om tillfälliga tillstånd och utökningar. Vår uppfattning är att detta ligger helt i linje med den satsning som nu görs för att förbättra företagsklimatet inom kommunen.

Förslag till uppföljning

Ingen uppföljning föreslås.

Denise Wallén
Förvaltningsdirektör

Annika Backström
Stabschef

	Tjänsteskrivelse	1(2)
	Datum	Dnr
Individ- och arbetsmarknadsförvaltningen	2024-04-09	IAN-2024-00004-7
Markus Juth		
Nämndsekreterare		

Redovisning av delegationsbeslut samt anmälningsärenden, april 2024

Förslag till beslut

Individ- och arbetsmarknadsförvaltningen föreslår individ- och arbetsmarknadsnämnden besluta

att godkänna redovisningen av delegationsbesluten samt anmälningsärenden.

Ärendet

Förvaltningen redovisar följande delegationsbeslut och anmälningsärenden.

Lönebeslut under tiden	Delegationsnummer
2024-03-05 – 2024-04-03	56 – 99

Beslut	Antal beslut	Delegat
Yttrande till kommunstyrelsekontoret avseende lagrådsremissen ”Förbättrade levnadsvillkor för utlänningar med tillfälligt skydd”	1 (2024-03-27)	Jonas Väst (S)

Anmälningsärenden

Inspektionen för vård och omsorg

- Beslut, 2024-03-25, utifrån tillsyn av stödboende för barn och unga vid Boendenheten Ungdomsboendet, Sundsbruk.

Individ- och arbetsmarknadsförvaltningen

- Ändringar av beslut gällande kursutbud.
- Redovisning av aktuella uppdrag från nämnden.

Kommunstyrelsens plan- och utvecklingsutskott

2(2)

- Sammanträdesprotokoll 2024-02-20, § 11. ”Reviderade riktlinjer för operativa styrgruppen”.

Kommunstyrelsens personalutskott

- Sammanträdesprotokoll 2024-03-12, § 6. ”Tillägg till åtgärdsprogram för säkrad bemanning”.
- Sammanträdesprotokoll 2024-03-12, § 7. ”Uppföljning av chefers kundnöjdhet med HR-partner, lön och pension, rekrytering, bemanning samt regionhälsan”.

Kommunfullmäktige

- Sammanträdesprotokoll 2024-03-25, § 60. ”Överföring av nämndernas resultat och investeringsanslag 2023 samt anslag för förbrukning av överskott”.
- Sammanträdesprotokoll 2024-03-25, § 75. ”Motion (SD) Utökandet av antalet fältassistenter samt dess verksamhet”.
- Sammanträdesprotokoll 2024-03-25, § 76. ”Motion (KD) och (L) angående framtagande av tillgänglighetsprogram”.
- Sammanträdesprotokoll 2024-03-25, § 77. ”Motion (SD) Hjälpskyltar i Sundsvall – En enkel men viktig åtgärd för att rädda liv”.

Denise Wallén
Förvaltningsdirektör

Annika Backström
Stabschef

ANMÄLAN TILL Individ- och arbetsmarknadsnämnden

Under tiden 2024-03-05-2024-04-03.....

har lönebeslut fattats genom delegation med följande

delegationsnummer ...56-99.....

Underlag för beslut finns digitalt hos HR-administratör för VOF/IAF och för att ta del av dessa ta kontakt med HR-administratör, telefon; 060-198417 alternativt mejla britt.naslund@sundsvall.se

Denise Wallén Förvaltningsdirektör

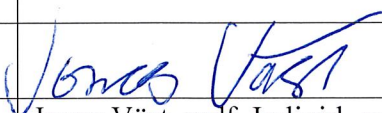
**Individ- och
arbetsmarknadsnämnden****BESLUT****Brådskande ärende enligt 6 kap 39 § kommunallagen****Kontaktuppgifter handläggare:**

Handläggare	Annika Backström
Telefon	060-19 10 86
E-post	

Beslut:

<p>Undertecknad beslutar:</p> <p>Att godkänna förvaltningens svar på lagrådsremissen om Förbättrade levnadsvillkor för utlänningar med tillfälligt skydd, och</p> <p>Att översända remissvaret till Kommunstyrelsekontoret för vidare handläggning och besvarande</p>

Beslut fattat av:

Datum	2024-03-27
Underskrift	
Namnförtydligande	Jonas Väst, ordf. Individ- och arbetsmarknadsnämnden

Beslutet fattas med stöd av delegation från Individ- och arbetsmarknadsnämnden i Sundsvall.

6 kap 39 § kommunallagen

En nämnd får uppdra åt ordföranden eller annan ledamot som nämnden har utsett att besluta på nämndens vägnar i ärende som är så brådskande, att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Sådana beslut skall anmälas vid nämndens nästa sammanträde.

Besvarande av remiss gällande Förbättrade levnadsvillkor för utlänningar med tillfälligt skydd

Förvaltningen föreslår Individ- och arbetsmarknadsnämnden besluta

Att godkänna förvaltningens svar på remissen

Att översända remissvaret till Kommunstyrelsekontoret för vidare
handläggning och besvarande

Ärendet

Sundsvalls kommun är en av remissinstanserna för utkastet till lagrådsremiss avseende Förbättrade levnadsvillkor för utlänningar med tillfälligt skydd. Kommunens samlade remissvar kommer att hanteras av Kommunstyrelsekontoret varför Individ- och arbetsmarknadsnämnden avger ett internt remissvar i denna fråga. Nämndens svar ska vara Kommunstyrelsekontoret till handa senast 2024-03-27. Remisstiden avseende detta utkast till lagrådsremiss var extremt kort, endast 5 veckor totalt.

Sammanfattning av lagrådsremissens innehåll

Lagrådsremissens huvudsyfte är att skapa förbättrade levnadsvillkor för utlänningar med tillfälligt skydd, idag främst med hänvisning till alla personer som flytt från Ukraina och som pga pågående krig inte kan återvända hem inom överskådlig tid. I utkastet till lagrådsremissen föreslås att en utlänning som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd ska kunna folkbokföras tidigare än vad nuvarande reglering medger. I samband med folkbokföring föreslås också att personer som omfattas av de nya lagändringarna ska omfattas av personkretsen för etableringsinsatser, få utökad tillgång till Hälso- och sjukvård samt tandvård och få tillgång till arbetsbaserad föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning. Folkbokföringen ska dock inte ge rätt till bosättningsbaserade förmåner enligt socialförsäkringsbalken eller insatser med stöd av LSS. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 november 2024.

2024-03-26

Förvaltningens överväganden

I lagrådsremissen föreslås ett antal åtgärder som med stor säkerhet kommer att förbättra levnadsvillkoren för utlänningar med tillfälligt skydd, i dagsläget personer från Ukraina. De har under lång tid haft svåra levnadsvillkor med låga ersättningar och svårt att komma ut på arbetsmarknaden. Flertalet av de åtgärder som man avser vidta kommer att vara positiva för målgruppen. Samtidigt kommer de att vara exkluderade från ett antal förmåner, så som exempelvis barnbidrag, bostadsbidrag etc. Men kan befara att de pga detta kommer att ha svårt att bli självförsörjande, även om de får arbete.

Det finns farhågor från vår sida att många av dessa utlänningar kommer att bli beroende av ekonomiskt bistånd, tillfälligt eller långvarigt, och att vår verksamhet för integration kommer att påverkas av de förslag som nu lagts fram i lagrådsremissen. Tyvärr finns det i utkastet även ett stort antal otydligheter och frågor som ännu inte fått något svar. Bland annat är det ännu inte klarlagt om målgruppen kommer att omfattas av anvisningar till kommunen eller ej och i denna fråga pågår utredning. På grund av dessa otydligheter och det faktum att förslagen tagits fram mycket snabbt är det svårt att göra välgrundade antaganden och inkomma med synpunkter på lagrådsremissens utkast.

Kommunerna kommer att kompenseras ekonomiskt för ett flertal av de åtaganden som kan falla inom vårt ansvar, men i vilken omfattning olika insatser kommer att kompenseras står inte helt klara för oss. Vi kan dock befara att det kan tillkomma kostnader som vi inte kompenseras för, till exempel eventuella behov av att ställa om våra verksamheter är ett sådant område som kan få ekonomiska konsekvenser.

Om å andra sidan de som redan bor i Sundsvalls kommun väljer att stanna kvar här och blir självförsörjande kommer de att bidra till att vår kommun växer och får ökade skatteintäkter.

Förvaltningen skulle dock vilja se mer tydlighet i de förslag som förs fram och vi ställer oss även frågande till om man gjort någon mer omfattande konsekvensanalys av den föreslagna lagändringen.

.....
Annika Backström
Stabschef

Remissvar gällande Lagrådsremissen ”Förbättrade levnadsvillkor för utlänningar med tillfälligt skydd

Synpunkter från Individ- och arbetsmarknadsnämnden:

Sammanfattning

Det finns många frågor gällande det förslag som läggs fram men trots deltagande i remisskonferens uppfattar vi inte att dessa frågor helt kunnat besvaras. Vår uppfattning är att man inte till fullo har gjort någon konsekvensbedömning av den föreslagna lagändringen.

Det vi vet idag är att ca 33 000 personer kommer att uppfylla kraven och därmed kunna folkbokföras så snart lagen trätt i kraft. Det finns med andra ord uppenbara risker att det uppstår en mottagningstopp hos t.ex Skatteverket och Arbetsförmedlingen som kommer att leda till en fördröjning i etableringsfasen. Detta kommer sannolikt att innebära avsevärda konsekvenser för kommunernas hantering av och kostnader för ekonomiskt bistånd.

Det finns också otydligheter gällande huruvida kommunerna kommer att kunna få ersättning från staten för de ökade kostnader man kommer att få i samband med detta förslag. Detta avser både ökade kostnader för ekonomiskt bistånd, för anordnande av insatser som kompensation för LSS-insatser samt för ev behov av att utöka vår verksamhet i syfte att kunna hantera de utökade arbetsuppgifterna.

Positiva reflektioner

Vi ser det naturligtvis som positivt att hela gruppen individer som berörs får en högre ersättning och ges möjlighet till förbättrade levnadsvillkor i Sverige. Vi ställer oss också positiva till att den grupp individer som arbetar får ta del av vissa ersättningar så som t.ex. ersättning för vård av barn och sjukpenning. Det blir också avsevärt mycket bättre för hela den berörda gruppen som beviljats uppehållstillstånd att de kan erbjudas sjukvårdsinsatser och därmed inte behöver återvända till hemlandet för vård som inte bedöms vara akut.

Befarade konsekvenser

Vi ser uppenbara risker att det som man tänker är en förbättring för målgruppen och med ökade möjligheter till etablering, utbildning och arbete kommer att bli ett biståndsberoende över längre tid. De som berörs av lagförslaget kommer sannolikt att få det bättre ekonomiskt, men möjligheten för dem att nå självförsörjning är liten så länge de inte har rätt till bosättningsbaserade socialförsäkringsförmåner.

Utifrån vad vi kunnat läsa oss till och de besked som även gavs i remisskonferensen ser vi att de förslag som lagts fram i lagrådsremissen kan komma att bli mycket kostsamma för

kommunerna. Samtidigt är det väldigt otydligt hur man har tänkt sig kompensera detta från statens sida.

Eftersom den enskilde enligt förslaget inte kommer att ha rätt till insatser med stöd av LSS kan dessa komma att behöva ges med stöd av Socialtjänstlagen. Det är juridiskt sett fullt möjligt att bevilja dessa stödinsatser enligt SoL, men verkställigheten blir sällan riktigt bra och det saknas många gånger nödvändig kompetens. De insatser som kommer att behöva ges med stöd av socialtjänstlagen kommer, som vi förstår det, inte heller att kompenseras ekonomiskt om det inte avser boendeinsatser. En risk är också att det faktum att en person inte är berättigad insatser enl LSS kan påverka en familjs möjligheter att komma ut i arbete och bli självförsörjande.

Otydligheter i förslaget

Det finns ett antal otydligheter i förslaget som vi vill lyfta fram. Dessa är:

- Det beskrivs i förslaget att ekonomiskt bistånd initialt ska beviljas i glappet mellan LMA och etableringsersättning, men i förslaget kan man utläsa att det även kommer att förekomma ärenden som blir långvariga utifrån att de ej ska ha rätt till t.ex. bostadsbidrag, barnbidrag och äldreomsorgsstöd. Ska ekonomiskt bistånd kompensera för de ersättningar som inte kommer ges annars i socialförsäkringssystemet, dvs. vi ska i våra bedömningar utgå från att det är skälig levnadsnivå som gäller och ha den enskilde då rätt till riksnorm? Detta är inte tydligt beskrivet i förslaget.
- Ska målgruppen omfattas av anvisningar? Behöver bli tydligt för kommunen vilket ansvar vi ska ha att erbjuda boenden, detta då vi behöver organisera oss och ev. utöka personalstyrkan både inom integrationsteam och ekonomiskt bistånd.
- Hur kommer kommunerna få ersättning/kompenseras för ökningen av ekonomiskt bistånd?
- Vid ev. anvisningar, är tanken att de som bor i Sundsvall ska anvisas till Sundsvall? Att individerna inte behöver byta stad och flytta och bryta upp från skolor, vilket även skulle vara bra utifrån ett barnrättsperspektiv.
- Hur kommer kommunernas ansvar för att bedriva anvisningsboende kontra det faktum att ersättningen ska upphöra inom 1 månad från det att personen folkbokförts att hanteras. Hur förväntas kommunerna, som bedriver dessa boenden enligt avtal med Migrationsverket, att kunna bära den kostnad som man står kvar med. Det är inte sannolikt att vi kan fylla platserna med nyanlända.
- I förslaget framgår att folkbokföring ska ske inom 4 veckor från den dag då förutsättningarna för folkbokföring är uppfyllda, innebär det att man då bör ha arrangerat någon form av mer permanent, eget boende till dess? Eller ska folkbokföring ske, i förekommande fall, på kommunens anvisningsboende som vi då inte längre kommer att få ersättning för? En månad är förhållandevis kort tid att hitta en egen bostad på.

//Annika Backström
Stabschef/IAF

Svar - Begäran om komplettering

IVO önskar komplettering av vår IVO anmälan med diarienummer IAN 2024-00007-1 och önskar förtydligande kring följande:

1. Underrättelse till enskild gällande Lex Sarah anmälan

- a) Ivo vill få svar på om berörda underrättats om IVO anmälan?

Svar: Nej. Det finns kunskapsbrister kring avvikelshanteringen i verksamheten. Det pågår ett arbete med att dels förbättra det IT system som används och som många medarbetare tycker är svårhanterligt. I arbetet ingår också att säkerställa själva avvikelseprocessen, dvs det arbetsflöde som gäller vid avvikelser. Det pågår vidare ett arbete med att ta fram utbildningsmaterial både till medarbetare och chefer.

- b) Om inte, var är anledningen till det?

Svar: Okunskap om att detta ska göras. Medarbetare har inte kännedom om att detta ska göras. Det behöver framgå tydligt i rutiner som nu håller på att ses över och revideras.

2. Dröjsmål av utredning och anmälan Lex Sarah till IVO

- a) Vad var anledningen till att det dröjde 12 månader från det att missförhållandet inträffade till det att Lex Sarah utredningen slutfördes och skickades till IVO?

Svar: Arbetet med att få till en verksamhet som använder avvikelser i sitt förbättrings och kvalitetsarbete har börjat ta fart. Detta innebar dock att den Lex Sarah ansvariga utredare helt plötsligt fick flera Lex rapporter samtidigt som Lex utredaren hade flera andra arbetsuppgifter. Lex utredaren har titeln kvalitet och metodsamordnare och har förutom uppdraget att utreda Lex Sarah, ansvar för flera andra områden. Så sammantaget är skälet att utredningen tagit så lång tid, hög arbetsbelastning med för många andra uppdrag samtidigt som en ökning av antal avvikelser och Lex Sarah rapporter skett, vilket är positivt. Förvaltningen behöver ta ställning till utökade resurser kopplat till avvikelshanteringen, vilket pågår.

- b) Hur säkerställer nämnden att tidigare missförhållanden som rapporterats och som rapporteras framöver utreds skyndsamt?

Svar: Utsedd Lex Sarah utredare har blivit avlastad flera arbetsuppgifter i syfte att kunna ta tag i Lex Sarah rapporter direkt när de kommer.

3. Uppgifter om vidtagna och planerade åtgärder

- a) Beskriv vilka konkreta åtgärder som ingår i dessa åtgärdsförslag

Svar: Se åtgärdsplan i bilaga 1.

4. Bedömning av om något liknande inträffat

- a) Redogör för vid vilka tillfällen det skett något liknande missförhållande samt om det inträffade vid dessa tillfällen har utretts

Svar: Lex Sarah utredaren hade uppfattat att det skett ett tidigare missförhållande kring familjehemsplacerat barn som uppgett att hen blivit utsatt för fysiskt våld i familjehemmet. Verksamheten kan dock inte erinra sig vilket barn det gäller och Lex Sarah utredaren har inte heller kunnat hitta en avvikelse gällande detta bakåt i tiden. Krysset får därför anses vara felaktigt satt.

5. Bedömning av om något liknande skulle kunna inträffa igen

- a) Ange skäl för er bedömning att det inträffade skulle kunna inträffa igen

Svar: Verksamheten inställning när det gäller denna kryssfråga i utredningen är att det är svårt att helt garantera att något liknande inte skulle kunna hända igen då ett familjehem inte är en del av ordinarie verksamhet.

Familjehem är privatpersoner och socialtjänsten har inte den totala insynen i en familjs liv som gör att vi kan säga att det aldrig kommer att kunna ske igen. Vi kan säkerställa den egna hanteringen av familjehemhandläggningen men vi kan aldrig med 100 % säkerhet gå i god för ett familjehems agerande.

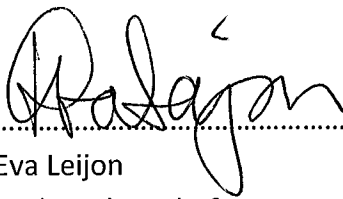
- b) Anser ni att de föreslagna åtgärderna i denna Lex Sarah utredning är tillräckliga för att undvika att ett liknande missförhållande inträffar återigen?

Svar: Ja, när det gäller att säkerställa socialtjänstens och vår personals agerande. Nej när det gäller ett familjehems agerande.

6. Uppföljning av vidtagna och planerade åtgärder

Svar: Se bilaga 1.

Sundsvall 2024-04-08

Eva Leijon

Verksamhetschef

Barn, unga och familj

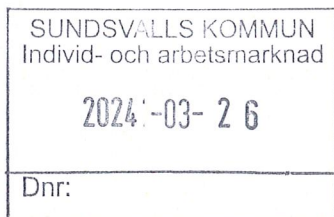
Bilaga 1.

Orsaksområde	Bakomliggande orsak	Åtgärdsförslag	Ansvarig	Uppföljningsdatum
Utbildning och kompetens	Öka medveten kring olika riskfaktorer och hur detta pratas om med familjehemmen men även hur det följs upp.	En checklista med riskfaktorer ska tas fram som används vid familjehemskryteringen/intervjuerna med tilläinkt familj. Den följer sedan med in i utvecklingsplanen. Även om risker inte identifieras i specifik familj, ska ändå vissa risker pratas om med familjehemmet, till exempel utmanande sexuellt beteende hos ett barn, aga som barnuppföstran, konsekvenser på barns beteende utifrån trauma. Risker och utvecklingsområden som identifieras ska löpande läggas till och arbetas med tillsammans med familjehemmet. Säkerställer också att viktig information inte försvinner vid handläggarbyten	Ehetscheferna Åsa Selander och Helena Zetterberg	Första uppföljning av hur det går 22/5
Processer, rutiner och riktlinjer	Bristande uppföljning och ställningstagande när det tillkommit nya omständigheter. (biologiskt barn, NPF diagnoser hos M)	Kommer att göras på planeringsdag 19/4 2024 Vi kommer att införa en egenkontroll av utvecklingsplanerna. Det innebär konkret att under v 47, då verksamhetsområdet har sin årliga kvalitetsvecka och genomför egenkontroller, så kommer det göras journalgranskningar utifrån en granskningsmall med frågeställningar, till exempel: <ul style="list-style-type: none"> • Finns det upprättade utvecklingsplaner av familjehemskryterarna? • Är dokumentet är levande och arbetas vidare med av familjehemskryteraren? Placeringsenheten har i sin verksamhetsplan för 2024 redan fokusområdet att förbättra stödet till familjehemmen. Här ingår bl. a att införa årssamtal där fokus handlar om att undersöka behovet av stöd samt utvärdera det stöd som getts. Säkerställa att båda familjehemsföräldrarna deltar. Detta ska kopplas ihop med utvecklingsplanen	Ehetscheferna Åsa Selander och Helena Zetterberg är ansvariga för att åtgärderna arbetas med tillsammans med medarbetarna . Kvalitet och metodsamordnare tar fram granskningsmall och följer upp att åtgärderna har genomförts	Första uppföljning av hur det går 22/5 Egenkontrollerna sammanställs vid årsrapporteringen i dec/jan.

	<p>Brister i barns delaktighet</p>	<p>Verksamheten har i sin verksamhetsplan för 2024 barns delaktighet som ett fokusområde. Enheten håller på att ta fram en "barnväska" med material för att underlätta för barn att komma till tals och berätta hur de har det. Material för alla åldrar och utifrån svårigheter som barn kan ha. En arbetsgrupp arbetar redan med detta. Vidare görs en processkartläggning av familjehemsflödet i syfte att säkerställa kvalitén. Processerna ritas i ett system som har klickbarhet, vilket innebär att till varje aktivitet i processen kopplas vägledningstext, syfte, rutiner och annat. Detta pågår också redan.</p> <p>Vi kommer att införa en egenkontroll av barns delaktighet. Det innebär konkret att under v 47, då verksamhetsområdet har sin kvalitetsvecka och genomför egenkontroller, så kommer det göras journalgranskningar utifrån en granskningsmall med frågeställningar, till exempel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har barnsekreteraren träffat barnet under året som gått? • Hur många gånger har barnsekreteraren träffat barnet fysiskt respektive på annat sätt? • Har barnet haft ett enskilt samtal med barnsekreteraren? • Finns barnet åsikter, tankar och synpunkter dokumenterade? 	<p>Enhetscheferna Åsa Selander och Helena Zetterberg är ansvariga för att åtgärderna arbetas med tillsammans med medarbetarna . Kvalitet och metodsamordnare tar fram granskningsmall och följer upp att åtgärderna har genomförts</p>	<p>Första uppföljning av hur det går 22/5</p> <p>Egenkontrollerna sammanställs vid årsrapporteringen i dec/Jan.</p>
--	------------------------------------	---	--	---

Regionala tillsynsavdelningen nord

Sundsvalls kommun
Individ- och arbetsmarknadsnämnden
851 85 SUNDSVALL

Ärendet

Tillsyn av stödboende för barn och unga vid Boendeenheten Ungdomsboendet i Sundsvalls kommun, med organisationsnummer 212000-2411.

Tillsynen är inriktad på att följa upp beslutet den 5 maj 2023, IVO dnr 11769/2022, gällande granskning av dokumentation av lämplighetsbedömningar inför inskrivning. Vidare granskar IVO föreståndarens kompetens, verksamhetens rutiner och arbetssätt att förebygga och agera vid uppgifter om hot, våld och utsatthet samt hur ungdomar kan lämna klagomål och synpunkter på verksamheten och personal.

Beslut

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har konstaterat följande brister:

- Verksamheten brister vad gäller dokumentation i lämplighetsbedömningar
- Verksamheten brister gällande rutiner för hur barn och unga kunde lämna klagomål och synpunkter

Ansvar att leva upp till det regelverk som finns ligger på huvudmannen. IVO kan vidare konstatera att verksamheten har redovisat åtgärder för att komma till rätta med bristerna. Med anledning av detta vidtar IVO i nuläget inte några ytterligare åtgärder med anledning av bristerna men kan komma att följa upp beslutet vid en senare tillsyn.

Skälen för beslutet

IVO:s tillsyn har i övrigt visat följande:

- Verksamheten förestås av en föreståndare med tillräcklig kompetens
- Verksamheten har rutiner för att förebygga och agera vid uppgifter om hot, våld och utsatthet mellan barn och unga och mellan personal och barn och unga

Verksamheten har förbättrat dokumentationen av lämplighetsbedömningar men brister kvarstår

IVO bedömer att brister kvarstår i dokumentationen av lämplighetsbedömningar. IVO bedömer dock att dokumentationen har förbättrats utifrån IVO:s tidigare

konstaterade brister i föregående tillsynsbeslut i maj 2023 genom att bedömningarna är mer individuella. Dock saknas en del uppgifter gällande personalens kompetens, boendets utformning samt att särskilda skäl ska framgå i de fall barn som är 16-17 år har skrivits in. Utifrån att den nya föreståndaren redovisade att åtgärder skulle vidtas ställer IVO inte krav på åtgärder. IVO kan dock vid kommande tillsyn komma att följa upp att åtgärderna är vidtagna och att dokumentationen uppfyller kraven i lag och föreskrift. Detta då brister i dokumentationen varit återkommande vid IVO:s årliga tillsyner såväl 2021 som 2022.

IVO bedömde i det tidigare tillsynsbeslutet, dnr 11769/2022, att lämplighetsbedömningarna var generella och i princip identiska med de som granskades 2021 (dnr. 37030/2021). IVO ställde inte krav på åtgärder i beslutet i maj 2023, dnr 11769/2022, då nämnden delade IVO:s bedömning och hade redovisat planerade åtgärder för att komma tillrätta med bristen. Nämndens åtgärder var att en mall skulle ersättas av en checklista i kombination med att en dialog skulle föras mellan berörda inom socialtjänsten.

Vid intervjutillfället uppgav föreståndaren att denne skulle ändra så det framgår särskilda skäl för barn, under 18 år som skrivs in. Föreståndaren uppgav att de pratar om det, men dokumenterar inte bedömningarna tydligt. Föreståndaren ansåg att lämplighetsbedömningarna behöver bli bättre och tydligare.

IVO:s granskning av fem lämplighetsbedömningar visar att lämplighetsbedömningarna utgår från socialtjänstens bedömning av barnen och de ungas individuella behov och omständigheterna i övrigt för att skrivas in i boendeformen enligt 4 kap. 1 § p. 1 och 2 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2016:56) om stödboende. Med hänvisning till 4 kap. 2 § i nämnda föreskrift framgår även en beskrivning av tillgången till personal för de inskrivna. IVO anser dock att dokumentationen behöver utvecklas för att visa hur personalens kompetens och boendets utformning har beaktats. Lämplighetsbedömningarna behöver även utvecklas så att de beskriver de särskilda skäl som beaktats inför placering när något barn är under 18 år.

Av 4 kap. 1 § HSLF-FS 2016:56 framgår att den som beslutar om inskrivningen av ett barn eller en ung person vid ett stödboende ska vid lämplighetsbedömningen enligt 3 kap. 11 § socialtjänstförordningen (2001:937), SoF, utgå från socialnämndens

1. bedömning av vilket behov av stöd barnet eller den unge har, och
2. redogörelse för omständigheterna i övrigt kring barnet eller den unge.

Av 4 kap. 2 § HSLF-FS 2016:56 framgår att vid lämplighetsbedömningen ska den som beslutar om inskrivning särskilt beakta hur barnets eller den unges behov av stöd kan tillgodoses under trygga och säkra former med hänsyn tagen till

1. tillgången till personal,
2. personalens kompetens, och
3. boendets utformning.

Om bedömningen avser en placering i ett eget boende som ligger nära andra boenden som ingår i verksamheten eller ett boende med utrymmen som delas med andra barn eller unga som är placerade, ska det vidare beaktas om placeringen kan innebära negativ påverkan eller medföra kränkningar, våld eller övergrepp.

Av 4 kap. 3 § HSLF-FS 2016:56 framgår att om ett stödboende bedöms lämpligt för ett barn eller en ung person, ska bedömningen dokumenteras.

Av 6 kap. 1 § andra stycket socialtjänstlagen (2001:453) SoL, framgår att barn i åldern 16-17 år får tas emot i ett stödboende endast om det finns särskilda skäl. Som särskilda skäl anses t.ex. att barnet bedöms vara moget och förberett för att på ett bra sätt klara av att bo och leva i eget boende, att barnet anses moget i övrigt samt att barnet själv har uttryckt en önskan att bo i ett eget boende (se prop. 2015/16:43, s 65).

Verksamheten har vidtagit åtgärder för att komma tillrätta med bristen i rutiner för hur barn och unga kan lämna klagomål och synpunkter

IVO bedömer att det inte varit tydligt i verksamheten hur barn och unga kunde lämna klagomål och synpunkter muntligt och skriftligt på verksamheten. Detta medför att verksamhetens brustit gällande rutiner för hur barn och unga kan lämna klagomål och synpunkter. Förekomsten av en klagomålslåda i en av verksamhetens lokaler bedöms inte vara tillräckligt för att säkerställa barnen och ungdomarnas rättigheter då den endast fungerar för skriftliga synpunkter eller klagomål. Klagomålslådan var inte heller något som togs upp av verksamhetens ledning och den nämns inte i det uppdaterade informationsbladet. IVO gör denna bedömning utifrån vad som framkom vid IVO:s intervjuer av personal och föreståndare. IVO bedömer vidare att verksamheten vidtagit åtgärder efter IVO:s tillsyn för att förtydliga för barn och unga hur de kan gå tillväga varför IVO inte ställer krav på åtgärder. IVO kan vid kommande tillsyn komma att följa upp att åtgärderna är vidtagna.

Föreståndaren uppgav att det fanns information som barn och unga fick vid inskrivning att de kunde kontakta IVO. Det fanns enligt föreståndaren ingen information om hur barn och unga kunde gå tillväga om de ville lämna in synpunkter/klagomål på verksamheten. Föreståndaren uppgav även att det var något som de behövde förtydliga samt att hon skulle se över det. Föreståndaren framförde även att barn och unga kunde framföra synpunkter på verksamheten till deras socialsekreterare som de hade enskilda möten med.

IVO inte fick någon information gällande hantering av klagomål från ungdomarna som IVO samtalade med.

Personalen uppgav även att det finns en klagomålslåda som barn och unga kunde lägga in sina klagomål/synpunkter. Om personal betedde sig illa så var det socialsekreterare som de kunde vända sig till. Personalen informerade inte om detta men eventuellt var det socialsekreterare som gjorde det.

Av nämndens yttrande och av handlingar som inkom till IVO efter tillsynen framgår att foldern för ungdomar som bor på stödboendet är uppdaterad. Vidare av yttrandet framgår att enhetschefen, som är samma person som föreståndaren, månatligen skulle ta en kontakt med varje placerat barn eller ung person för att ge dem möjlighet att lämna synpunkter. Information om denna kontakt skulle lämnas skriftligt till dem under januari 2024 för att det skulle träda i kraft under följande månad.

När det gäller information till barn och unga om hur de ska lämna klagomål och synpunkter framgår även i den uppdaterade foldern, hur och till vilka det kan göras, dvs. kontaktpersonal, annan personal, behandlingsledare eller föreståndare.

Föreståndaren har även enligt nämnden börjat att varje månad göra en aktiv kontakt med varje placerad där denne får möjlighet att lämna synpunkter. Detta kommer att ske genom att föreståndaren kontakter barn och unga per mobiltelefon.

Av 3 kap. 3 § SoL framgår att insatser inom socialtjänsten ska vara av god kvalitet. Av fjärde stycket samma paragraf framgår vidare att kvaliteten i verksamheten systematiskt och fortlöpande ska utvecklas och säkras. Enligt 5 kap 3 § Socialstyrelsen föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete ska den som bedriver socialtjänst ta emot och utreda klagomål och synpunkter på verksamhetens kvalitet från bl.a. vård- och omsorgstagare och deras närstående, personal, vårdgivare och andra. Enligt IVO:s mening innebär nu nämnda bestämmelser att verksamheten tydligt måste informera barn och unga om hur de kan lämna synpunkter och klagomål. IVO anser vidare att det inte finns något utrymme för verksamheten att begränsa mottagandet av klagomål eller synpunkter till skriftliga sådana.

Verksamheten har en föreståndare som uppfyller kompetenskraven när det gäller utbildning och erfarenhet

IVO bedömer att verksamheten har en föreståndare, Anita Ångström, som har den sammantagna kompetens som behövs för att kunna leda, utveckla och följa upp verksamheten.

Av handlingarna framgår att föreståndaren har högskoleutbildning som socionom med examen år 1998. Hon har nästan bara jobbat med barn och unga under sina yrkesår, förutom de dryga fem åren som enhetschef för vuxna inom LSS. Som föreståndare har hon tidigare haft målgruppen ensamkommande och till skillnad

mot denna verksamhet så var det mest killar. Föreståndaren uppger dock att hennes erfarenhet som hon fick från BUP under ca två och ett halvt år har gjort henne trygg med målgruppen som finns i verksamheterna. På BUP uppger föreståndaren, att hon arbetade på bedömningsenheten och mötte ungdomar som led av depression och ångest. De kunde även ha annan diagnostik eller behov av vidare stöd, innan de gick över till behandling. På BUP gick föreståndaren KBT (kognitiv beteendeterapi) steg 1 utbildning och gick hela programmet men genomförde aldrig sluttentamen pga. föräldraledighet. Hon har tänkt slutföra den men det har inte blivit av.

Av 3 kap. 5 § SoF, framgår att det vid varje HVB eller stödboende ska finnas en person med lämplig utbildning som förestår verksamheten.

Av 8 kap. 1 § HSLF-FS 2016:56 framgår att en föreståndare vid ett stödboende ska ha den sammanlagda kompetens som behövs för att kunna leda, utveckla och följa upp verksamheten.

Föreståndaren ska ha

1. Minst eftergymnasial utbildning vars innehåll är relevant för den verksamhet som bedrivs vid stödboendet,
2. erfarenhet av liknande verksamhet, och
3. personlig lämplighet.

Verksamheten har arbetssätt och rutiner för att förebygga och agera vid uppgifter om hot, våld och utsatthet

IVO bedömer att det finns arbetssätt och rutiner för att förebygga och agera vid uppgifter om hot, våld och kränkningar mellan barn och unga och om personal skulle utsätta dem för något liknande. IVO gör denna bedömning utifrån vad som framkom vid samtal med barn och unga, intervjuer med personal och med föreståndare, och därefter inhämtat yttrande och rutindokument.

Vid IVO:s samtal med två unga framkom från den ena att hen vände sig till kontaktperson om det skulle inträffa något med en annan personal eller om någon annan ungdom skulle bete sig illa. Hen var annars nöjd med det stöd hen fick, med sitt boende och de regler som fanns i stödboendet. Den andra unga hade ett bra stöd av personal och andra stödverksamheter i samhället samt att hen kände sig trygg på boendet. Hen hade inga synpunkter på de regler som finns i stödboendet. Hen hade tidigare lämnat synpunkter avseende den andra verksamheten där hen tidigare bott.

Föreståndaren uppgav vid intervjun att efter samtalet från IVO, som skedde tidigt i vår (2023) med anledning av uppgifter i enkätsvar från barn och unga boende på Sundsbruk HVB (drivs av samma huvudman), har hon tagit upp det som framkommit i enkäten med personalgrupperna, även på stödboendet.

Föreståndaren uppgav även vid intervjun att hon även efter att hon fick tjänsteanteckningen av IVO från telefonsamtalet har gjort en skriftlig rapport som hon delgivit personalgruppen. Vidare har personalgruppen gått en utbildning inom hot och våld. Föreståndaren har även tillsammans med personalgruppen försökt identifiera vilka risker och situationer som kan uppstå med de inskrivna barnen och unga.

Enligt föreståndaren så jobbar personalen två och två men det finns även jobbpass där personalen jobbar själv. Detta tror föreståndaren kan vara något som behöver tittas över för att förebygga incidenter. Hon anser också att de skulle behöva se över kontaktmannskapet, de kanske ska vara två i stället för bara en för varje inskriven. Detta för att undvika allianser mellan kontaktperson och ungdom.

Enligt föreståndaren har verksamheten extern handledning där personalen kan samtala om processer och om situationer som skett på verksamheten och med ungdomarna. Via den externa handledningen kan även verksamheten få utbildningar vilket kanske ska ske under nästa år. Föreståndaren uppgav även att hon skulle vilja titta närmare på vilka metoder personalen skulle kunna behöva för att bli duktigare på konflikthantering och det är något som hon skulle kunna erbjuda personalgruppen.

Personalen som IVO intervjuade uppgav att de har ett lågeffektivt bemötande och försöker jobba med att barn och unga ska känna sig trygga med alla i personalen. Detta är svårare att jobba med det för de barn och unga som bor i lägenheterna i stan men de jobbar på det och dessa vet vilka personalen är. Personalen uppgav att de frågade ungdomarna varje vecka hur de mår och har som standard att ha kontakt/träffa med dem minst en gång i veckan. Träffas dem inte så har de sms/telefonkontakt.

Personalen uppgav att om det inträffade en allvarlig händelse är rutinen att personalen direkt ska vända sig till föreståndare och därefter får personalen stöd i vad som ska göras, om avvikelse ska skrivas med mera. Är det riktigt allvarligt så ska det polisanmälas men det görs i samråd med föreståndare.

Av yttrandet från nämnden framgår att verksamheten i sitt förebyggande arbete kring varje enskilt barn eller ung person utgår från lämplighetsbedömning, vårdplan och genomförandeplan. Där uppmärksammas den inskrivnes behov av stöd för att få en trygg och utvecklande tillvaro. Kontinuerliga uppföljningar blir uttalade kring dem, socialsekreterare, ungdomsboendet och nätverk. Veckovis har arbetsgruppen tillsammans med behandlingsledare och föreståndaren genomgång av barn och ungas aktuella situation. Där finns möjlighet att lyfta och föreslå planeringar framåt.

Av yttrande framgår även att vid kännedom om att barn eller den unge blivit utsatt för kränkning, övergrepp, hot, våld och självskadebeteende finns en rutin/checklista för medarbetare att använda sig av. Av denna framgår hur personalen ska säkerställa att den enskilde befinner sig i trygghet, om det finns

behov av att uppsöka vård samt behov av transporter. Vidare finns beskrivet vilka samråd som ska se med behandlingsledare och föreståndare samt kontakt med socialtjänst och hur dokumentation ska göras i journal samt i avvikelssystemet. Det finns även beskrivet om kontakten med anhöriga samt att det ska bedömas barnet eller den unges behov av stöd i eventuella anmälningsförfaranden.

Av 3 kap. 3 § SoL framgår de grundläggande kraven på god kvalitet i socialtjänstens verksamheter. I paragrafens fjärde stycke anges att kvaliteten i verksamheten systematiskt och fortlöpande ska utvecklas och säkras.

I SOSFS 2011:9 finns närmare föreskrifter om socialtjänstens ansvar för arbetet med verksamhetens kvalitet.

Av 4 kap. 2-4 §§ i SOSFS 2011:9 framgår att den som bedriver socialtjänst ska identifiera, beskriva och fastställa de processer, aktiviteter och rutiner som behövs för att säkra verksamhetens kvalitet.

Av 5 kap. 1 § i SOSFS 2011:9 framgår att den som bedriver socialtjänst ska fortlöpande bedöma om det finns risk för att händelser ska inträffa som kan medföra brister i verksamhetens kvalitet.

Av 14 kap. 3 § SoL framgår att den som fullgör uppgifter inom socialtjänsten genast ska rapportera om han eller hon uppmärksammar eller får kännedom om ett missförhållande eller en påtaglig risk för ett missförhållande, som rör den som får, eller kan komma i fråga för, insatser inom verksamheten. Av 14 kap. 6 § SoL anges vidare att ett missförhållande eller en påtaglig risk för ett missförhållande, ska dokumenteras, utredas och avhjälpas eller undanröjas utan dröjsmål.

Av 2 kap 1-2 §§ Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (2011:5) om lex Sarah framgår att anställda och uppdragstagare m.fl. är skyldiga att rapportera missförhållanden och risker för missförhållanden. Vidare framgår att information om skyldigheten att rapportera missförhållanden och risker för missförhållanden ska ges till den som omfattas av skyldigheten när han eller hon påbörjar en anställning, ett uppdrag, en praktikperiod eller liknande. Informationen ska därefter ges återkommande. Information om vem i verksamheten som är utsedd att vara mottagare av rapporter ska också ges vid det första tillfället samt vid senare tillfälle om förändring av mottagare görs. Av de allmänna råden framgår att informationen om rapporteringsskyldigheten bör ges både muntligt och skriftligt minst en gång per år.

Avgränsning

Föreståndaren uppgav vid inspektionen att de i verksamheten har mer kompetens idag som gör att de kan erbjuda ungdomarna en mer behandlingsinriktad behandling, vilket hon uppgav ska framgå av lämplighetsbedömningarna.

IVO har inte inom ramen för denna tillsyn granskat verksamhetens målgrupp men vill uppmärksamma huvudmannen på följande. Av 2 kap. 1 § HSLF-FS 2016:56 framgår att i stödboenden ska endast barn och unga i åldern 16–20 år som huvudsakligen behöver stöd för att förberedas för ett självständigt boende och vuxenliv tas emot. De ska i stor utsträckning kunna klara sin dagliga livsföring utan hjälp. Av 2 kap. 2 § samma föreskrift framgår vidare att med stöd avses individuell vägledning i den dagliga livsföringen.

Underlag

- Sammanfattning, samtal med två ungdomar den 24 oktober 2023
- Inspektionsprotokoll, intervju med två personal den 25 oktober 2023
- Inspektionsprotokoll, intervju med föreståndare den 26 oktober 2023
- Tillsynsbeslut IVO, med dnr 11769/2022-14 och -18 och dnr 37030/2021-7
- Inhämtade handlingar i form av lämplighetsbedömningar för fem inskrivna barn och unga samt underlag
- Yttrande med handlingar från nämnden, som inkom den 25 januari 2024

IVO genomförde en inspektion vid Boendeenheten Ungdomsboendet den 24-26 oktober 2023. Vid inspektionen intervjuades två personal gemensamt samt föreståndaren Anita Ångström individuellt. Vid tidpunkten för inspektionen var det nio inskrivna barn och unga i stödboendet. IVO samtalade med två av de inskrivna. Ungdomarna fick var sitt informationsbrev av IVO genom föreståndaren innan tillsynen.

Ytterligare information

Boendet är ett stödboende för barn och unga. Huvudman för Boendeenheten Ungdomsboendet är Sundsvalls kommun med Individ- och arbetsmarknadsnämnden som ansvarig nämnd. Vid verksamheten finns det enligt uppgifter i Omsorgsregistret 20 platser för ungdomar av båda könen, 16–20 år. Inriktning är individanpassat stöd. Verksamheten har gemensamhetslokal i Sundsbruk. Föreståndare sedan oktober 2022 är Anita Ångström.

Vid inspektionen uppgav föreståndaren att verksamheten har 20 platser men de höll på att minska platserna till 13, utifrån att behovet inte är lika stort som tidigare då verksamheten hade målgruppen ensamkommande. Ungdomarna som skrivs in på stödboendet kommer bland annat från Sundsbruk HVB som också drivs av samma nämnd. Ungdomarna kan även komma direkt hemifrån eller från andra ställen.

Före inspektionen fick de då inskrivna ungdomarna under januari månad 2023 möjlighet att besvara en enkät med frågor som handlade om trygghet, hot, våld och utsatthet, stöd och hjälp, bemötande av personal samt delaktighet och

självbestämmande. IVO fick fyra svar. IVO fick även enkätsvar i verksamhetsenkät av föreståndaren med uppgifter om personal, oplanerade utskrivningar, missförhållanden och allvarliga händelser samt förekomst av begränsande åtgärder. Svaren har tillsammans med IVO:s övriga kännedom om verksamheten, legat till grund för planeringen av tillsynens inriktning och omfattning.

IVO ska enligt 3 kap. 19 § SoF, inspektera stödboenden för barn och unga minst en gång per år och samtala med de barn och unga som samtycker till det.

Beslut i detta ärende har fattats av inspektören Linus Hermansson. Inspektörerna Angelica Lundgren och Carl-Axel Persson har deltagit i den slutliga handläggningen. Inspektören Rolf Svanold har varit föredragande.

Ändringar beslut kursutbud samt för diarieföring och information till nämnd.**Rapport månadsvis till skolchef. Kopia till ansvarig rektor för antagning. Kopia till nämnd.**

2024		
Kurs/utbildning	Inställd start datum/vecka	Flyttad start till datum
Bussförare kombo	2024-03-11	
Historia 2 (Nytt utbud Anpassad utbildning)		
Historia 3 (Nytt utbud Anpassad utbildning)		
Orienteringskurs SGRORI71C (Nytt utbud Anpassad utbildning)		
Hem och konsumentkunskap 1 (Nytt utbud Anpassad utbildning)		
Hem och konsumentkunskap 2 (Nytt utbud Anpassad utbildning)		
Matematik 1a	2024-03-18	
Matematik 1b	2024-03-18	
Matematik 1c	2024-03-18	
Service och bemötande 1 (Nytt utbud Anpassad utbildning)		
Service och bemötande 2 (Nytt utbud Anpassad utbildning)		
Industri teknik Plåt och svets	2024-04-15	
Industri teknik CNC	2024-04-15	
Digital kompetens bas	Vecka 32 och 42	
Studieteknik och digitala verktyg	Vecka 32 och 42	

(Anmälan om ändring utifrån delegationsordningen, 14.4 punkt 2.)

Beslut från rektor	Rapporterat	
2024-02-19	2024-02-29	
2024-02-21	2024-02-29	
2024-02-21	2024-02-29	
2024-02-21	2024-02-29	
2024-02-27	2024-02-29	
2024-02-27	2024-02-29	
2024-02-28	2024-02-29	
2024-02-28	2024-02-29	
2024-02-28	2024-02-29	
2024-03-07	2024-03-28	
2024-03-07	2024-03-28	
2024-03-20	2024-03-28	
2024-03-20	2024-03-28	
2024-03-11	2024-03-28	
2024-03-11	2024-03-28	

BEVAKNINGAR UPPDRAG

UPPDRAG FRÅN NÄMNDSMÖTEN

STATUS/KOMMENTAR

IAN 2021-09-29	
Slink in och IOP-avtal	Arbetsutskottet hålls underrättade vid ny information.
IAN 2024-01-24	
Sundsvalls registreringscentral - verksamhet och finansiering	Förvaltningen håller en kontinuerlig information till nämnden hur diskussionen går mellan laf och kommunstyrelsekontoret om en ev flytt av registreringscentralen till laf.
	Förvaltningen gör en konsekvensanalys över den eventuella flytten.
	Ärendet behandlas åter i IAN i april.
IAN 2024-03-20	
Ekonomi	Förvaltningen får uppdraget att till nämndens sammanträde i april 2024 lämna förslag på kostnadssänkningar i syfte att få en budget i balans till utgången av år 2024.
Revidering av mål och riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd	Nämnden får inom sex månader en återkoppling av utfallet av de nya riktlinjerna

§ 11 Reviderade riktlinjer för operativa styrgruppen

(KS-2024-00237-1)

Beslut

Plan- och utvecklingsutskottet beslutar

att operativa samverkansgruppen byter namn till operativa styrgruppen,

att anta reviderade riktlinjer för den operativa styrgruppen, samt

att Beredningsgruppen byter namn till Chefssamråd.

Ärendet

Detta ärende avser att byta namn på den operativa samverkansgruppen så att den numera ska heta operativa styrgruppen samt att anta nya och reviderade riktlinjer för operativa styrgruppens arbete. Därutöver att Beredningsgruppen byter namn till Chefssamråd för att tydliggöra gruppens funktion.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsekontorets tjänsteskrivelse 2024-02-05
- Förslag till reviderade riktlinjer för Operativa styrgruppen v.0.1
- Riktlinjer för Operativa styrgruppen

§ 6 Tillägg till åtgärdsprogram för säkrad bemanning

(KS-2023-01193-4)

Beslut

Personalutskottet beslutar

att den tidigare beslutade förmånen till sommarvikarier under sommaren 2024 (KS-202301193-2) även kan användas inom individ- och arbetsmarknadsförvaltningens socialpsykiatriska verksamhet.

Ärendet

I december 2023 beslutades (KS-202301193-2) via ett tillägg att tre ytterligare åtgärder skulle tillföras det tidigare beslutade åtgärdsprogrammet för säkrad bemanning (KS-2023-00246). Dessa tre aktiviteter rörde enbart vård- och omsorgsförvaltningen.

En av åtgärderna som beslutades, förmån till sommarvikarier inom under sommaren 2024, har bedömts lämplig också för individ- och arbetsmarknadsförvaltningens verksamhet socialpsykiatri och därför behöver beslut tas att åtgärden kan användas även där.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsekontorets tjänsteskrivelse 2024-02-15
- Protokollsutdrag Cesam 2024-02-12 tillägg åtgärdsprogram

-----

§ 7 Uppföljning av chefers kundnöjdhet med HR-partner, lön och pension, rekrytering, bemanning samt regionhälsan

(KS-2023-01214-2)

Beslut

Personalutskottet beslutar

att ha tagit del av uppföljning av chefers kundnöjdhet med HR-partner, lön och pension, rekrytering, bemanning samt regionhälsan.

Ärendet

Varje år genomför kommunstyrelsekontoret en uppföljning av chefers kundnöjdhet gällande HR-partner, lön och pension, rekrytering, bemanning samt regionhälsan (tidigare kommunhälsan).

Överläggning

Karin Rystedt, HR-direktör, svarar på ledamöternas frågor.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsekontorets tjänsteskrivelse 2023-12-19
- Resultat enkät chefers kundnöjdhet HR-partner, LoP, rekrytering, bemanning och kommunhälsan 2023-12-06
- Protokollsutdrag Cesam 2023-12-18 kundnöjdhet

-----

§ 60 Överföring av nämndernas resultat och investeringsanslag 2023 samt anslag för förbrukning av överskott

(KS-2024-00170-1)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa överföring från 2023 enligt kommunstyrelsekontorets förslag inkluderande att bevilja undantag enligt synnerliga skäl för kostnader inom kommunstyrelsen och stadsbyggnadsnämnden,

att bevilja nämnderna anslag om 10 000 tkr för planerad förbrukning av tidigare års överskott,

att finansiering sker genom avsatta medel 10 000 tkr, samt

att överföring av investeringsmedel sker enligt kommunstyrelsens förslag.

Ärendet

Enligt kommunens regler för ekonomi- och verksamhetsstyrning gäller att nämnderna tar med resultat över tid samt att överföring av investeringsmedel sker över åren enligt beslutad investeringsprocess. Ärendet redogör för de medel, både drift- och investeringsmedel, som föreslås överföras mellan åren.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag kommunstyrelsen 2024-03-11 § 48
- Protokollsutdrag kommunstyrelsens finans- och näringslivsutskott 2024-03-04 § 16
- Kommunstyrelsekontorets tjänsteskrivelse - KS-2024-00170-1
- Bilaga 1, Överföring av driftresultat
- Bilaga 2, Ianspråkta tidigare års överskott
- Bilaga 3, Överföring av investeringsbudget

-----

§ 75 Motion (SD) Utökandet av antalet fältassistenter samt dess verksamhet

(KS-2023-00296-6)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anse motionen besvarad.

Ärendet

Emir Özcelik och Kevin Sahlin, Sverigedemokraterna (SD), föreslår i en motion till kommunfullmäktige att fältverksamheten och antalet fältassistenter i Sundsvalls kommun ska utökas.

Överläggning

Kevin Sahlin (SD) yrkar bifall till motionen samt önskar få lämna en protokollsanteckning.

Oskar Brusell (M) yrkar bifall till motionen samt önskar få lämna en protokollsanteckning.

Niklas Evaldsson (V) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut om att anse motionen vara besvarad. Vidare önskar han få lämna en protokollsanteckning

Johan Sundström (KD) och Elise Backman (L) instämmer i Oskars Brusells (M) yrkande samt protokollsanteckning.

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut, *dels* kommunstyrelsens förslag och *dels* Kevin Sahlin med fleras förslag. Hon ställer dessa mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag

Votering begärs av Kevin Sahlin (SD) och ska verkställas.

Votering genomförs med följande propositionsordning: Den som röstar för att bifalla kommunstyrelsens förslag röstar JA och den som röstar för att bifalla motionen röstar NEJ. Voteringen resulterar i 38 JA-röster, 32 NEJ-röster, och 1 frånvarande. (se bilaga 2)

Efter avslutad votering konstaterar ordföranden att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Vidare godkänner ordföranden att Kevin Sahlins (SD), Oskar Brusell (M) med fleras samt Niklas Evaldssons (V) protokollsanteckningar får lämnas.

Reservation

Mikael Gäfvert (M), Bertil Kjellberg (M), Viktoria Jansson (M), Oskar Brusell (M), Signe Weiss (M), Tom Emanuelz (M), Per Lindstrand (M), Jörgen Eriksson (M), Thomas Burman (M), Patrik Nilsson (M), Cecilia Backlund (M), Charlie Hederberg (M), Sven Bredberg (M) och Patrik Gustavsson (M) reserverar sig mot beslutet.

Kevin Sahlin (SD), Marianne Eliasson (SD), Dan Rasmusson (SD), Kent Sundström (SD), Tomasz Baron (SD), Tommy Edström (SD), Emir Özcelik (SD), Sven Dahl (SD), Nils-Åke Malmdin (SD), Mats Hellhoff (SD) och Katarina Blixt (SD) reserverar sig mot beslutet.

Ronja Brusell Strid (KD), Robert Nordin (KD), Johan Sundström (KD) och Wictor Strand (KD) reserverar sig mot beslutet.

Lars Holmgren (L), Ina Lindström Skandevall (L) och Elise Backman (L) reserverar sig mot beslutet.

Protokollsanteckning

Kevin Sahlin (SD) lämnar följande protokollsanteckning:

Sverigedemokraterna ser med oro att majoriteten inte vill agera i samma takt som den negativa utvecklingen i vår kommun. Vi är glada att man har gått från tidigare EN fältassistent till dagens fyra, men förvaltningen är tydlig. De är inte tillräckligt och behöver tillgodoses snarast. Fältassistenter är i en utsatt ställning när de råkar ut för sjukdom, sjukskrivningar alternativt andra bortfall. Det behöver finnas kontinuitet även i deras verksamhet!

Oskar Brusell (M) med flera lämnar följande protokollsanteckning:

Vi anser likt motionärerna att kommunens fältverksamhet är viktig och där det totala antalet medarbetare behöver vara en del i ett större arbete som också bör vara ständigt pågående. Vi instämmer dock i att fältassistenternas verksamhet bör utökas med fler kollegor, mot bakgrund till den oroande

utveckling som sker där fler unga hamnar i och riskerar hamna i destruktiva levnadsförhållanden.

Niklas Evaldsson (V) lämnar följande protokollsanteckning:

Majoriteten har under de senaste åren kontinuerligt arbetat med att utöka antalet fältassistenter från först en till dagens 4. Det är ett arbete vi avser fortsätta men kommer hantera det i ordinarie budgetprocess.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag kommunstyrelsen 2024-03-11 § 66
- Protokollsutdrag kommunstyrelsens plan- och utvecklingsutskott 2024-02-20 § 13
- Kommunstyrelsekontorets skrivelse - KS-2023-00296-6
- Protokollsutdrag kultur- och fritidsnämnden 2023-05-31 §55
- Kultur- och fritidsförvaltningens skrivelse
- Protokollsutdrag individ- och arbetsmarknadsnämnden 2023-05-30 §90
- Individ- och arbetsmarknadsförvaltningens skrivelse
- Motion (SD) Utökandet av antalet fältassistenter samt dess verksamhet

-----

§ 76 Motion (KD) och (L) angående framtagande av tillgänglighetsprogram

(KS-2023-00415-15)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motionens första att-sats om att ta fram ett nytt tillgänglighetsprogram, samt

att bifalla motionens andra att-sats om att byta namn på funktionshinderrådet till tillgänglighetsrådet.

Ärendet

Kristdemokraterna och Liberalerna har lämnat in en motion där de förslår att kommunstyrelsen tar fram ett tillgänglighetsprogram för Sundsvalls kommun samt att kommunala funktionshinderrådet byter namn till tillgänglighetsrådet.

Överläggning

Jeanette Hedlund (S) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut. Vidare önskar hon få lämna en protokollsanteckning.

Ronja Brusell Strid (KD), Oskar Brusell (M) och Ina Lindström Skandevall (L) yrkar bifall till motionen.

Kevin Sahlén (SD) yrkar på följande förslag till beslut:

att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram ett funktionsrättsprogram för Sundsvalls kommun.

att Sundsvalls kommun byter namn på funktionshinderrådet till funktionsrättsrådet.

Ordföranden konstaterar att det finns tre förslag till beslut, *dels* kommunstyrelsens förslag, *dels* Ronja Brusell Strid (KD) med fleras förslag och *dels* Kevin Sahléns (SD) förslag. Hon ställer dessa mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Ordföranden godkänner att Jeanette Hedlunds (S) protokollsanteckning får lämnas.

Reservation

Mikael Gäfvert (M), Bertil Kjellberg (M), Viktoria Jansson (M), Oskar Brusell (M), Signe Weiss (M), Tom Emanuelz (M), Per Lindstrand (M), Jörgen Eriksson (M), Thomas Burman (M), Patrik Nilsson (M), Cecilia Backlund (M), Charlie Hederberg (M), Sven Bredberg (M), Patrik Gustavsson (M) och Jörgen Eriksson (M) reserverar sig mot beslutet.

Kevin Sahlin (SD), Marianne Eliasson (SD), Dan Rasmusson (SD), Kent Sundström (SD), Tomasz Baron (SD), Tommy Edström (SD), Emir Özcelik (SD), Sven Dahl (SD), Nils-Åke Malmdin (SD), Mats Hellhoff (SD) och Katarina Blixt (SD) reserverar sig mot beslutet.

Ronja Brusell Strid (KD), Robert Nordin (KD), Johan Sundström (KD) och Wictor Strand (KD) reserverar sig mot beslutet.

Lars Holmgren (L), Ina Lindström Skandevall (L) och Elise Backman (L) reserverar sig mot beslutet.

Protokollsanteckning

Jeanette Hedlund (S) lämnar följande protokollsanteckning:

Vi anser, liksom motionärerna, att Sundsvalls kommuns arbete ska utgå från det nationella funktionshinderspolitiska målet och de fyra arbetssätten som pekats ut. Dessa mål och arbetssätt finns i strategin för social hållbarhet som är beslutad av kommunfullmäktige och ska vara ett stöd i nämndernas verksamhetsplanering.

Det handikappolitiska programmet från 1999 är inte längre relevant i och med annan styrning och lagstiftning. Vi kommer därför initiera en översyn av gamla men giltiga styrdokument för att avsluta eller ersätta sådant som inte längre är aktuellt.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag kommunstyrelsen 2024-03-11 § 67
- Protokollsutdrag kommunstyrelsens plan- och utvecklingsutskott 2024-02-20 § 17
- Kommunstyrelsekontorets skrivelse - KS-2023-00415-15
- Protokollsutdrag barn- och utbildningsnämnden 2023-11-29 § 190

- Barn- och utbildningsförvaltningens skrivelse
- Protokollsutdrag individ- och arbetsmarknadsnämnden 2023-09-26 §143
- Individ- och arbetsmarknadsförvaltningens skrivelse
- Protokollsutdrag kultur- och fritidsnämnden 2023-10-25 §90
- Kultur- och fritidsförvaltningens skrivelse
- Protokollsutdrag stadsbyggnadsnämnden 2023-11-22 §155
- Stadsbyggnadskontorets skrivelse
- Protokollsutdrag vård- och omsorgsnämnden 2023-11-28 §113
- Vård- och omsorgsförvaltningens skrivelse
- Protokollsutdrag Överförmyndarnämnden Mitt 2023-10-20 §189
- Överförmyndarkontorets skrivelse
- Svar funktionshindersrådet
- Svar Mitthem AB
- Motion (KD) och (L) angående framtagande av tillgänglighetsprogram

-----

§ 77 Motion (SD) Hjälpskyltar i Sundsvall - En enkel men viktig åtgärd för att rädda liv

(KS-2023-00492-4)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anse motionen besvarad.

Ärendet

Ärendet är ett svar på Sverigedemokraternas (SD) motion om Hjälpskyltar i Sundsvall – En enkel men viktig åtgärd för att rädda liv. Motionärerna föreslår att kommunen ska upprätta hjälpskyltar vid platser med hög frekvens av självmord eller självmordsförsök. De föreslår även att Sundsvalls kommun genomför en informationskampanj till allmänheten för att öka medvetenheten om skyltarnas syfte och hur de kan hjälpa personer vid övervägandet av självmord.

Överläggning

Emir Özcelik (SD) yrkar bifall till motionen.

Johan Sundström (KD) yrkar bifall till motionen samt till följande tilläggsattsats:

att motionens förslag inkluderas i den kommunövergripande handlingsplanen för stärkt psykisk hälsa och suicidprevention.

Elise Backman (L), Oskar Brusell (M) och Kevin Sahlin (SD) instämmer i Johan Sundströms (KD) yrkande.

Lisa Tynnemark (S) yrkar bifall till kommunstyrelsekontorets förslag om att anse motionen vara besvarad.

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut, dels kommunstyrelsens förslag, dels Johan Sundström (KD med fleras förslag. Hon ställer dessa mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Reservation

Mikael Gäfvert (M), Bertil Kjellberg (M), Viktoria Jansson (M), Oskar Brusell (M), Signe Weiss (M), Tom Emanuelz (M), Per Lindstrand (M), Jörgen Eriksson (M), Thomas Burman (M), Patrik Nilsson (M), Cecilia Backlund (M), Charlie Hederberg (M), Sven Bredberg (M) och Patrik Gustavsson (M) reserverar sig mot beslutet.

Kevin Sahlin (SD), Marianne Eliasson (SD), Dan Rasmusson (SD), Kent Sundström (SD), Tomasz Baron (SD), Tommy Edström (SD), Emir Özcelik (SD), Sven Dahl (SD), Nils-Åke Malmdin (SD), Mats Hellhoff (SD) och Katarina Blixt (SD) reserverar sig mot beslutet.

Ronja Brusell Strid (KD), Robert Nordin (KD), Johan Sundström (KD) och Wictor Strand (KD) reserverar sig mot beslutet.

Lars Holmgren (L), Ina Lindström Skandevall (L) och Elise Backman (L) reserverar sig mot beslutet.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag kommunstyrelsen 2024-03-11 § 68
- Protokollsutdrag kommunstyrelsens plan- och utvecklingsutskott 2024-02-20 § 14
- Kommunstyrelsekontorets skrivelse - KS-2023-00492-4
- Protokollsutdrag individ- och arbetsmarknadsnämnden 2023-08-23 §123
- Individ- och arbetsmarknadsförvaltningens skrivelse
- Protokollsutdrag vård- och omsorgsnämnden 2023-08-29 §82
- Vård- och omsorgsförvaltningens skrivelse
- Stadsbyggnadskontorets svar på kommunstyrelsekontorets fråga om skyltning
- Motion (SD) Hjälpskyltar i Sundsvall - En enkel men viktig åtgärd för att rädda liv

-----

	Tjänsteskrivelse	1(1)
	Datum	Dnr
	2024-04-09	IAN-2024-00002-51

Övrigt